

ÅRSRAPPORT

2001

N O V A

*Norsk institutt for forskning
om oppvekst, velferd og aldring*

Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)

NOVA ble etablert i 1996 som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, administrativt lagt under Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (fra 1. januar 2002 Utdannings- og forskningsdepartementet).

NOVA har som formål å drive forskning og utviklingsarbeid som kan øke kunnskapen om sosiale forhold og endringsprosesser. Instituttet skal fokusere på problemstillinger om livsløp og utvikling, levekår og livskvalitet, og velferdssamfunnets tiltak og tjenester.

Instituttets profil legger vekt på en bred sosialvitenskapelig tilnærming kombinert med et livsløpsperspektiv.

Nøkkeltall for 2001

Antall årsverk 2001	78,2
Ansatte per 31.12.01	94
- <i>Forskningspersonale</i>	82
- <i>Forskerårsverk</i>	67,5
Omsetning (i millioner kroner)	56,9
- <i>Ekstern finansiering (i millioner kroner)</i>	36
Antall FoU-prosjekter	135
NOVA-publikasjoner	
- <i>Rapporter</i>	19
- <i>Skrift/Temahefter</i>	8
Ekstern publisering	
- <i>Antall artikler i vitenskapelige tidsskrift med referee</i>	35
- <i>Artikler i antologier</i>	49
- <i>Artikler i andre vitenskapelige tidsskrift</i>	5

Innhold

Direktøren	1
Styret ved NOVA	2
Forskning og utviklingsarbeid	5
Formidling	23
Administrasjon og drift	26
Regnskap	27
Katalog	31
- Prosjekter	32
- Publikasjoner	38
- Prosjektsamarbeid	50
- Faglige oppgaver og verv	51
Vedtekter for NOVA	55

© NOVA

Desktop: T. Sager
Trykk: GCS
Bilder: H. Dyb
Gustav Vigeland: Motiver i smijernsport, inngang til Vigelandsparken @ Vigeland-museet/BONO 2002

Redaksjon:

Torild Alnæs
Halvard Dyb
Nina Eriksen
Torhild Sager

Henvendelser og bestillinger:

NOVA ■ Munthesgt. 29 ■ 0260 Oslo
Postboks 3223 Elisenberg ■ 0208 Oslo
Tlf.: 22 54 12 00 ■ Faks: 22 54 12 01
E-post: nova@nova.no

Direktøren har ordet

Året 2001 var preget av arbeidet med NOVAs strategi for 2002–2004, og styret ved instituttet vedtok sluttokumentet i møte 11. desember.

Gjennom dokumentet legger NOVA opp til en strategisk posisjon med vekt på en bred sosialvitenskapelig tilnærming kombinert med et livsløpsperspektiv. Forskingen ved NOVA holder et godt internasjonalt nivå, og instituttet har miljøer som er blant de ledende i Norge. På noen områder har instituttet de nasjonalt sterkeste miljøene innenfor samfunnsforskningen. Det gjelder forskning om barnevern, ungdom, aldring og eldre, trygd.

I årene som kommer vil NOVA arbeide for å holde på frontposisjonen på disse feltene, og dessuten utvikle seg videre på de andre områdene. Det er et mål å være en interessant samarbeidspartner for det internasjonale forskningsmiljøet.

På noen forskningsfelter ser NOVA en øket etterspørsel i årene som kommer. Det er også områder der instituttet bør styrke sin kompetanse for å bedre ivareta kravene i vedtektene. I årene framover vil NOVA styrke disse feltene:

- NOVA har etablert et strategisk instituttprogram om generell barneforskning, med oppstart i 2002, som vil bygge på den kompetansen instituttet allerede har på feltet. I programmet vil en studere barns hverdagsliv, barns levekår og velferd og normative spørsmål knyttet til barn. Det er NOVAs ambisjon å være et sentralt nasjonalt miljø for generell barneforskning.
- I planperioden vil NOVA øke innsatsen innenfor forskning om sosialhjelp, uten at det skal redusere aktiviteten innenfor trygdeforskning.
- NOVA har et sterkt forskningsmiljø på studiet av barn og ungdom og deres oppvekstvilkår. Skolen er en viktig arena i denne sammenhengen. Skoleforskning ved instituttet vil gjelde skolen som sosial arena og utviklingen av skolen i samfunnet, og kan kobles til studium av levekår og etnisitet.
- Innenfor forskning om funksjonshemming er miljøet ved NOVA blant de fremste i landet, og området er sentralt etter instituttets vedtekter.
- Forskningsbasert utviklingsarbeid er ikke en tematisk satsing, men et viktig felt for hele NOVA. Satsingen vil styrke instituttets forhold til praksisfeltet. NOVAs styre har gjort vedtak om å foreslå et strategisk instituttprogram om forskningsbasert utviklingsarbeid. Dette vil bli satt i gang i planperioden, forutsatt departementets godkjenning.

2001 var et godt år for NOVA, både faglig og økonomisk. Jeg vil benytte anledningen til å takke alle ansatte for god innsats for instituttet i året som gikk.

Magnus Rindal
direktør

Styret ved NOVA

Fra venstre: Per Morten Schiefloe, Sissel Undheim, John Eriksen, Anna von der Lippe, Mona Sandbæk, Berit Otnes, Geir Sverre Braut og Steinar Stjernø (varamedlem – møtte for Morten Fjeldstad)

STYREMEDLEMMER:

Professor PER MORTEN SCHIEFLOE, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (*styreleder*)

Professor ANNA VON DER LIPPE, Universitetet i Oslo (*nestleder*)

Fylkesrådmann MORTEN FJELDSTAD, Akershus fylkeskommune / Handelshøyskolen BI

Fylkeslege GEIR SVERRE BRAUT, Fylkeslegen i Rogaland

Seksjonssjef BERIT OTNES, Statistisk sentralbyrå

Cand.mag. SISSEL UNDHEIM, Universitetet i Oslo

Forsker JOHN ERIKSEN, NOVA

Forsker MONA SANDBÆK, NOVA

VARAMEDLEMMER:

Professor GUDRUN HOLGERSEN, Universitetet i Bergen

Høgskoledosent STEINAR STJERNØ, Høgskolen i Oslo

Numeriske varamedlemmer (for Schiefloe, Braut, Otnes og Undheim):

Forsker LINE NYHAGEN PREDELLI, Norsk institutt for by- og regionsforskning

Kommunaldirektør TOR ÅM, Trondheim kommune

Førstekonsulent TORHILD SAGER, NOVA

Forsker VIGGO VESTEL, NOVA

Styret for NOVA er oppnevnt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Ved sammensetningen av styret legges det vekt på en balanse mellom brukere og forskere med innsikt i instituttets arbeidsområde. Oppnevningen skjer i samråd med Sosial- og helsedepartementet og Barne- og familiedepartementet.

Styret har i 2001 avholdt seks styremøter. Utover budsjett-, regnskaps- og tilsettingssaker har styrets viktigste oppgaver i 2001 vært oppfølging av Forskningsrådets evaluering av instituttet i 2000 og utarbeiding av NOVAs strategi 2002–2004. To av de seks styremøtene har vært ekstraordinære styremøter knyttet til strategiarbeidet. Det har vært avholdt et felles strategiseminar for styret og ledergruppen på NOVA. Dagsorden for NOVAs styre i 2001 teller 63 saker.

Omfanget av virksomheten ved NOVA har i 2001 ligget noe over gjennomsnittet for de seneste årene. Tallet på forskerårsverk i 2001 var 67,5 mot 65,5 året før. Av disse er 40 årsverk utført av kvinner og 27,5 av menn. 10,7 årsverk er benyttet til ledelse, administrasjon og formidling. Ved utgangen av 2001 hadde instituttet i alt 94 ansatte. For å få plass til den økte aktiviteten har det vært nødvendig å lokalisere noe av virksomheten i lokaler utenfor Munthes gt.

Basisbevilgningen i 2001 var på samme nivå som i foregående år, korrigert for prisøkninger og budsjettekniske endringer. Inkludert overføringer fra 2000 utgjorde basisbevilgningen totalt 21,091 mill. kr. Av dette utgjør grunnbevilgningen 75 prosent, mens 25 prosent er disponert til forskning innen instituttets strategiske programmer (SIP-er). Basisbevilgningen utgjorde ved utgangen av året 36 prosent av inntektene, fordelt med 9 prosent til strategiske instituttprogram og 27 prosent som ordinær grunnbevilgning. Oppdrag og andre inntekter utgjorde 37,265 mill. kr, slik at de samlede inntektene ble 58,392 mill. kr. Dette er en betydelig økning fra foregående år. Det ble i løpet av året arbeidet aktivt med prosjektakkvisisjon og markedsføring av publikasjoner. Instituttet legger også vekt på å ha en kostnadseffektiv drift. Driftsresultatet for året ble et overskudd på 1,4 mill. kr.

Styret vedtok i 2001 en ordning med studiepermisjon for forskningsledere etter avsluttet forskningslederperiode. Dette for å trygge kompetanseutviklingen for seniorforskere som over en periode må bruke mye tid på andre oppgaver enn de rent forskningsmessige. Denne ordningen ble gitt tilbakevirkende kraft og det ble derfor foretatt en ekstraordinær avsetning til formålet på 2001-regnskapet. Slike avsetninger foretas nå fortløpende.

Organiseringen av forskningsarbeidet, med utgangspunkt i seks forskningsgrupper, ble videreført i 2001. Det ble i løpet av året besluttet å etablere en ny forskningsgruppe – gruppe for migrasjonsforskning – med oppstart 1. januar 2002. Instituttet legger stor vekt på å få til faglig samarbeid på tvers av gruppene. Dette kommer blant annet til uttrykk i de strategiske instituttprogrammene. I løpet av 2001 godkjente departementet et nytt strategisk instituttprogram i generell barneforskning. Dette programmet kommer i full drift i 2002. I løpet av 2002 tar en sikte på å få godkjent et strategisk instituttprogram med fokus på forskningsbasert utviklingsarbeid. Målsettingen med de strategiske programmene er å videreutvikle den kompetansen NOVA har innenfor sine kjerneområder, samtidig som en tilpasser kompetanseprofilen til nye faglige utfordringer. Instituttet ser slike program som et viktig faglig virkemiddel og vil arbeide for å målrette en større del av basisbevilgningen til slik virksomhet.

Instituttet la i 2001 ned et betydelig arbeid i forbindelse med den forskningsmessige organiseringen. I forbindelse med dette er det utarbeidet en strategiplan for perioden 2002–2004.

Forskerstaben på NOVA har høy kompetanse. Tallet på forskere med forsker I-kompetanse (professorkompetanse) er nå 20 (medregnet 4 i bistilling). Av de øvrige ansatte har 28 forsker II-kompetanse. Fire av NOVAs ansatte tok doktorgrad i 2001. Totalt har nå 30 forskere i hovedstilling doktorgrad, derav 16 kvinner, mens ytterligere 22 arbeider med doktorgradsstudier. Flertallet av disse studiene blir finansiert gjennom stipend fra Norges forskningsråd, men NOVA benytter også deler av grunnbevilgningen til å delfinansiere doktorgradsarbeid. Midler fra grunnbevilgningen blir likeledes benyttet til internasjonalt forskningssamarbeid og publisering. Det har i 2001 vært en betydelig vekst i den internasjonale publiseringen.

1. juli 2001 ble moms-reformen gjennomført, og visse forskningstjenester er blitt momsbelagt, slik at NOVA nå er registrert i merverdiavgiftsmantallet. Det har vært nedlagt et betydelig arbeid i å få klarhet i situasjonen for NOVAs prosjektportefølje og å få etablert nødvendige rutiner i denne sammenhengen.

NOVA har felles arbeidsmiljøutvalg med Institutt for samfunnsforskning. Alle medlemmene har nå vært på grunnkurset for medlemmer i arbeidsmiljøutvalg. Det foreligger et internkontrollsystem for de to instituttene. Styret ser arbeidsmiljøet ved NOVA som godt. Sykefraværet ved NOVA var 5,7 prosent, mot 7 prosent i 2000.

STYRETS VURDERINGER

Styret er svært tilfreds både med den faglige kvaliteten og den forskningsmessige produktiviteten ved NOVA i det året som er gått. Instituttets medarbeidere gjør også en god innsats når det gjelder å fremskaffe resultater med relevans for oppdragsgivere og interesse for allmennheten. Det er vårt inntrykk at NOVA nå er et merke-
navn som det knytter seg tillit til.

Instituttets forskningskapasitet har vært fullt utnyttet, uten at dette har gått på bekostning av nødvendig ressurs-
bruk til kvalifisering, kvalitetskontroll og faglig fornyelse. De økonomiske resultatene er tilfredsstillende, etter
at det er lagt ned et betydelig arbeid i å fremskaffe nye prosjekter. Administrativt drives NOVA på en ryddig,
oversiktlig og kostnadseffektiv måte.

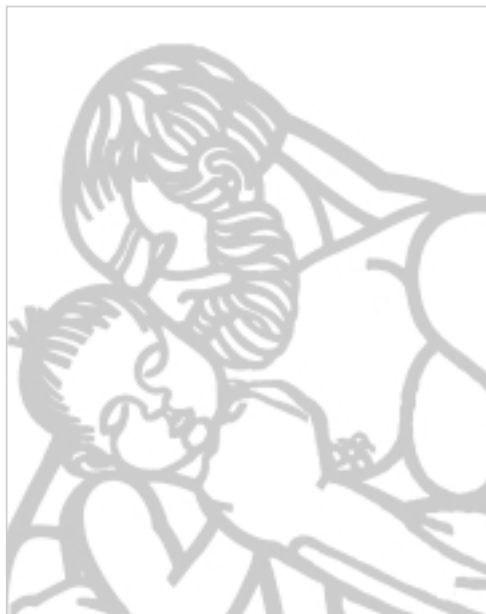
I 2001 har Styret vært særlig opptatt av å følge opp evalueringen av instituttet og å utvikle en oppdatert
strategisk plan som trekker opp retningslinjene for faglig utvikling, kompetanse og forskningsprofil for de
kommende årene.

John Eriksen   *Rune Skjeltan*   *Essel Vidum*
Arma von der Lippe   *Leona Sandvik*
Stenke Steen

Forskningen ved NOVA favner hele livet

Forskningsinstituttet NOVA legger i sitt forsknings- og utviklingsarbeid sterk vekt på en bred sosialvitenskapelig tilnærming kombinert med et livsløpsperspektiv. Dermed har instituttet et bredt nedslagsfelt, og det favner hele livet – fra prosjekter om barn og ungdoms oppvekstvilkår, via levekårsforhold i årene som følger, til studier om aldring og eldre. Formålet er å øke kunnskapen om sosiale forhold og endringsprosesser. Søkelyset blir rettet mot problemstillinger om livsløp og utvikling, levekår og livskvalitet, og velferdssamfunnets tiltak og tjenester.

I 2001 har instituttets arbeid vært preget av en gjennomgang av forskningsorganiseringen og økt innsats når det gjelder etablering av strategiske instituttprogram. Det ble også utarbeidet en strategi for perioden 2002–2004. En fortsatt satsing på de sentrale forskningsfeltene ved instituttet vil stå i fokus i den kommende perioden. Disse er: barn og barnevern, ungdom, familie, aldersforskning, trygd og sosialpolitikk, offentlig politikk og levekår, migrasjon, velferdstjenester og helse og livskvalitet.

Instituttet ønsker også å styrke innsatsen innenfor noen områder: generell barneforskning, sosialhjelp, skole, funksjonshemming og forskningsbasert utviklingsarbeid.

NOVA er et av Norges største samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutt med i overkant av åtti forskere. Forskningen ved instituttet holder et godt internasjonalt nivå, og NOVA er nasjonalt ledende på visse felt, som forskning om barnevern, ungdom, aldring og eldre og trygd.

I løpet av året har instituttet satt i gang flere store prosjekt. *Ung i Norge 2002* er en nasjonal undersøkelse som foregår blant 12 000 elever i ungdomsskole og videregående skole i Norge. Undersøkelsen kartlegger viktige sider ved ungdoms livsstil og levekår. En tilsvarende undersøkelse ble gjort i 1992, og ett av hovedsiktemålene er å belyse om det har skjedd viktige endringer i hvordan ungdom har det og hvordan de ser på sine framtidsmuligheter i de ti årene som har gått.

I 2000 inngikk Norske Kvinners Sanitetsforening og NOVA et samarbeid med tanke på å utvikle et handlingsrettet forskningsprosjekt om barn og unges levekår og velferd. Prosjektet er ment å gå over 10 år. Som et første ledd utarbeidet NOVA i 2001 en oversikt over kunnskap om barn og unges levekår og velferd i Norge og gav en vurdering av hvilke områder som er dårlig dekket.

I begynnelsen av året ble det, i regi av det strategiske instituttprogrammet *Forsørgingskilder i et livsløps- og generasjonsperspektiv*, gjennomført en landsomfattende intervjuundersøkelse av norske hushold. Hovedfokus var overføringer av arv og gaver og utveksling av hjelp og tjenester mellom foreldre og deres voksne barn. Undersøkelsen har også omfattende data om husholdenes økonomi, sparing og boforhold, om forholdet mellom generasjonene og folks syn på forsørgingsansvar i dagens samfunn. Den er lagt opp slik at det på noen områder er mulig å studere endringer over tid.

VITENSKAPELIG PUBLISERING

Instituttet har i 2001 lagt stor vekt på vitenskapelig publisering, og i løpet av året har NOVA økt publiseringsevnen innenfor de fleste sjangre. Publiseringen i internasjonale og nasjonale tidsskrift med referee har for eksempel økt med tretti prosent i forhold til året før.

FORSKNING: ORGANISERING OG SATSINGER

Forskningen ved NOVA er organisert med utgangspunkt i forskningsgrupper og i strategiske instituttprogram (SIP-er). I 2001 var det seks forskningsgrupper og fire instituttprogram ved instituttet, og prosjektporteføljen talte 135 prosjekter. Gjennomgangen av instituttets organisering i 2001 førte til vedtak om å opprette en syvende forskningsgruppe fra 2002: Gruppe for migrasjonsforskning. Gruppen vil samle det meste av instituttets forskning om migrasjon og flerkulturelle emner.

De strategiske instituttprogrammene er uttrykk for instituttets ønske om særskilt satsing på visse temaområder. Fire program var virksomme i 2001: 1) Velferdstjenester i endring, 2) Forsørgingskilder i et livsløps- og generasjonsperspektiv, 3) På terskelen til et flerkulturelt samfunn og 4) Generell barneforskning. De tre første har en virksomhetsperiode fra 1999–2003, mens forarbeidet til det siste begynte høsten 2001. Mot slutten av året ble det lagt grunnlag for å starte opp enda et instituttprogram, denne gangen med fokus på forskningsbasert utviklingsarbeid. Planen er å få SIP-en godkjent av departementet i løpet av 2002. Programmene har alle en tidsramme på fem år og er et uttrykk for satsing på det tverrfaglige og gruppeoverskridende arbeidet ved instituttet. SIP-ene finansieres hovedsakelig av basisbevilgningen fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.

SAMARBEID MED ANDRE FORSKNINGSMILJØER

Instituttet legger stor vekt på samarbeid med andre forskningsmiljøer, både nasjonalt og internasjonalt. En viktig del av dette samarbeidet er knyttet til høyskole- og universitetssektoren og omfatter prosjektsamarbeid og veiledning av stipendiater og hovedfagsstudenter. I 2001 var dessuten fire professorer fra universitet- og høyskolesektoren ansatt i bistillinger ved NOVA. Tre av NOVAs forskere har bistillinger ved andre institusjoner. Instituttet regner det som en nasjonal oppgave å utdanne forskere på de feltene det har et ansvar for i følge vedtektene, og samarbeider med universitetssektoren om utdanningen av doktorgradsstudentene ved instituttet.

Noen eksempler på prosjekter som knytter sammen forskere ved forskjellige institusjoner er: *Livsløp, aldring og generasjon* (LAG). LAG tar for seg voksenlivet og de eldre år i en bredt anlagt undersøkelse som inkluderer 8 000 personer fra førti år og oppover. Prosjektet er ment å strekke seg over tyve år, med intervjuer med fem års mellomrom. Syv erfarne NOVA-forskere samarbeider her med Statistisk sentralbyrå og forskere ved Høgskolen i Agder, Høgskolen i Nord-Trøndelag og Universitetet i Tromsø.

NOVA er engasjert av Sosialdepartementet og Rikstrygdeverket for å utarbeide et mulig opplegg for en høyere utdanning som skal kvalifisere til arbeid i trygdeetaten. I den forbindelse samarbeider instituttet med en referansegruppe som inkluderer folk fra Høgskolene i Agder og Oslo, Aetat arbeidsdirektoratet og Arbeids- og administrasjonsdepartementet i tillegg til oppdragsgiverne.

NOVA har et utstrakt samarbeid med internasjonale forskningsmiljøer – fra konkrete forskningsprosjekter til deltakelse i en rekke faglige nettverk. Et av eksemplene på prosjektsamarbeid er *OASIS – Old Age and Autonomy: The Role of Service Systems and Intergenerational Family Solidarity*. Prosjektet er bygd opp rundt et samarbeid mellom institutt og forskere fra Tyskland, Israel, Norge, Spania og Storbritannia, og er koordinert av The Center for Research and Study of Aging ved Universitetet i Haifa i Israel.

Welfare Policy and Employment in the Context of Family Change er navnet på et internasjonalt prosjekt med utgangspunkt i et flerårig samarbeidet mellom NOVA og University of York, Storbritannia. Gjennom prosjektet ønsker en å se på samspillet mellom endringer i familieformer, familiepolitikk og foreldres deltakelse på arbeidsmarkedet i fire nordiske land sammenliknet med Tyskland, Nederland og Storbritannia. Flere forskere fra universiteter i de ulike landene deltar i prosjektet.

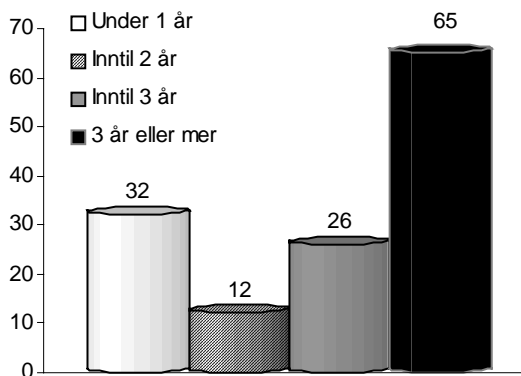
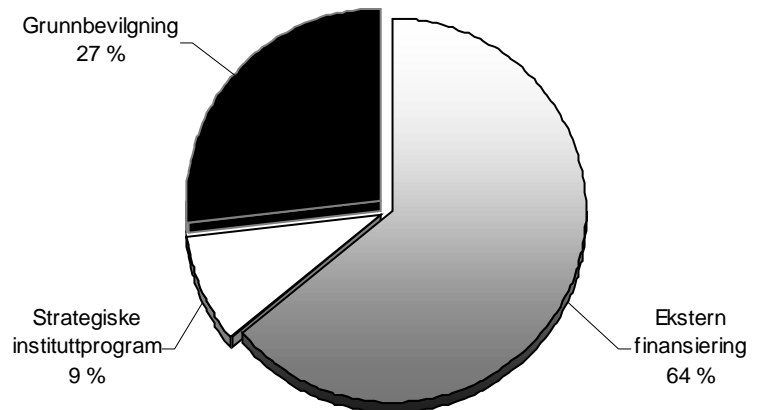
Et tredje større internasjonalt forskningssamarbeid som NOVA deltar i har sitt utgangspunkt i bekjempelsen av seksuell utnyttelse av barn. Fagpersoner, organisasjoner og offentlige etater fra Baltikum, Russland, Polen, Tyskland og Norden er samlet i ett felles nettverk med base i nettstedet The Child Centre for Children at Risk in the Baltic Sea Region. Samarbeidet er kommet i stand innenfor rammen av Østersjørådet.

Fakta om forsknings- og utviklingsarbeid

FIGUR 1 INNTEKTSKILDER

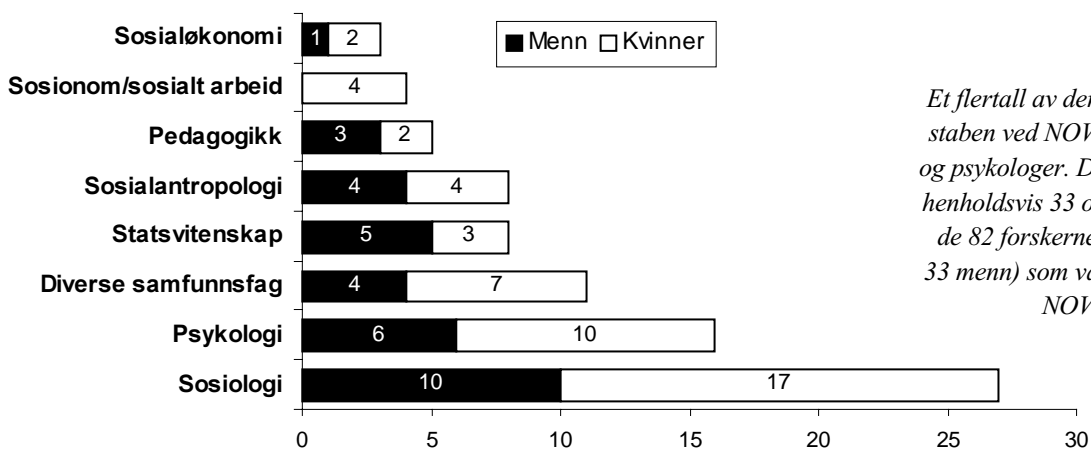
Figuren viser fordelingen av NOVAs inntektskilder i 2001

FIGUR 2 PROSJEKTER OG VARIGHET

Figuren viser internt og eksternt finansierte prosjekter. Oversikten er laget med utgangspunkt i prosjektenes start- og planlagte avslutningsdato, og gjenspeiler derfor nødvendigvis ikke den faktiske tiden som er gått med til prosjektarbeidet.

FIGUR 3 ANTALL FORSKERE FORDELT PÅ UTDANNING OG KJØNN

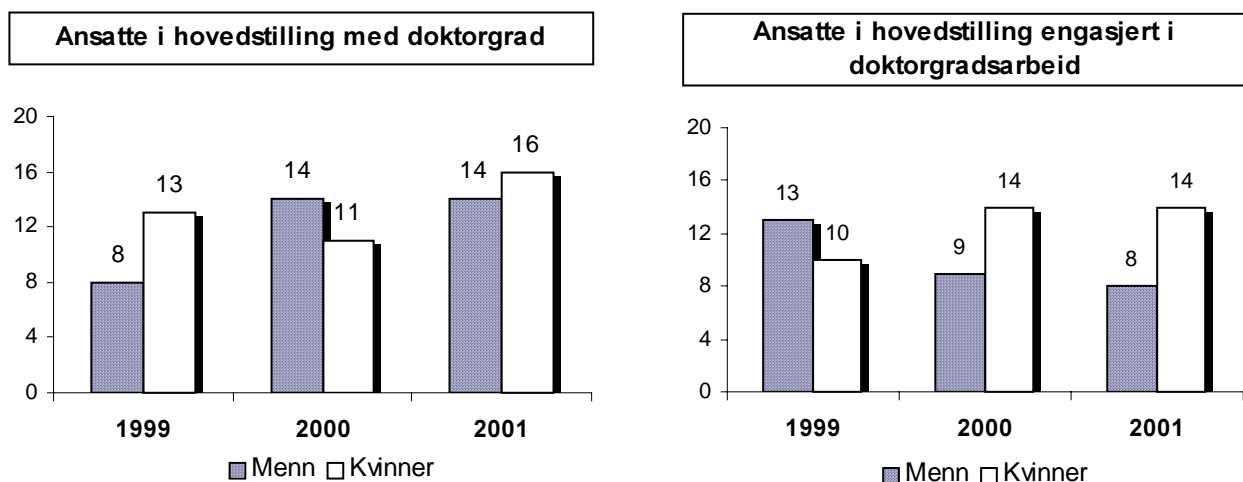

Et flertall av den vitenskapelige staben ved NOVA er sosiologer og psykologer. De representerer henholdsvis 33 og 20 prosent av de 82 forskerne (49 kvinner og 33 menn) som var engasjert ved NOVA per 31.12.01.

TABELL 1 ANTALL FORSKERE FORDELT PÅ KOMPETANSE OG KJØNN 1999–2001

	Forsker I		Forsker II		Forsker III		Utviklingskonsulenter		Stipendiater/ forskningsassistenter	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
1999	8	10	15	13	10	8	3	-	11	7
2000	7	9	13	17	10	6	2	-	13	3
2001	10	10	13	15	9	5	3	-	14	3

FIGUR 4 ANTALL FORSKERE FORDELT PÅ DOKTORGRAD OG KJØNN

Per 31.12.01 besto forskerpersonalet ved NOVA av 82 medarbeidere. I tillegg kommer 4 pensjonister. I alt 30 (av disse 16 kvinner) av NOVAs forskere i hovedstilling har doktorgrad. Fire disputerte i løpet av året. 22 medarbeidere var engasjert i doktorgradsarbeid, 11 med doktorgradsstipend fra Norges forskningsråd.

Forskning om barne- og ungdomsvernet

Selv om de fleste barn i Norge har relativt trygge og gode oppvekstkår, er det noen som ikke har det. Det trengs en stadig utvikling av kunnskapsgrunnlaget om utsatte barnegrupper for å kunne forebygge problemutvikling og for å kunne tilrettelegge egnede tiltak; her står forskning og utviklingsarbeid knyttet til barnevernets kjerneoppgaver, tiltak og funksjon sentralt. For å forstå barnets kontekst må imidlertid forskningen også knyttes til familie, sosialt nettverk, barnehager, skole og samspillet med det øvrige hjelpe- og tiltaksapparatet.

Forskningsprosjektene ved NOVA på dette området spenner derfor fra barnevernets lovregulerte kjerneoppgaver knyttet til mishandling, omsorgssvikt og atferdsvansker, til en utvidet forståelse av barnevernets rolle og funksjon i samfunnet, og kunnskaper om «vanlige» barns dagligliv. Både grunnforskning og utviklingsrettede prosjekter i samhandling med barnevernsfeltet inngår.

Kunnskaper og erfaringer fra noen prosjekter blir også gjort tilgjengelig på egne nettsider. Et eksempel er prosjektet Buskungen som gir en modell for utvikling av tverretatlige tiltakskjeder i forebyggende barnevern som kan iverksettes i landets fylker. NOVA medvirker også i et internasjonalt samarbeidsprosjekt knyttet til nettstedet The Child Centre for Children at Risk som samler forskning og annen informasjon om barn og unge, spesielt knyttet til seksuelle overgrep.

NOVA har et utstrakt samarbeid med andre forskningsmiljøer innen barnevern nasjonalt og internasjonalt. Instituttet samarbeider med de regionale utviklingssentrene i barnevernet om enkeltprosjekter. I tillegg lages det hvert år en prosjektkatalog (norsk- og engelskspråklig) for samtlige prosjekter fra de regionale sentrene og NOVA, samt at det avholdes fellesseminar. I 2001 har The Chapin Hall Centre for Children, University of Chicago, tatt initiativ til å bygge et internasjonalt forskernettverk der NOVA deltar i flere forskningsgrupper. Videre er det startet et forskningssamarbeid med Palestina om forskning på utsatte barnegrupper. Her samarbeider NOVA med Childwatch International, NOSEB og Al Quds universitet i Jerusalem.

Gruppe for forskning og utviklingsarbeid innen barne- og ungdomsvernet har et spesielt ansvar for NOVAs forskning på området. Følgende forskere var knyttet til gruppen i løpet av året:

MEDARBEIDERE

Sturla Falck – forsker II / forskningsleder

Agnes Andenæs – forsker II

Elisabeth Backe-Hansen – forsker II

Bente Brostrøm – prosjektleder

Kikkan Ustvedt Christiansen – forsker II (pensjonist fra 01.02.)

Jona Hafdis Einarsson – prosjektleder (på kontraktsbasis 3 mnd.)

Turid Vogt Grinde – forsker II / pensjonist

Nicole Hennem – forsker III / dr.gradsstipendiat

Kari Killén – forsker I

Trine Klette – prosjektmedarbeider / dr.gradsstipendiat

Svein Mossige – forsker II

Thomas Nordahl – forsker II

Karen Sofie Pettersen – dr.gradsstipendiat (fra 01.05. – permisjon fra 02.08.)

Mona Sandbæk – forsker II

Anne Solberg – forsker I (fra 01.10.)

Kåre Skollerud – forskningsassistent

Mari-Anne Sørli – forsker III (permisjon til 31.12.02)

Greta Undersrud – utviklingskonsulent (fra 01.02.)

Den 8. februar 2001 arrangerte NOVA et stort jubileumsseminar i anledning Kikkan Ustvedt Christiansens 70-års dag. Med utgangspunkt i seminaret ble det utgitt en artikkelsamling med tittelen: *Fra mottaker til aktør: Brukernes plass i praktisk sosialt arbeid og forskning*. Sju av NOVAs forskere var bidragsytere til boka. De øvrige åtte bidragsyterne kom fra flere høyskoler i Norge og University of Leeds, England. Boka kombinerer akademisk forskning med et anvendt perspektiv og dialog med praksisfeltet. Gjennomgående temaer i boka er:

- Hvilke nye problemer oppstår når man anvender et bruker- eller aktørperspektiv i praktisk sosialt arbeid eller barnevernsarbeid?
- Er det motsetning eller sammenfall mellom profesjonell kunnskap og brukernes egne erfaringer og medvirkning?
- Hvilken rolle spiller forskningen i utviklingen av det praktiske arbeidet?

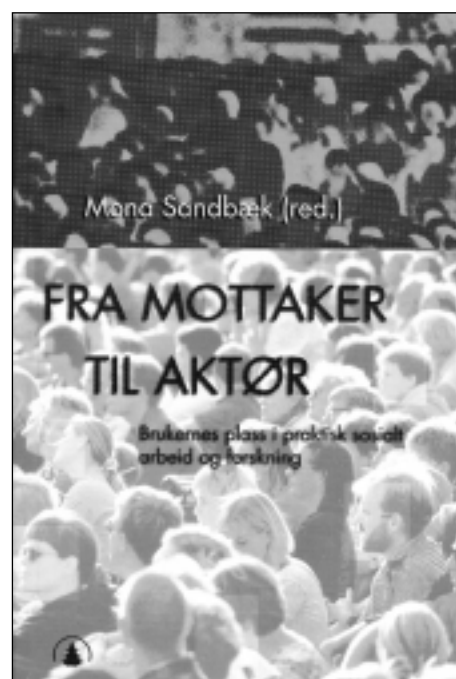
Nyere velferdsforskning representerer en dreining bort fra å se hjelpesøkende mennesker som passive mottakere av velferd og over mot et perspektiv som framhever deres evne til å være reflekssive og handlende aktører i egne liv. Synet på mennesker som handlende aktører er forsøkt ivaretatt sammen med tradisjonelle velferdsspørsmål som hvordan strukturell ulikhet begrenser menneskers muligheter og valg. Aktørperspektivet reiser imidlertid en rekke spørsmål for det praktiske arbeidet, som for eksempel om «bruker» eller «aktør» er dekkende begreper på menneskers forhold til hjelpetjenester som de også kan være tvunget inn i. Skal barneverntjenesten tilstrebe å behandle både foreldre og barn som brukere, eller må de foreta et valg med hensyn til hvem de vil definere som sin primærbruker?

Det har også vokst fram et syn på barn som sosiale aktører som konstruerer sin sosiale virkelighet og selv velger å ta initiativ til ulike handlinger. Dette gjenspeiler seg i den stadig større vekten som legges på barn og unges rettigheter, både generelt og som brukere av hjelpetjenester. Barns rettigheter dreier seg både om deres rett til beskyttelse og deres rett til deltakelse og medvirkning. Håndteres denne balansegangen tilfredsstillende, eller gjøres barn til aktører på voksnes premisser?

Ønsket om å redefinere klientenes posisjoner innebærer en avmystifisering av profesjonell kunnskap og medfører kritikk av ekspertkunnskapen. Kritikken er viktig for forholdet mellom praksis og akademia og for forholdet mellom profesjonell og klient. Et sentralt spørsmål er hvordan profesjonell kunnskap kan likestilles med brukernes egne definisjoner og forståelse.

I bokas siste del drøftes ulike aspekter ved forskningens forhold til brukere og praktikere. Hvilket ansvar har forskningen for svake grupper? Kan forskningen bidra til endring gjennom å overvåke hvordan politiske mål og intensjoner realiseres? Kan man tenke seg en forskerrolle som oppmuntrer brukernes og praktikernes nysgjerrighet, og som gir dem status som aktører som selv er i stand til å reflektere over de spørsmålene som reises?

Boka vil forhåpentligvis stimulere til fortsatt diskusjon om de temaene som drøftes.

Referanse:

Fra mottaker til aktør.
Brukernes plass i praktisk sosialt arbeid og forskning.
Mona Sandbæk (red.)
Gyldendal Akademisk forlag

Hvordan har ungdom det? Hvordan orienterer de seg i forhold til omverdenen og framtiden? Hva slags problemer har de, og hvordan kan vi løse eller minske disse problemene? Dette er spørsmål forskere ved NOVA er opptatt av.

NOVA har som ambisjon å være det sentrale miljøet for forskning om ungdom i Norge. Tematisk spenner ungdomsforskningen ved instituttet svært bredt, men rusmiddelbruk, vold og annen problematferd utgjør likevel noen tyngdepunkt. Flere av forskerne arbeider med ungdoms seksualitet, og NOVA har i økende grad rettet søkelyset mot etnisitet og flerkulturelle emner. Videre finnes det prosjekter om skole og skoletilpasning, ungdomskultur, idrett og ungdoms deltakelse i organisasjonslivet og medvirkning og makt i samfunnet.

Både kvalitative og kvantitative metoder blir benyttet. Det har dessuten vært tradisjon for longitudinelle studier, og i 1999 ble den tredje oppfølgingen av det opprinnelige «Ung i Norge»-prosjektet fra 1992 gjennomført med godt resultat. Flere publikasjoner har i løpet av året benyttet data fra denne oppfølgingen. Via det såkalte UNGdata-konseptet blir det også foretatt en rekke lokale ungdomsundersøkelser. Fredrikstad og Tromsø var blant kommunene som bestilte slike i 2001.

En ny stor ungdomsundersøkelse etter mal av «Ung i Norge»-prosjektet, «Ung i Norge 2002», ble startet opp i 2001. Den vil ha et stort nasjonalt, representativt utvalg av skoleelever i ungdomsskole og videregående skole, og på denne måten vil en samle inn basal kunnskap om en rekke aspekter ved for eksempel ungdoms levekår, kultur og mentale helse. I alt ti forskere ved NOVA er, i større eller mindre grad, involvert i arbeidet med prosjektet.

Gruppe for ungdomsforskning har et spesielt ansvar for ungdomsforskningen ved instituttet. Følgende forskere var knyttet til gruppen i løpet av 2001:

MEDARBEIDERE

- Ingeborg Rossow** – forsker I / forskningsleder (fra 01.04.)
- Anders Bakken** – forsker III / dr.gradsstipendiat
- Anne Kristin Bø** – prosjektkoordinator (fra 01.08.)
- Ada Engebriksen** – forsker II (fra 15.01.)
- Silje Noack Fekjær** – forskningsassistent (fra 01.08.)
- Øivind Fuglerud** – forsker II
- Kristinn Hegna** – forsker III
- Olve Krange** – forsker III / dr.gradsstipendiat
- Jon Lauglo** – forsker I (20 % bistilling – permisjon til 01.08.02) / professor ved NTNU
- Geir H. Moshuus** – forsker III / dr.gradsstipendiat
- Hilde Pape** – forsker II (permisjon til 17.09.)
- Willy Pedersen** – forsker I
- Marie Louise Seeberg** – dr.gradsstipendiat (permisjon til 02.07.)
- Ketil Skogen** – forsker II
- Elisabet E. Storvoll** – forsker III / dr.gradsstipendiat (permisjon til 06.03.)
- Åse Strandbu** – forsker III / dr.gradsstipendiat (permisjon til 16.02.)
- Leila Torgersen** – forsker III / dr.gradsstipendiat
- Viggo Vestel** – forsker III / dr.gradsstipendiat
- Lars Wichstrøm** – forsker I (20 % bistilling) / professor ved NTNU
- Guro Ødegård** – prosjektleder / dr.gradsstipendiat
- Tormod Øia** – forsker II (permisjon til 14.05.)

I 2000 tok NOVA initiativ til å etablere et nytt tidsskrift for ungdomsforskning, og i september 2001 kom det første nummeret ut. *Tidsskrift for ungdomsforskning* er et samarbeid mellom NOVA og Fagbokforlaget. Lanseringen ble markert med et seminar på NOVA hvor flere av artikkelforfatterne fikk presentert innholdet i sine bidrag. Seminaret, som også var instituttets bidrag til Forskningsdagene 2001, ble avsluttet med en paneldebatt.

Tidsskriftet, som vil komme ut to ganger i året, har et nasjonalt siktemål. Forsker Anders Bakken ved NOVA er redaktør. Ideen til *Tidsskrift for ungdomsforskning* har sprunget ut fra et behov om å formidle forskning til brede grupper av fagfolk som studerer ungdom, som jobber med ungdom eller som på andre måter er opptatt av ungdomstidens ulike fasetter. Tidsskriftet skal også tjene som en kanal og et faglig forum for forskere på en rekke ulike tematiske felt med fokus på ungdom. Det legges stor vekt på å presentere ny forskning gjennom artikler med en allment tilgjengelig framstillingsform.

En av ambisjonene med tidsskriftet er å trekke fram bredden i temaer knyttet til ungdomstiden,

og dette gjenspeiles i det første nummeret. Tormod Øia drøfter i sin artikkel et teoretisk grunnlag for hvordan ungdom konstruerer sin identitet i dagens samfunn. Gjennom å trekke linjer tilbake til middelalderen stiller han spørsmålsteget ved den utbredte forestillingen om at det er mer komplisert å være ungdom i dag enn tidligere.

Katrine Fangen problematiserer hvordan samfunnet skal forholde seg til nynazister i nærmiljøet. Hun mener at den mest fruktbare veien å gå er å inkludere ungdom i nærmiljøtiltak, *samtidig* som de konfronteres med de handlinger de eventuelt har foretatt seg.

Ottar Hellevik diskuterer med basis i store kvantitative undersøkelser ungdommens verdioppfatninger. Han konkluderer med at det aldersdelte samfunnet er en mer dekkende betegnelse for dagens Norge enn det klassesdelte samfunnet eller et samfunn preget av forskjeller mellom by og land.

Dag Wollebæk diskuterer organisasjonssamfunnet og forholdet mellom generasjonene. Han viser hvordan yngre mennesker gjerne bruker organisasjonene som et middel til å realisere egne interesser, mens eldre i større grad knytter seg til organisasjonslivet av idealistiske og ideologiske grunner.

Finn Ove Båtevik diskuterer et sentralt spørsmål innenfor ungdomsforskningen, nemlig hvordan ungdom orienterer seg i forhold til fremtiden.

Forskning om offentlig politikk og familiers økonomi og levekår

Sentralt i denne del av NOVAs virksomhet er det strategiske instituttprogrammet «Forsørgingskilder i et livsløps- og generasjonsperspektiv». I 2001 ble det gjennomført en omfattende nasjonal intervjuundersøkelse som kartlegger de finansielle overføringer og den praktiske hjelp som utveksles mellom ulike generasjoner innenfor familien. Et viktig tema er samspillet mellom sparing og overføringer i den private sfære og de velferdspolitiske ordninger som over tid har avløst familiens forsørgingsansvar for de eldste medlemmene. Det er utviklet et internasjonalt faglig nettverk omkring programmet, og kompetanseoppbyggingen ivaretas blant annet gjennom en stipendiatstilling.

NOVAs forskning om boligpolitikk skjer i nær tilknytning til dette programmet. Gjennom programmet «Bolig og levekår» finansierer Norges forskningsråd to større prosjekt om henholdsvis historiske forutsetninger for ulike boligpolitiske veivalg i Norden og om boligkonsum i et livsløps- og generasjonsperspektiv.

Innenfor temaet barn og barnefamilier evaluerer NOVA forsøksordningen med gratis barnehageplass til fire- og femåringer i bydel Gamle Oslo. NOVA har tidligere spilt en sentral rolle i evalueringen av kontantstøtteordningen, og avrundet foreløpig denne virksomheten med en publikasjon som sammenliknet den norske og den finske kontantstøtteordningen.

En viktig del av kompetanseoppbyggingen skjer gjennom to doktorgradsstipendiater.

De forskningsaktivitetene som nevnes over, var konsentrert innenfor Gruppe for forskning om offentlig politikk og levekår ved NOVA. Følgende forskere var knyttet til gruppen i 2001:

MEDARBEIDERE

Lars Gulbrandsen – forsker I / forskningsleder

Erling Annaniassen – forsker II

Tale Hellevik – dr.gradsstipendiat

Christin Knudsen – forsker II

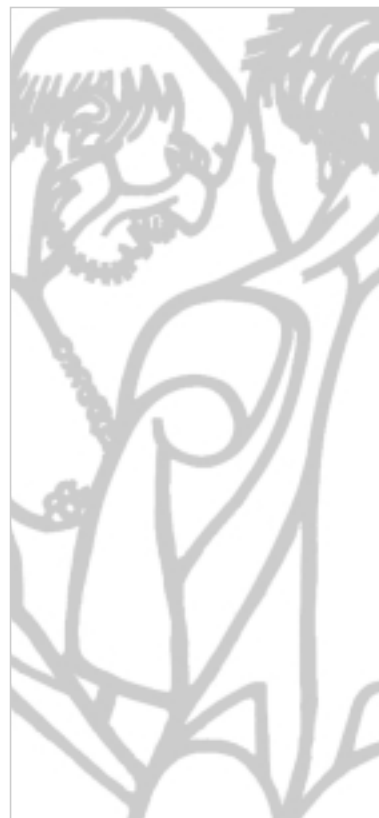
Jon Eivind Kolberg – forsker I (permisjon til 31.12.02)

Åsmund Langsether – forsker III

Trude B. Nergård – forsker II

Hans Christian Sandlie – dr.gradsstipendiat

Leif Sletvold – forskningsassistent (til 22.04.)

Både den strategiske satsningen gjennom det Strategisk instituttprogrammet om forsørgingskilder i et livsløps- og generasjonsperspektiv og støtte fra Norges forskningsråds forskningsprogram om bolig og levekår har gjort det mulig å bygge opp et miljø for boligforskning ved NOVA.

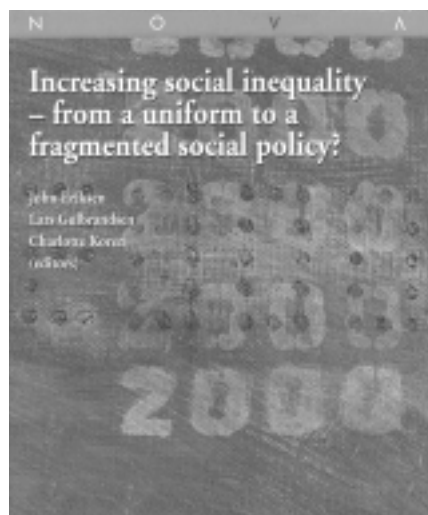
I et av prosjektene analyserer Erling Annaniassen de historiske forutsetninger for ulike boligpolitiske valg i ellers svært like land som Norge, Sverige og Danmark. Hva er årsakene til at det i Sverige og Danmark har utviklet seg en omfattende ikke-kommersiell utleiesektor, mens Norge i langt større grad har satsset på at beboerne selv skal eie sine boliger.

Annaniassen presenterer foreløpige resultater i artikkelen: Nordic housing policy: A Scandinavian model or national solutions? som er trykket i NOVA-rapport 5/01, *Increasing social inequality*. Arbeidet avsluttes med rapport i 2002.

Andre tema som er belyst er ungdoms boligetablering

Nordmenns boligkonsum og boligformue er også tema som står sentralt. Ti prosent av norske hushold har en bolig ekstra. Slike ekstraboliger er oftest anskaffet gjennom arv. Disse boligene utgjør en viktig del av utleietilbudet i Norge. Spørsmålet er belyst gjennom et samarbeidsprosjekt mellom NOVA og Byggforsk.

Erling Annaniassen

Referanser:

- Annaniassen, Erling (2001). Nordic housing policy: A Scandinavian model or national solutions? I Eriksen, J., L. Gulbrandsen & C. Koren: *Increasing social inequality – from a uniform to a fragmented social policy?* NOVA Rapport 5/01, s. 54–92

Forskning om livskvalitet, velferdstjenester og helse

NOVA har gjennom flere år forsket på temaområder som funksjonshemmede, helse, livskvalitet, livshistorier og identitet, og omsorgstjenester og organisering av omsorgstjenestene.

I 2001 ble funksjonshemmedes situasjon blant annet belyst gjennom prosjekter om funksjonshemmede mødre, om omsorgslønn for pårørende til funksjonshemmede barn, og om mestring blant unge, fysisk funksjonshemmede.

Andre prosjekter hadde ulike helseaspekter i fokus, for eksempel et prosjekt om sosial ulikhet i helse blant middelaldrende menn, og et prosjekt om livskvalitet blant diabetikere.

Temaer omkring identitet og livsløp ble studert via prosjekter om eldre homofile menns livshistorier, om selvmord og psykisk helse blant lesbiske og om ufaglærte kvinners yrkesidentitet. Dessuten har flere prosjekter tatt for seg omsorgstjenestene, blant annet ved sammenligninger mellom hjemmetjenestene i de nordiske landene, og et prosjekt om innføringen av kvalitetsledelse i hjemmetjenesten.

NOVAs strategiske instituttprogram «Velferdstjenester i endring» omfatter flere prosjekter i tilknytning til forskningsområdene som er nevnt over. Forskerne er involvert i flere internasjonale samarbeid, både på nordisk og europeisk basis. I løpet av 2001 har tre doktorgradsstipendiater vært engasjert på prosjekter i tilknytning til temaområder som er nevnt over.

Et spesielt ansvar for forskningsaktivitetene som nevnes over, ligger hos Gruppe for forskning om velferd, livskvalitet og helse ved NOVA. Følgende forskere var knyttet til gruppen i 2001:

MEDARBEIDERE

Jon Ivar Elstad – forsker I / forskningsleder

Rannveig Dahle – forsker I

Kirsten Danielsen – forsker I

John Eriksen – forsker II

Lars Grue – forsker II

Hans W. Kristiansen – dr.gradsstipendiat

Kristin Tafjord Lærum – forskningsassistent

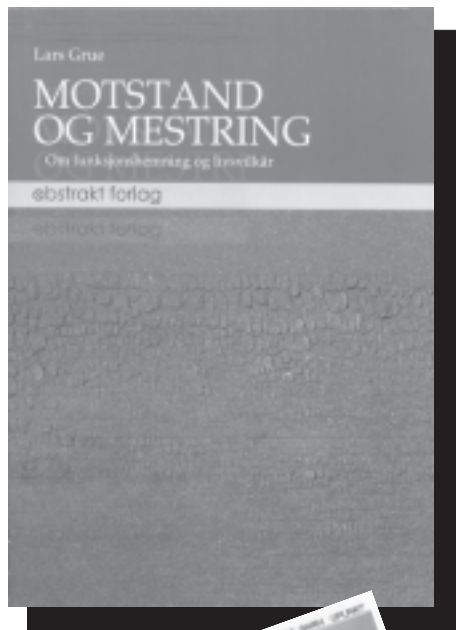
Bera Moseng – dr.gradsstipendiat

Siri Næss – forsker I / pensjonist

May-Len Skilbrei – dr.gradsstipendiat

Mia Vabø – forsker III

Utgangspunktet for undersøkelsen er den integrerings-tenkningen som har preget myndighetenes politikk overfor funksjonshemmede de siste tjue-tretti år. Målet har vært at funksjonshemmede skal ha samme rettigheter og samme muligheter som andre.

Undersøkelsen har tatt for seg disse problemstillingene i form av en kvalitativ studie der 34 menn og kvinner i alderen 20–30 år med en fysisk funksjonshemming har vært intervjuet. De har fortalt om sine liv, sitt forhold til foreldrene, sin skoletilværelse, vennskap og fritid, møtet med hjelpeapparatet og om sitt selvbylde. Studien er nå dokumentert gjennom boka, *Motstand og mestring. Om funksjonshemming og livsvilkår*, av forfatter og forsker Lars Grue.

Boken viser hvordan ungdommene har erfart sin forskjellighet, hvordan de har mestret den, hvilke reaksjoner de har møtt i omverdenen, og hvordan de selv opplever sin tilværelse.

Boken gir et inngående bilde av livsopplevelsen blant disse funksjonshemmede, og materialet blir også brukt for å granske og utvikle mange teoretiske begreper som er sentrale innen forskningen om funksjonshemmede.

Boken rapporterer fra prosjektet «Livet jeg lever – funksjonshemmet ungdom mellom barndom og voksenliv», som var finansiert av Sosial- og helsedepartementet 1998–2001. Dr.philos. Lars Grue var prosjektleder, med forskningsassistent Eli Knøsen som medarbeider i deler av prosjektarbeidet.

Boken er en bearbejdet versjon av NOVA Rapport 1/01, og den har allerede kommet på pensumlistene til relevante utdanninger.

Lars Grue

Referanse:

*Motstand og mestring
Om funksjonshemming og livsvilkår*
Lars Grue
Abstrakt forlag

*Motstand og mestring
Om funksjonshemming og livsvilkår*
NOVA Rapport 1/01
Lars Grue

Forskning om trygd og sosialpolitikk

Trygdeforskningen ved NOVA tar for seg studiet av offentlig inntektssikring i vid forstand. En rekke av prosjektene er knyttet til folketrygdens ytelser. Aktiviteten kan grovt skissert deles i tre hovedområder:

- Hvilke drivkrefter i samfunnet har betydning for utforming og utvikling av offentlige inntektssikringsordninger?
- Er trygdeapparatet organisert slik at de ansatte blir satt i stand til å utføre sine oppgaver?
- Hva er fordelings- og incentivvirkningene av de offentlige inntektsordningene?

Prosjektene blir utformet og innrettet i spennet mellom norske oppdragsgiveres behov for kunnskap, dokumentasjon og forskning og den internasjonale forskningsfronten på feltet. Flere av prosjektene er avledet av den løpende debatten om velferdspolitiske reformer, både om ytelsenes utforming og om organiseringen av trygdeapparatet.

Omstillingene i trygdeetaten er utgangspunktet for flere av årets studier ved NOVA. Forskningen fokuserer blant annet på velferdstjenester i endring, regionalisering av trygdetjenester og brukernes motivasjon ved vurdering av yrkesrettet attføring. Et annet prosjekt gjelder kartlegging av muligheten for å opprette en utdanning som skal kvalifisere til arbeid i trygdeetaten.

Pensjonering og pensjoneringsatferd står sentralt i debatten om utviklingen av folketrygden og flere av instituttets prosjekter tar opp dette temaet. Et av dem setter søkelyset på pensjoneringsatferd og pensjoneringspolitikk. Et annet prosjekt tar opp økonomien i kvinners arbeid, og omhandler blant annet virkningene av kvinners arbeidsmarkedstilpasning og folketrygdens utforming for kvinners pensjonsrettigheter.

Flere forskere og prosjekter er forankret i internasjonale nettverk. Eksempler på internasjonale prosjekter er: «Youth Unemployment and Social Exclusion in Europe», doktorgradsarbeidet «Family Ideology and Social Policy: Comparing Lone Parent Policy in Norway and the UK» som ble avsluttet i 2001, og et prosjekt om internasjonale trender i pensjoneringsatferd og pensjonsreformer.

Et spesielt ansvar for trygdeforskningen ved NOVA ligger hos Gruppe for trygde- og sosialhjelpsforskning. I løpet av året var følgende forskere tilknyttet gruppen:

MEDARBEIDERE

Ann-Helén Bay – forsker II / forskningsleder

Morten Blekesaune – forsker II

Margaret Ford – forsker III

Torild Hammer – forsker I

Aksel Hatland – forsker I

Jorunn T. Jessen – forsker III

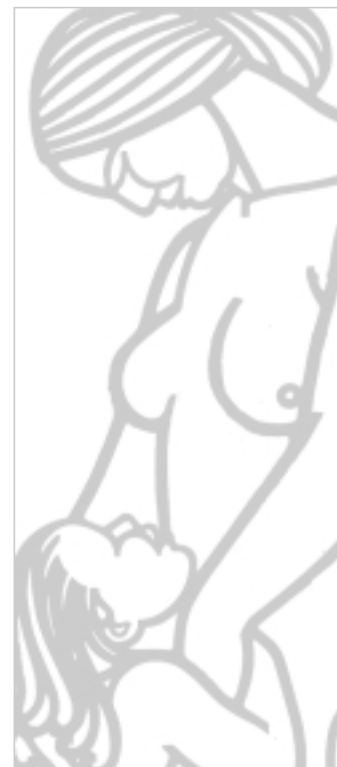
Charlotte Koren – forsker II

Axel West Pedersen – forsker II

Anne Skevik – forsker II

Lars Inge Terum – forsker I (20 % bistilling) / professor ved Høgskolen i Oslo

Einar G. Øverbye – forsker I

Aksel Hatland, forskningsleder for Velferdsprogrammet i Norges forskningsråd, er nestor ved NOVAs gruppe for forskning om trygd og sosialpolitikk. Han har en lang karriere i sosialforskningens tjeneste, som forsker, forskningsleder og administrator. I anledning av at Hatland fylte 60 år, inviterte redaktørene Ann-Helén Bay, Bjørn Hvinden og Charlotte Koren tyve framstående sosialforskere fra inn- og utland til å bidra til et festskrift med artikler om aktuelle spørsmål innen velferdspolitikken. Resultatet ble antologien *Virker velferdsstaten?* utgitt på Høyskoleforlaget.

Bokens første del ser velferdsordninger i et internasjonalt lys. Forfatterne tar opp spørsmål knyttet til velferdsstatens utvikling og virkningene av velferdsstaten for ulike grupper i samfunnet. Bidragsyttere til denne delen er Jonathan Bradshaw, Helga Hernes, Walter Korpi, Stein Kuhnle og Peter Taylor-Gooby.

Del to tar for seg velferds- og trygdepolitikk i Norge. Artiklene handler om befolkningens tillit til velferdsstaten og spillet mellom opinion og politikk, avveiningen mellom individ, familie og husholdning i sosialpolitikken, debatten om organiseringen av velferdstjenestene og velferdsstatens utvikling i lys av sentrale utviklingstrekk i samfunnet. Bidragsyttere er Ann-Helén Bay, Charlotte Koren, Rolf Rønning, Anne Skevik og Kari Wærness.

I tredje del er det velferdsstatens brukere og forvaltere som behandles. Her belyses spørsmål om

fordelings- og atferdsvirkninger av systemet og den rolle forvalterne av ytelsene spiller i velferdspolitikken. Bidragsyttere er Dag Bruusgaard og Søren Brage, Svenn-Åge Dahl og Hans-Tore Hansen, Bjørn Hvinden og Karen-Sofie Pettersen, Lars-Inge Terum og Trude Nergård, og Einar Øverbye. En epilog forfattet av Asbjørn Kjøenstad oppsummerer utviklingen av trygdeforskningen.

I anledning bokutgivelsen og som en markering av Hatlands 60-årsdag avholdt NOVA i samarbeid med Norges forskningsråd et dagsseminar. Flere av forfatterne holdt foredrag på basis av sin artikkel i antologien. Seminaret ble avsluttet med en paneldiskusjon om *trygdeforskningens betydning for praksis og politikk*. Her deltok rådgiver (og tidligere trygdedirektør) Eva Birkeland, ekspedisjonssjef Bjørn Halvorsen, professor Per Sundby og jubelanten selv, Aksel Hatland.

Aksel Hatland

Referanse:

Virker velferdsstaten?
A-H. Bay, B. Hvinden og C. Koren (red.)
Høyskoleforlaget

Tiltak og tjenester for eldre er et sentralt område innen aldersforskningen ved NOVA. Evalueringen av «Utviklingsprogram med utprøving av eldreombudsordninger i utvalgte kommuner», «Evaluering av handlingsplanen for eldreomsorgen» og en komparativ studie av hjemmetjenestene for eldre i nordisk perspektiv, er alle eksempler på prosjekter på dette området.

Forskning om de mest utsatte blant eldre er et annet viktig område. Her kan nevnes prosjekter om ektefeller til aldersdemente, der parene følges over flere år i demensutviklingen, eldre med alvorlig, kombinert sansetap, der man har utviklet en screeningsprosedyre for å identifisere slike tap, og en studie av personer med følgetilstander etter polio som slutter i arbeidslivet.

Familiens plass og betydning for livskvalitet, omsorg og tjenester kan sies å være et tredje felt aldersforskningen ved NOVA har tatt for seg det siste året. Den større EU-finansierte studien «Old age and autonomy: the role of service systems and intergenerational family solidarity (Oasis)» er et eksempel på dette. En annen studie som knytter an til familiens rolle er prosjektet «Flerkulturell eldreomsorg», der eldre innvandreres behov og ønsker for en god alderdom er tema.

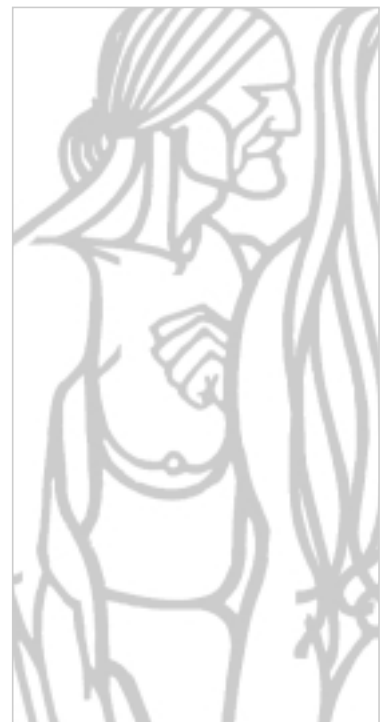
I 2001 ble en doktoravhandling som omfatter flere av aldersforskningens sentrale tema, som forløp av funksjonstap, familieomsorg og tjenestebruk, avsluttet. Selv om anvendt aldersforskning i stor grad vil være konsentrert om svake eldre, lever flertallet sine eldre år som friske og raske. En studie av norske alderspensjonister i Spania, er et eksempel på forskning ved NOVA innen dette området. Yrkesliv og yrkesaktivitet er også tema i flere prosjekter. Et EU-prosjekt om eldre i et arbeidsliv under endring (Worktow) ble avsluttet i 2001.

Studien «Livsløp, aldring og generasjon – LAG» er en storsatsing ved NOVA. Dette er en longitudinell studie hvor man vil følge vel 5000 personer fra førti år og oppover hvert femte år. Den er konsentrert om fire områder som i lengre tid har vært sentrale i NOVAs aldersforskning: arbeid og pensjonering, familie og generasjonsforhold, helse og tjenestebruk og mestring og mental helse. Flere forskningsmiljøer, både nasjonalt og internasjonalt, er involvert i LAG.

Et spesielt ansvar for forskningsaktivitetene som nevnes over, ligger hos Gruppe for aldersforskning ved NOVA. I løpet av året har følgende forskere vært tilknyttet gruppen:

MEDARBEIDERE

Britt Slagsvold – forsker I / forskningsleder
Svein Olav Daatland – forsker I
Odd H. Guntvedt – forsker II
Gunhild Hagestad – forsker I (20 % bistilling) / professor ved Høgskolen i Agder
Anne Helset – forsker II
Katharina Herlofson – forskningsassistent
Reidun Ingebretsen – forsker II
Marit Lauvli – forsker II (50 %)
Susan Lingsom – forsker I (20 %)
Kolbein Lyng – forsker II
Björg Moen – forsker III
Tor Inge Romøren – forsker II
Per Erik Solem – forsker II
Elisabet Sommerfeldt – forsker III (permisjon fra 01.09.)
Else Marie Svingen – prosjektmedarbeider
Borghild Svorken – forskningsassistent
Kirsten Thorsen – forsker I

Gruppen av eldre over 80 år er raskt voksende. Den utgjør en stor og viktig utfordring for hjelpeapparatet. Hvordan ser slutten av livet ut for mennesker over 80 år med hensyn til skrøpeligheit, hjelp fra familien og bruk av offentlige tjenester? Hvordan og hvorfor varierer livsavslutningen hos disse gamle? For å få et bilde av dette livsavsnittet fulgte Tor Inge Romøren 434 gamle mennesker fra én og samme kommune – Larvik – gjennom 20 år, helt til alle var døde. Dette arbeidet har resultert i en doktorgrad.

Familieomsorg

Studien viser at familieomsorgen er både omfattende og langvarig. Kun fire av personene i utvalget var uten hjelp fra familie eller nære venner. Døtre var hyppigste omsorgsgiver, etterfulgt av sønner – som viser seg å yte både mer omfattende og langvarig omsorg enn hva en tidligere har antatt. Også eldre mannlige ektefeller yter omsorg på linje med det gamle kvinner gjør om de får en syk ektefelle.

Bruk av helse- og omsorgstjenester

84 prosent av denne befolkningen var på sykehus en eller annen gang på slutten av livet, 73 prosent av dem var også på sykehjem, 68 prosent hadde hjemmesykepleie i sin alderdom, 48 prosent hadde hjemmehjelp og 18 prosent var på aldershjem. Sannsynligheten for å komme på sykehjem eller motta hjemmesykepleie var langt høyere for kvinner, og dette skyldtes i hovedsak større behov pga. økt skrøpeligheit, ikke mindre familie- eller ektefelleomsorg. Terskelen både for å komme inn på sykehus, sykehjem og aldershjem viste seg å være lavere for mennesker med høy sosioøkonomisk status.

Skrøpeligheitens fire baner

Avhandlingen viser at personene i utvalget i gjennomsnitt levde i nesten tre år med alvorlige, pleiekrevende funksjonstap. Denne tiden var nesten dobbelt så lang for kvinner som for menn.

Utviklingen av skrøpeligheit følger fire baner fram til den gamle dør:

- Alvorlig demens, varighet før død: fire år (20%)
- Omfattende kroppspleie, varighet før død: fem år (36%)
- Skrøpelig, varighet før død: tre år (14%)
- Ganske sprek uten langvarige, alvorlige funksjonstap før død (30%)

På tross av stort hjelpebehov i gruppen som helhet, viser studien at nesten 1/3 av gruppen døde uten omfattende helseplager og uten å være langvarig hjelpetregende. Sannsynligheten for å havne i en slik «bane» i høy alder er dobbelt så stor for en mann (45 prosent) som for en kvinne (23 prosent).

Referanse:

Den fjerde alderen
Funksjonstap, familieomsorg
og tjenestebruk hos mennesker over 80 år
Tor Inge Romøren
Oslo: Gyldendal Akademiske

VELFERDSTJENESTER I ENDRING

Dette strategiske instituttprogrammet skal bidra til å styrke NOVAs kompetanse når det gjelder å studere tjenesteyting og tjenesteytende organisasjoner i førstelinjetjenesten. Programmet er avgrenset til tre områder: helse- og sosialsektoren, barnevernet og trygdesystemet. Temaene kan sammenfattes i tre punkter:

- organisering og innhold i tjenestene
- tjenesteytere og brukere
- velferdstjenester i et forløpsperspektiv

Glimt fra SIP-arbeidet i 2001

Programmet arrangerte regelmessige møter i løpet av året. En av deltakerne var professor Halvard Vike ved Høgskolen i Telemark som holdt foredrag om temaet Likhetens kjønn. I tillegg ble det høsten 2001 arrangert et to-dagers seminar ved Sanner Hotell. Bidrag i form av innlegg ved nasjonale og internasjonale konferanser samt utarbeidelse av prosjektsøknader, er eksempler på andre aktiviteter som gruppens medlemmer har deltatt i gjennom året.

SIP-leder: Rannveig Dahle

FORSØRGINGSKILDER I ET LIVSLØPS- OG GENERASJONSPERSPEKTIV

Dette strategiske instituttprogrammet setter fokus på samspillet mellom forsørgingsinstitusjoner i samfunnet og forsørgingsforpliktelser innen familie og slekt. Programmet bygger på og viderefører forskningsvirksomheten som allerede er i gang, eller som har vært utført tidligere, ved NOVA. Instituttprogrammets temaer kan sammenfattes i følgende tre punkter:

- familien som forsørgingsinstitusjon, med særlig vekt på forsørgingsformer, -ansvar og -normer, formuesforvaltning og overføringer mellom generasjonene, både som arv og overføringer «inter vivos»
- samspillet mellom private og offentlige forsørgingsinstitusjoner – med særlig vekt på private, individuelle aktørers atferd, holdninger og normer
- fordelingsvirkninger – med særlig vekt på fordelingsprinsipper, -prosesser og fordelingsresultatet som folks tilpasning til de foreliggende forsørgingsinstitusjoner resulterer i

Glimt fra SIP-arbeidet i 2001

I januar og februar ble det i regi av SIP-en utført en stor, landsomfattende datainnsamling som tematisk dekker de viktigste innsatsområdene for SIP-en. Arbeidet i 2001 har i hovedsak vært konsentrert om analyser av dette datamaterialet i regi av prosjektene «Familien og velferdsstaten» og «Familien som forsørgingsinstitusjon». Arbeidet med prosjektet «Inntekts- og formuesforhold for fedre som betaler barnebidrag» ble avsluttet i 2001.

SIP-koordinator: Åsmund Langsether

PÅ TERSKELEN TIL ET FLERKULTURELT SAMFUNN

Dette strategiske instituttprogrammet skal bidra til å styrke NOVAs faglige kompetanse innenfor feltet flerkulturalitet. Programmet legger opp til tre konkrete tematiske tilnærminger. I prioritert rekkefølge dreier det seg om følgende:

- innvandring, kulturelle minoriteter og møtet mellom disse og majoritetsbefolkningen
- forholdet mellom majoritetsbefolkningen og den samiske befolkningen og majoritetsbefolkningen og de nasjonale minoritetene i Norge
- generelle sosiale og kulturelle endringsprosesser i det norske samfunnet som følge av innvandring og globalisering

Glimt fra SIP-arbeidet i 2001

I tillegg til intern, faglig aktivitet organiserte programmet i samarbeid med Institutt for samfunnsforskning (ISF) månedlige seminarer med innbudte innledere i løpet av året. Slike seminarer vil også bli holdt våren 2002. I regi av SIP-en ble det høsten 2001 tatt initiativ til å etablere et nordisk nettverk for studier av transnasjonal migrasjon. Nettverket omfatter i tillegg til instituttprogrammet ved NOVA forskningsprogrammer ved Senter for miljø og utvikling, Universitetet i Oslo, Finska Akademiet, Center for Utviklingsforskning, København, og Institutt for antropologi, Gøteborgs Universitet. Nettverket hadde sitt første møte i Oslo i desember 2001 og planlegger et nytt i Danmark i september 2002.

SIP-leder: Øivind Fuglerud

BARNEFORSKNING

En sentral målsetting med programmet er å bidra til videreutvikling og styrking av NOVAs faglige kompetanse innen generell barneforskning, på tvers av forskningsgruppene. Programmet legger opp til strategiske satsinger på tre områder:

- Barns hverdagsliv
- Barns levekår og velferd
- Normative spørsmål knyttet til oppfatninger av barn og sosialpolitiske beslutninger om barn

Glimt fra SIP-arbeidet i 2001

På tross av at programmet først formelt ble etablert i 2002, var det en viss aktivitet i regi av SIP-en allerede høsten 2001. Blant annet ble det arrangert to seminarer. Det første var et dagsseminar med innlegg fra professor Julia Brannen og Thomas Coram ved Research Institute, London, og doktorstipendiat Tine Jensen, Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo. Til det andre seminaret var professor Ann Phoenix, fra Open University, invitert for å holde innlegg om ungdom og identitet. Videre underviste hun om publisering av kvalitativt materiale.

SIP-leder: Elisabeth Backe-Hansen

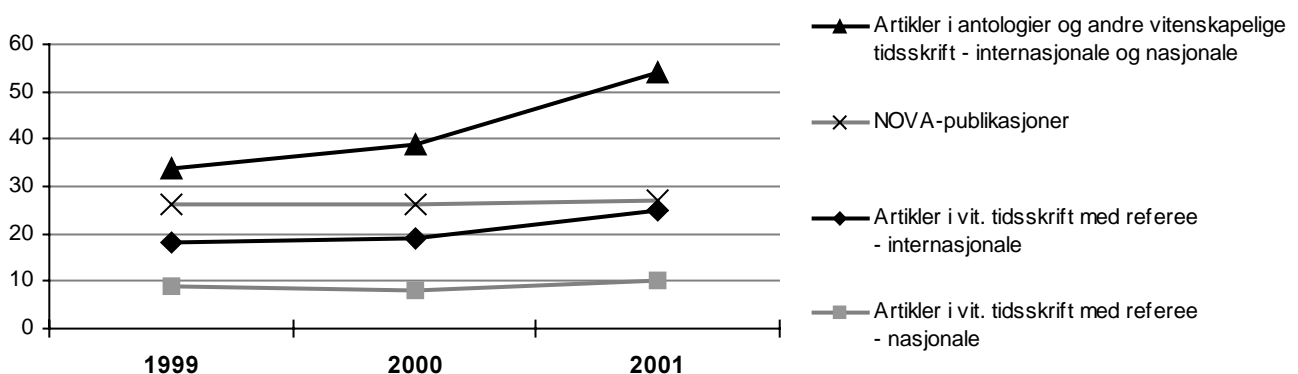
Det har vært stor aktivitet både blant forskere og medarbeidere i den administrative staben på publiserings- og formidlingsfronten i 2001. En rekke forskningsprosjekter har blitt lansert, og et tyvetalls større og mindre konferanser og seminarer er blitt avviklet. Publikasjonsoversikten for 2001 viser en økning innenfor de fleste sjangre. Ett av høydepunktene var lanseringen av Tidsskrift for ungdomsforskning den 27. september. Tidsskriftet er et samarbeidsprosjekt mellom NOVA og Fagbokforlaget. Markeringen fant sted i forbindelse med *Forskningsdagene 2001*. Informasjonsgruppa har i løpet av året lagt ned mye arbeid i oppdatering og videreutvikling av instituttets hjemmesider. Et annet viktig satsingsområde har vært arbeidet med å holde vedlike og forbedre kontakten til de ulike brukermiljøene. Økt kompetanse og forbedring av rutinene i forbindelse med kvalitetssikring av instituttets publikasjonsserier er også blant de arbeidsoppgavene som har hatt høy prioritet. I løpet av året sikret NOVA seg rettighetene til domenenavnet nova.no, noe som forhåpentligvis vil gjøre det lettere for folk flest å finne fram til våre hjemmesider.

EGNE PUBLIKASJONER

I NOVAs publikasjonsserier kom det i fjor ut 27 publikasjoner: 19 rapporter, 7 skrift og ett temahefte. Det kom ut tre nummer av informasjonsbladet *info-NOVA* og to utgaver av info-skrivet *abonntinfo*. *Info-NOVA* er også tilgjengelig på våre nettsider. Gjennom *info-NOVA* og *abonntinfo* blir leserne jevnlig oppdatert om nye publikasjoner og prosjekter, eller om konferanser og seminarer og andre aktiviteter i regi av instituttet. Det ble utarbeidet årsrapport for 2000 både på norsk og engelsk.

EKSTERN PUBLISERING

NOVAs forskere utgir også skriftlige arbeider i andre enn instituttets egne utgivelser. Antallet eksterne publikasjoner økte i fjor. I 2001 publiserte forskerne ved NOVA 7 bøker på norske forlag og 35 artikler i norske og internasjonale tidsskrift med referee. I tillegg ble det publisert 49 artikler i antologier, 5 vitenskapelige artikler i tidsskrift uten referee, 6 rapporter i eksterne instituttserier, 217 populærvitenskapelige artikler og foredrag og 34 kronikker, ledere og bokanmeldelser. På NOVAs hjemmesider oppdateres medarbeidernes eksterne publisering jevnlig. Adressen er: www.nova.no/publis/ekstern.htm. For mer detaljerte opplysninger om publisering i 2001 vises det til katalogdelen bak i årsrapporten.

Figur 6. Antall artikler i vitenskapelige tidsskrift med referee – internasjonale/nasjonale, artikler i antologier og andre vitenskapelige tidsskrift – internasjonale og nasjonale – og egne publikasjoner i rapport-, skrift- og temahefteserien.

NOVA PÅ NETTET

Arbeidet med å oppdatere og videreutvikle instituttets hjemmesider har vært høyt prioritert gjennom året. Vi registrerer da også stadig større interesse for sidene blant publikum, i form av økning i antall besøkende. En av hovedmålsettingene ved arbeidet med hjemmesidene i fjor var å øke innslaget av forskningsstoff. Blant annet blir det nå lagt ut sammendrag når nye publikasjoner presenteres. Arbeidet med å etablere database- og intranettløsninger fortsetter i 2002. Adressen til NOVAs hjemmeside er: www.nova.no.

MEDIA

NOVAs medarbeidere er i jevnlig kontakt med media. Årsoversikten fra Observer Norge AS viser at det var 594 oppslag i aviser, TV og radio i 2001. Dette representerte en nedgang i forhold til året før, hvor vi registrerte 908 oppslag. En rekke av forskerne var også hyppige gjester i radio- og tv-kanaler som ikke registreres gjennom klipptjenesten.

UNDERVISNING

Forskerne ved NOVA er ikke underlagt undervisningsplikt. På tross av dette påtar de seg en rekke undervisningsoppdrag av varierende omfang og på ulike nivå. Hovedvekten av undervisningsoppdragene skjer ved universitet og høyskoler og overfor forskjellige faggrupper. I løpet av 2001 bidro NOVA-ansatte med tett oppunder tusen undervisningstimer.

VEILEDNING OG SENSORVIRKSOMHET

Instituttet samarbeider med universitets- og høyskolesektoren på en rekke områder, blant annet i forbindelse med veiledning og sensorvirksomhet. I 2001 fikk 22 hovedfagsstudenter og 14 doktorgradsstipendiater veiledning av forskere ved NOVA. Dessuten var 36 av forskerne engasjert som sensorer ved de samme institusjonene. Seks deltok i komiteer for vurdering av doktoravhandling.

SAMARBEID MED BRUKERFELTET

NOVA legger stor vekt på samarbeidet med ulike brukergrupper. Samarbeidet kommer til uttrykk gjennom prosjektarbeid, veiledning og konsulentoppdrag. I tillegg er instituttet rådgiver og høringsinstans overfor departementer i saker som berører instituttets arbeidsfelt. Forskerne på NOVA bidro i løpet av året også med innlegg og foredrag på en rekke kongresser, konferanser, kurs og seminarer. Noen av disse ble arrangert av NOVA, enten alene eller i samarbeid med andre forskningsmiljø eller offentlige etater. Nedenfor presenteres et utvalg av NOVA-relaterte arrangement som ble avviklet i 2001.

SEMINARER OG KONFERANSER

«Psykiske plager og lidelser hos eldre»

Utfordringer for personell og pårørende, 2. april

Konferansen var et resultat av et samarbeid mellom NOVA og Norsk selskap for aldersforskning (NSA). Andelen eldre med psykiske plager og lidelser er betydelig. Dette er en gruppe eldre som er viet liten oppmerksomhet både når det gjelder forebygging og behandling. Med dette som utgangspunkt hadde arrangørene invitert noen av landets mest kompetente fagpersoner innenfor disse temaområdene til å holde innlegg om kunnskap, kommunikasjon og tiltak på feltet. Blant innledeerne var forskerne Kirsten Thorsen og Reidun Ingebretsen, begge fra NOVA, professor Knut Engedal og avdelingsoverlege Kjell Martin Moksnes, begge ved Ullevål sykehus, professor emeritus Nils Johan Lavik og sjefpsykolog Kjersti Wogn-Henriksen fra fylkessykehuset i Molde. I underkant av 100 deltakere fra hele landet hadde funnet veien til konferansen.

«Selvlysende og usynlig – selvmordsforsøk og mental helse blant homofile og lesbiske»

Åpent seminar om homofile og lesbiskes mentale helse, NOVA, 26. april

I april inviterte NOVA til åpent seminar om homofile og lesbiskes mentale helse. I overkant av 70 deltakere hadde funnet veien til Munthes gt. hvor de fikk servert ferske forskningsfunn og frisk debatt. Innledere fra NOVA var Kristinn Hegna, Bera Moseng og Hans Kristiansen. Forfatter Pernille Rygg, psykolog Annbjørg Ohnstad og politisk rådgiver i Barne- og familiedepartementet Kjell Erik Øie var blant de inviterte bidragsyterne.

«The 2001 Conference on Feminist Economics», 22.–24. juni

Denne internasjonale konferansen om feministisk økonomi ble gjennomført som et samarbeid mellom NOVA, Universitetet i Oslo (Institutt for sosialøkonomi) og The International Association for Feminist Economics (IAFFE). Forsker Charlotte Koren ved NOVA, var hovedansvarlig for konferansen. Den skandinaviske velferdsmodellen, tverrfaglig forskning og barn var tema som ble viet særskilt oppmerksomhet på konferansen som trakk 130 forskere, hovedsakelig samfunnsøkonomer, fra hele verden.

«Aksel Hatland 60 år», 31. mai

I anledning 60-årsdagen til Aksel Hatland arrangerte NOVA i samarbeid med Norges forskningsråd et seminar den 31. mai. Innledere på seminaret var Jonathan Bradshaw, Bjørn Hvinden, Stein Kuhnle og Walter Korpi. I forbindelse med seminaret ble antologien *Virker velferdsstaten?* lansert. Antologien er et festskrift til Aksel Hatland utgitt på Høyskoleforlaget. Redaktørene av antologien, Ann-Helén Bay, Bjørn Hvinden og Charlotte Koren, inviterte tyve sosialforskere fra inn- og utland til å bidra. Med ulike perspektiver og metodiske tilnærminger belyser forfatterne viktige spørsmål knyttet til velferdsstatens utvikling, virkemåte og sosiale virkninger.

«Ulf Torgersen 70 år», 16. august

Høsten 2001 fylte Ulf Torgersen 70 år. I regi av NOVA var venner og kolleger av Torgersen samlet til en markering av begivenheten i instituttets lokaler i midten av august. Den faglige delen av programmet bestod av innlegg fra Sverker Gustavsson, professor ved universitetet i Uppsala, Øyvind Østerud, professor ved Universitetet i Oslo, og forsker Inger-Lise Lien ved Norsk institutt for by- og regionsforskning.

«Etter Manneråk-utvalget»

Strategier og veivalg i arbeidet/kampen/veien mot like rettigheter for funksjonshemmede, 25. september

Like før sommeren 2001 leverte Manneråk-utvalget sin innstilling. Utvalgets mandat var å vurdere funksjonshemmedes rettigheter. Dette var utgangspunktet for Forum for forskning om funksjonshemnings seminar. Her tok man blant annet opp spørsmål omkring funksjonshemmedes rolle i samfunnet. Er det slik at de funksjonshemmedes organisasjoner sitter for mye og for lenge på gjerdet og venter på andres utspill? Lars Grue, forsker ved NOVA, og avdelingsoverlege Arvid Heiberg ved Rikshospitalet er initiativtakere til Forum for forskning om funksjonshemming.

«Lanseringsseminar for Tidsskrift for ungdomsforskning»

Ungdom og verdier, 27. september

NOVA utga i samarbeid med Fagbokforlaget den første utgaven av Tidsskrift for ungdomsforskning i september. Markeringen var samtidig NOVAs bidrag til Forskningsdagene 2001. Seminaret hadde temaet ungdom og verdier, og tre forfattere fra det første nummeret, Tormod Øia, NOVA, Katrine Fangen, FAFO, og Dag Wollebæk, ISF, holdt innlegg basert på artikler i tidsskriftet. Solveig Solbakken, statssekretær i BFD, Viggo Vestel, NOVA, og Heikki Holmås, stortingsrepresentant for SV, var for anledningen invitert til å komme med kommentarer til innleggene og delta i debatt.

«Trygdeforskningsseminaret 2001», 6.–7. desember

Seminaret ble i år arrangert av NOVA og Institutt for offentlig rett ved Universitetet i Oslo. Våren 2001 pekte Stortinget ut en parlamentarisk kommisjon med mandat til å «avklare hovedmål og prinsipper for et samlet pensjonssystem». Inspirert av dette valgte arrangementskomiteen å trekke frem mer grunnleggende trygdepolitiske spørsmål. Første dag var det foredrag om pensjoner, mens rettferdighetsprinsippet bak valg av ulike trygdeløsninger ble drøftet den andre dagen.

Administrasjon og drift

Det er kontorsjefen som leder den administrative staben ved NOVA og har ansvaret for den daglige driften. Virksomheten er organisert i disse fire hovedområdene:

- *økonomi*
- *personale*
- *arkiv*
- *informasjon*

På økonomisiden har det nye opplegget for økonomistyring og regnskapsføring innen rammen av den statlige konsernkontoordningen i hovedsak funnet sin form. NOVA er fortsatt regnskapsmessig knyttet opp mot Skattefogden i Oppland. Momsreformen fra 1. juli krevde en betydelig innsats både for å klargjøre prinsipielle spørsmål i forhold til momsvurdering av NOVAs forskningsvirksomhet og rent regnskapstekniske endringer i systemet.

Det er utarbeidet skriftlig rutinebeskrivelse for postgangen ved instituttet og prosjektarkivet er omklassifisert i tråd med Riksarkivets ønsker.

Oppgavene knyttet til informasjonsformidling blir omtalt andre steder i årsrapporten.

NOVA og Institutt for samfunnsforskning (ISF) har en rekke infrastrukturtenester sammen. Mens ISF blant annet har ansvar for bibliotek- og edb-tjenestene, er vedlikeholds- og vaktmestertjenestene NOVA sitt ansvarsområde.

Det ble utført 10,7 årsverk i administrasjonen i 2001.

FØLGENDE VAR I LØPET AV 2001 TILKNYTTET DEN ADMINISTRATIVE STABEN VED INSTITUTTET:

Torild Alnæs – kontorsjef

Rigmor Cedervall – konsulent

Halvard Dyb – seniorkonsulent, informasjonsansvarlig

Nina Eriksen – informasjonskonsulent (fra 1.3.)

Tordis Høgeid – seniorkonsulent, arkivansvarlig (50 %)

Hussein Monfared – førstekonsulent, arkiv/informasjon

Vigdis Hegna Myrvang – informasjonskonsulent (til 31.3.)

Oddbjørg Rong Nilsen – seniorkonsulent, personalansvarlig

Synnøve Rustand – førstekonsulent

Torhild Sager – førstekonsulent, informasjon

Helle Sandvik – seniorkonsulent, økonomiansvarlig

Svein Th. Sivertsen – regnskapskonsulent

*Mangeårig medarbeider – først ved INAS
så ved NOVA – Rigmor Cedervall*

Regnskap 2001

RESULTATREGNSKAP 2001 (1000 KR)		2001	2000
Inntekter			
Basisbevilgning: strategiske instituttprogram	5 364	21 091 *	18 731
grunnbevilgning	15 727		
Oppdragsinntekter		36 045	31 418
Publikasjonsinntekter		554	520
Andre inntekter		666	724
Sum inntekter		58 356	51 392
Kostnader			
Personalkostnader		37 219**	33 959
Varer og tjenester		19 729	18 787
Sum utgifter		56 948	52 746
Netto resultat		1 408	-1.354***

* Basisbevilgningen utgjorde opprinnelig 19 393 000 kroner. Andre halvår fikk instituttet en tilleggsbevilgning slik at bevilgningen fra KUF totalt utgjorde 19 812 000 kroner. 1 279 000 kroner er overført fra 2000.

** 2 242 674 kroner av dette er pensjonsinnskudd.

*** Det negative resultatet for 2000 henger først og fremst sammen med at styret høsten 2000 vedtok å gi forskningslederne studietermi når de er ferdig med forskningslederperioden sin. 1 100 000 kroner av egenkapitalen ble disponert for å dekke de opptjente rettene deres fra 1998–2000.

MERKNAD: Natalie Rogoff Ramsøys fond: I tillegg til de midler som inngår i NOVAs regnskap, har NOVAs direktør sammen med en ansattrepresentant i NOVAs styre og nå avdøde Natalie Rogoff Ramsøy hatt disposisjonsrett over fondet. Det ble tatt ut kr 15 231,- av fondet i 2001. Saldo per 31.12.01 er kr 23 343,-.

BALANSE 31. DESEMBER 2001 (1000 KR)

EIENDELER	2001	2000
Driftsmidler	69	155
Kundefordringer	9 039	6 822
Fordringer ansatte	60	88
Andre kortsiktige fordringer	74	108
Sum kortsiktige fordringer	9 173	7 018
Likvider	11 194	11 756
Sum omløpsmidler	20 367	18 774
Sum eiendeler	20 436	18 929

EGENKAPITAL OG GJELD	2001	2000
Egenkapital ved regnskapsårets begynnelse	2 552	3 906
Årets udisponerte resultat	1 408	-1 354
Sum egenkapital	3 960	2 552
Studietermi – langsiktig gjeld	1 700	1 100
Gjeld til prosjekter ved NOVA	6 073	6 892
Leverandørgjeld	970	2 841
Skyldige feriepenger	3 357	2 680
Arbeidsgiveravgift og pensjonsinnskudd	2 867	1 442
Forskudds- og pensjonstrekk	1 509	1 399
Annen kortsiktig gjeld	-	22
Sum kortsiktig gjeld	14 776	15 277
Sum egenkapital og gjeld	20 436	18 929

INNETKTSSTRUKTUR FOR NOVAs SAMLEDE VIRKSOMHET (1000 KR)

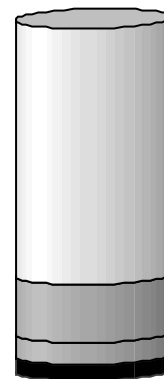
Inntektskilder	2001		2000	
	1000 kr	%	1000 kr	%
i) KUF basisbevilgning	21 091	36	18 731	36
Strategiske instituttprogram	5 364	9	4 289	8
Grunnbevilgning	15 727	27	14 441	28
ii) Oppdragsinntekter totalt	36 045	62	31 418	61
Norges forskningsråd	16 956	29	14 887	29
Sosial- og helsedepartementet	7 047	12	6 643	13
Barne- og familiedepartementet	1 921	3	1 466	3
Andre departementer	296	1	630	1
Andre statlige oppdragsgivere	1 750	3	1 123	2
Kommuner/fylkeskommuner	920	2	1 309	3
Private organisasjoner	4 333	7	3 074	6
Utenlandske oppdragsgivere	2 552	4	1 846	4
Kurs og andre inntekter	270	0	440	1
iii) Andre driftsinntekter og refusjoner	1 220*	2	1 244*	3
SUM	58 356	100	51 392	100

*I hovedsak publikasjonsinntekter og refusjon fra Institutt for samfunnsforskning for fellestjenestene.

NOVAs TOTALE VIRKSOMHET (MILL. KR)

Totalvirksomheten er fordelt på forskning, administrasjon/infrastruktur og formidlingsvirksomhet. Formidlingsvirksomheten inneholder i hovedsak utgifter til NOVAs formidling i form av publikasjoner, arrangementer og annen markedsføring. Tallene i parentes gjelder 2000.

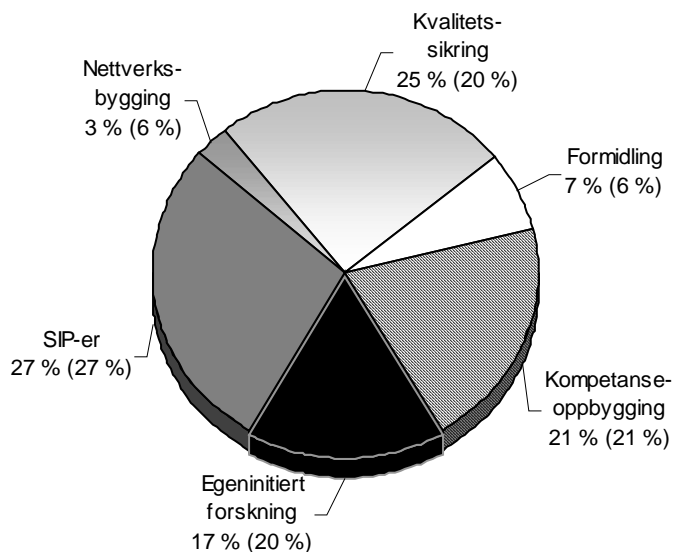
Forskningsvirksomhet	41,3 (36,1)
Administrasjon/infrastruktur	9,5 (10,2)
Husleie og drift av bygninger	3,7 (3,2)
Formidlingsvirksomhet	2,4 (2,3)

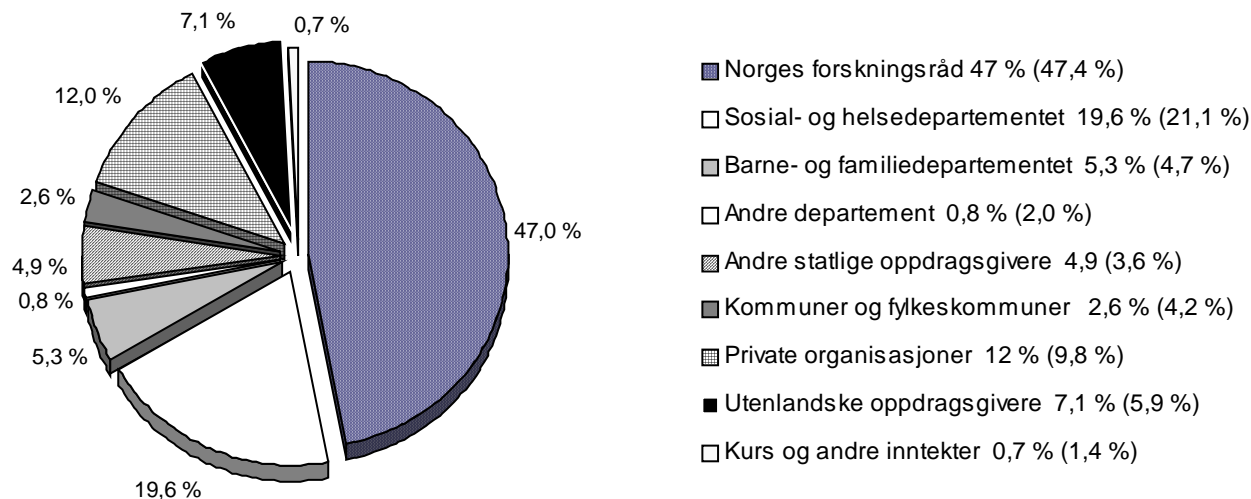
BASISBEVILGNING

(fordeling på ulike områder)

Fordeling av basisbevilgningen skjer i samsvar med de statlige retningslinjene for finansiering av forskningsinstitutt. Tallene i parentes gjelder 2000.

OPPDRAKSINNTEKTER

Figuren ovenfor viser fordelingen av NOVAs oppdragsinntekter; 2000-tallene i parentes. Brorparten av NOVAs eksternt finansiert FoU-virksomhet skjer med finansiering fra Norges forskningsråd, men offentlige instanser er også tungt inne.

Katalog 2001

Innhold:

PROSJEKTKATALOG:	32
PUBLIKASJONER	38
NASJONALT OG INTERNASJONALT PROSJEKTSAMARBEID	50
FAGLIGE NETTVERK (ET UTVALG)	51
FAGLIGE OPPGAVER OG VERV	51
VEDTEKTER	55

Prosjektkatalog:

FORSKNING OM BARNE- OG UNGDOMSVERNET

Tittel: Barns utvikling og levekår i et ressursorientert og helhetlig perspektiv
Finansiering: Norges forskningsråd og NOVA
Prosjektperiode: 1996–2002
Prosjektleder: Elisabeth Backe-Hansen
Medarbeider: Anne Kristin Bø

Tittel: Ungdom som viser alvorlige atferdsvansker – grunnlag, vurderinger og tiltak
Finansiering: Norges forskningsråd og NOVA
Prosjektperiode: 1997–2002
Prosjektleder: Sturla Falck

Tittel: Kartlegging av tilbud og utvikling av tiltakskjeder for forebyggende arbeid
Finansiering: Fylkesmannen i Buskerud og Wøyenstiftelsen
Prosjektperiode: 1998–2002
Prosjektleder: Bente S. Brostrøm

Tittel: En studie av foreldre–barn-samspill og tilknytning
Finansiering: BVU/NOVA, Rådet for psykisk helse og Norske Kvinners Sanitetsforening
Prosjektperiode: 1993–2002
Prosjektleder: Kari Killén
Medarbeidere: Trine Klette, Bodil Erdal, Gerd Engebriksen, Kaja Bredland og Espen Arnevik

Tittel: Evaluering og metodeutvikling av forebyggende tiltak i Bærum
Finansiering: Bærum kommune
Prosjektperiode: 1998–2001
Prosjektleder: Kari Killén
Medarbeider: Bodil Erdal

Tittel: Kompetanseøkning – tverrfaglig samarbeid med utgangspunkt i helsestasjonen
Finansiering: Oppegård kommune
Prosjektperiode: 1998–2001
Prosjektleder: Kari Killén
Medarbeider: Siri Svendsen, Annika Brevik

Tittel: Barn som blir plassert utenfor hjemmet – risiko og utvikling
Finansiering: Norges forskningsråd, Barne- og familiedepartementet og NOVA
Prosjektperiode: 1998–2002
Prosjektleder: Agnes Andenæs
Medarbeidere: Kåre Skollerud, Øivind Christiansen, Sten-Erik Clausen, Karen Havnen, Bente Moldestad, Toril Havik, Jan-Erik Kallerud, medarbeidere fra det fylkeskommunale barnevernet i alle fylker

Tittel: Konfliktfylte relasjoner – etter vedtak i fylkesnemnda
Finansiering: Wøyenstiftelsen
Prosjektperiode: 1998–2002
Prosjektleder: Kikkan Ustvedt Christiansen

Tittel: Koordinering av utviklingsarbeidet ved barnevernforskningen
Finansiering: Wøyenstiftelsen
Prosjektperiode: 1998–2002
Prosjektleder: Kikkan Ustvedt Christiansen

Tittel: Bruk av familieråd som metode i barnevernets beslutningsprosess
Finansiering: Wøyenstiftelsen og Barne- og familiedepartementet
Prosjektperiode: 1998–2002
Prosjektleder: Jona Hafdis Einarsson / Kikkan Ustvedt Christiansen
Medarbeider: Greta Undersrud

Tittel: Ungdoms holdninger til seksualitet og seksuelle overgrep
Finansiering: Barne- og familiedepartementet og NOVA
Prosjektperiode: 1997–2001
Prosjektleder: Svein Mossige
Medarbeidere: Britt Slagsvold og Kristinn Hegna

Tittel: En studie av foreldres og ungdommers erfaringer med foreldreskapet – atferdsvanskelig og annen ungdom
Finansiering: Norges forskningsråd og NOVA
Prosjektperiode: 1998–2002
Hovedveileder: Jan Brøgger, Sosialantropologisk institutt, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Biveileder: Rannveig Dahle
Stipendiat: Nicole Hennum

Tittel: Evaluering av informasjonsprosjekt om samarbeid hjem og skole
Finansiering: Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, FUG (Foreldreutvalget for grunnskolen)
Prosjektperiode: 1999–2002
Prosjektleder: Thomas Nordahl

Tittel: Forskningsleder med ansvar for barnevern, Velferdsprogrammet
Finansiering: Norges forskningsråd

Prosjektperiode: 2000–2003
Prosjektleder: Elisabeth Backe-Hansen

Tittel: Terskelen for barneverntiltak og beslutningsprosessen ved bruk av tvang – norsk og nordisk perspektiv
Finansiering: Norges forskningsråd, Nordisk Ministerråd og Barne- og familiedepartementet
Prosjektperiode: 2000–2002
Prosjektleder: Turid Vogt Grinde
Medarbeidere: Sturla Falck og Vigdis Bunkholdt

Tittel: Foreldre i skolen
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 2000–2003
Prosjektleder: Thomas Nordahl

Tittel: Familier og barn i krise ved bekymring for seksuelle overgrep
Finansiering: Norges forskningsråd, Barne- og familiedepartementet, Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo og NOVA (strategisk instituttprosjekt)
Prosjektperiode: 1997–2001
Prosjektleder: Odd Arne Tjersland, Psykologisk institutt, Universitet i Oslo
Medarbeidere: Svein Mossige, NOVA, Tine Jensen, Wenke Gulbrandsen og Sissel Reichelt, Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo

Tittel: Seksuelle overgrep mot barn
Finansiering: NOVA (strategisk prosjekt)
Prosjektperiode: 1997–2001
Prosjektleder: Svein Mossige

Tittel: The social definition of sexual violence
Finansiering: NOVA (strategisk prosjekt)
Prosjektperiode: 1999–2001
Prosjektleder: Svein Mossige
Prosjektleder for hovedprosjekt: Laura Terragni

Tittel: 13-åringers sosiale kompetanse og samarbeidet mellom hjem og skole
Finansiering: Norges forskningsråd (studentstipend)
Prosjektperiode: 2000–2002
Hovedveileder: Roald Nygård, Pedagogisk forskningsinstitutt, Universitetet i Oslo
Biveileder: Elisabeth Backe-Hansen
Hovedfagsstudent: Anne Kristin Bø

Tittel: Koordinering av de fire kompetanse- og utviklingssentrene i barnevern
Finansiering: Barne- og familiedepartementet og NOVA
Prosjektperiode: 1994–
Prosjektleder: Sturla Falck

Tittel: Forskning om delt bosted
Finansiering: Barne- og familie-
departementet
Prosjektperiode: 2001
Prosjektleder: Agnes Andenæs

Tittel: Fra mottaker til aktør.
Brukernes plass i praktisk sosialt
arbeid og forskning
Finansiering: NOVA
Prosjektperiode: 2001
Prosjektleder: Mona Sandbæk

Tittel: Barns håndtering av vold i
familien
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 2001–2003
Prosjektleder: Anne Solberg

Tittel: Children at Risk – The Child
Centre – et IT-samarbeid om barn i
risikosituasjoner i Østsjøregionen
Finansiering: Barne- og familie-
departementet
Prosjektperiode: 2001–
Prosjektleder: Svein Mossige

Tittel: Tilknytning og barns utvikling.
II – Tilknytning over to generasjoner
Finansiering: Norske Kvinners
Sanitetsforening og NOVA
Prosjektperiode: 2001
Hovedveileder: Kari Killén
Biveileder: Per Nortvedt, Institutt for
sykepleievitenskap, Universitetet i Oslo
Stipendiat: Trine Klette

Tittel: Sosiale velferdstiltak, makt-
utøvelse og motstand. Forholdet
mellom taterne og det offentlige
tiltaksapparatet som case
Prosjektperiode: 1999–2002
Finansiering: Norges forskningsråd og
NOVA
Prosjektleder: Karen Sofie Pettersen

Tittel: Barn og unges levekår og
velferd. En kunnskapsstatus
Finansiering: NOVA og Norske
Kvinnens Sanitetsforening
Prosjektleder: Mona Sandbæk

Tittel: Levekår blant barn i
fattige familier
Finansiering: Norske Kvinners
Sanitetsforening
Prosjektperiode: 2001
Prosjektleder: Elisabeth Backe-Hansen
Medarbeidere: Axel West Pedersen,
Christin Knudsen og Kåre Skollerud

Tittel: 4. Nordiske Symposium i
forskning i sosialt arbeid
Finansiering: NOVA
Prosjektperiode: 2001
Prosjektleder: Mona Sandbæk

UNGDOMSFORSKNING

Tittel: Skoleprestasjoner og holdninger
til skole og utdanning hos
innvandrerdømt i Oslo
Finansiering: Norges forskningsråd og
NOVA

Prosjektperiode: 1997–2002
Hovedveileder: Marianne Nordli
Hansen, Institutt for sosiologi og
samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo
Biveileder: Trond Petersen, Institutt
for sosiologi og samfunnsgeografi,
Universitetet i Oslo, og Tormod Øia
Stipendiat: Anders Bakken

Tittel: Ungdomskriminalitet i Norge
Finansiering: Politihøgskolen og
Justisdepartementet
Prosjektperiode: 1996–2002
Prosjektleder: Hilde Pape

Tittel: Kjønnsforskjeller i antisosial
atferd blant ungdom
Finansiering: Norges forskningsråd og
NOVA

Prosjektperiode: 1997–2002
Veiledere: Lars Wichstrøm, Psyko-
logisk institutt, Norges teknisk-natur-
vitenskapelige universitet og Hanne
Haavind, Psykologisk institutt,
Universitetet i Oslo
Stipendiat: Elisabeth E. Storvoll

Tittel: Ungdom og marginalitet,
maskulinitet og klasse
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 1996–2002
Hovedveileder: Willy Pedersen
Stipendiat: Olve Krange

Tittel: Ungdata – kommunale ung-
domsundersøkelser
Finansiering: NOVA (strategisk
prosjekt) og kommunene Fet,
Nannestad, Eidsvoll, Aurland,
Lørenskog, Lardal, Hurdal og Larvik,
samt Hedemark fylkeskommune
Prosjektperiode: 1997–
Prosjektleder: Ingeborg Rossow
Medarbeidere: Guro Ødegård og Silje
Fekjær

a) *Ungdomsundersøkelse i Fredrikstad*
Finansiering: Barne- og familie-
departementet og Fredrikstad
kommune
Prosjektperiode: 2000–2001
Prosjektleder: Tormod Øia
Medarbeider: Guro Ødegård

b) *Ungdomsundersøkelse i Notodden*
kommune – tilleggsrapport
Finansiering: Notodden kommune
Prosjektperiode: 2000–2001
Prosjektleder: Kristinn Hegna
Medarbeider: Mira Aaboen Sletten

c) *Ungdomsundersøkelse i Tromsø*
Finansiering: Tromsø kommune
Prosjektperiode: 2001
Prosjektleder: Willy Pedersen
Medarbeider: Mira Aaboen Sletten

d) *Ung i Stavanger*
Finansiering: Stavanger fylkes-
kommune og Barne- og
familiedepartementet
Prosjektperiode: 2001–2002
Prosjektleder: Kristinn Hegna
Medarbeider: Silje Fekjær

Tittel: Populærkultur, relasjonsdan-
nelser og hybridisering blant ungdom i
en flerkulturell drabantby i Oslo øst
Finansiering: Norges forskningsråd og
NOVA

Prosjektperiode: 1998–2002
Hovedveileder: Ingrid Rudie, Institutt og
museum for antropologi, Universitetet
i Oslo
Stipendiat: Viggo Vestel

Tittel: Doping, rus og vold
Finansiering: Norges idrettsforbund
og Norges olympiske komité
Prosjektperiode: 1999–2001
Prosjektleder: Willy Pedersen
Medarbeider: Lars Wichstrøm

Tittel: Mental helse blant
innvandrerdømt
Finansiering: Norges forskningsråd og
NOVA
Prosjektperiode: 1998–2002
Veileder: Lars Wichstrøm
Stipendiat: Leila Torgersen

Tittel: Tidsskrift for ungdomsforskning
Finansiering: NOVA
Prosjektperiode: 2000–
Prosjektleder: Anders Bakken
Medarbeidere: Lars Grue, Nicole
Hennum, Olve Krange, Guro Ødegård
og Tormod Øia

Tittel: Parasuicide blant unge homofile
Finansiering: Rådet for psykisk helse
Prosjektperiode: 2000–2001
Prosjektleder: Kristinn Hegna

Tittel: Konfliktlinjer i utmarka
Finansiering: Norges forskningsråd,
Direktoratet for naturforvaltning og
Glommen skogeierforening
Prosjektperiode: 2000–2003
Prosjektleder: Ketil Skogen
Medarbeider: Olve Krange

Tittel: Tre studier av androgene
anabole steroider blant unge i Norge
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 2000–2002
Prosjektledere: Willy Pedersen og
Lars Wichstrøm

Tittel: Innvandrerungdom og rus-
middelbruk
Finansiering: Norges forskningsråd og
NOVA
Prosjektperiode: 1997–2002
Hovedveileder: Unni Wikan, Inst. og
museum for antropologi, Univ. i Oslo
Biveiledere: Willy Pedersen og
Tormod Øia
Stipendiat: Geir H. Moshuus

Tittel: Ungdom og idrett i et fler-
kulturelt samfunn
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 2000–2004
Hovedveileder: Karin Widerberg, Insti-
tutt for sosiologi, Universitetet i Oslo
Biveileder: Jan Ove Tangen,
Høgskolen i Telemark
Stipendiat: Åse Strandbu

Tittel: Ung i Norge 2002
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 2001–2004
Prosjektleder: Ingeborg Rossow
Medarbeidere: Anne Kristin Bø
(prosjektkoordinator), Hilde Pape og
Tormod Øia

Tittel: Ungdom og partydop
Finansiering: Rusmiddeldirektoratet
Prosjektperiode: 2001
Prosjektleder: Ingeborg Rossow
Medarbeidere: Geir Moshuus og
Viggo Vestel

Tittel: Lokaldemokrati i et genera-
sjonsperspektiv
Finansiering: Kommunal- og
regionaldepartementet
Prosjektperiode: 2001
Prosjektleder: Guro Ødegård og
Hilde Lidén, Institutt for
samfunnsforskning

Tittel: Unge som selger seksuelle
tjenester
Finansiering: Barne- og
familiedepartementet
Prosjektperiode: 2001
Prosjektledere: Kristinn Hegna og
Willy Pedersen

Tittel: Ungdoms seksualitet: En
prospektiv, longitudinell studie med
vekt på forskjeller etter kjønn
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 2001–2004
Prosjektleder: Willy Pedersen

Tittel: Et godt seksualliv
Finansiering: Rådet for psykisk helse/
Helse og Rehabilitering
Prosjektperiode: 2001
Prosjektleder: Willy Pedersen
Medarbeidere: Karen Fraenkl og
Viggo Vestel

Tittel: Ungdoms opplevelse av makt og
innflytelse i politiske beslutningsstruk-
turer

Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 2001–2004
Hovedveileder: Fredrik Engelstad
Biveileder: Ketil Skogen
Stipendiat: Guro Ødegård

Tittel: Ressurskonflikt, migrasjon og
sosial endring i Batticaloa, Sri Lanka
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 2001
Prosjektleder: Øivind Fuglerud

FORSKNING OM OFFENTLIG POLITIKK OG FAMILIERS ØKONOMI OG LEVEKÅR

Tittel: Klagers omfang og motiv
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 1997–2001
Prosjektleder: Ulf Torgersen /
Lars Gulbrandsen
Medarbeidere: Øystein Aschim, Liv
Inger Fjærstad og Leif Sletvold

Tittel: Eierlandet Norge. Eiendoms-
former i norsk boligreisning 1945–
2000 i nordisk komparativt perspektiv
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 1999–2002
Prosjektleder: Erling Annaniassen

Tittel: Boligkonsum i et livsløps- og
generasjonsperspektiv
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 1999–2002
Prosjektleder/veileder: Lars
Gulbrandsen
Stipendiat: Hans Christian Sandlie

Tittel: To land med kontantstøtte-
ordninger. Virkninger på mødres
sysselsetting i Norge og Finland
Finansiering: Barne- og familie-
departementet
Prosjektperiode: 1999–2001
Prosjektleder: Christin Knudsen

Tittel: Evaluering av forsøk med gratis
barnehage for alle 4- og 5-åringer i
bydel Gamle Oslo
Finansiering: Barne- og familie-
departementet
Prosjektperiode: 1999–2002
Prosjektleder: Trude B. Nergård
Referansegruppe: Agnes Andenæs og
Bjørn Moen

Tittel: Evaluering av 'prosjektbarna i
skolen' i bydel Gamle Oslo
Finansiering: Barne- og familie-
departementet og Kirke-, utdannings-
og forskningsdepartementet
Prosjektperiode: 2000–2001
Prosjektleder: Trude B. Nergård
Referansegruppe: Agnes Andenæs og
Bjørn Moen

Tittel: Ekstraboliger (samarbeids-
prosjekt med Norges byggforsk-
ningsinstitutt)
Finansiering: Kommunal- og
regionaldepartementet
Prosjektperiode: 2000–2001
Prosjektledere: Lars Gulbrandsen og
Viggo Nordvik, Norsk byggforsk-
ningsinstitutt

Tittel: Boligpolitikkutvalget
(konsulentbistand)
Finansiering: Kommunal- og
regionaldepartementet ved
Boligpolitikkutvalget
Prosjektperiode: 2001
Prosjektleder: Lars Gulbrandsen

FORSKNING OM LIVSKVALITET, VELFERDSTJENESTER OG HELSE

Tittel: På terskelen – en undersøkelse
av funksjonshemmede unges tanker og
ønsker i forhold til det å bli voksen
Finansiering: Sosial- og helse-
departementet
Prosjektperiode: 1998–2001
Prosjektleder: Lars Grue
Medarbeider: Eli Knøsen

Tittel: Tilbakeblikk på skeive liv.
Eldre homoseksuelle menns livs-
fortellinger
Finansiering: Norges forskningsråd og
NOVA
Prosjektperiode: 1998–2002
Hovedveileder: Eduardo Archetti,
Institutt og museum for antropologi,
Universitetet i Oslo
Biveileder: Kirsten Danielsen
Stipendiat: Hans W. Kristiansen

Tittel: Ufaglærte kvinner og
yrkesidentitet
Finansiering: Norges forskningsråd og
NOVA
Prosjektperiode: 1998–2002
Hovedveileder: Karin Widerberg, Insti-
tutt for sosiologi, Universitetet i Oslo
Biveileder: Jorun Solheim,
Arbeidsforskningsinstituttet
Stipendiat: May-Len Skilbrei

Tittel: Livsløp og sosial ulikhet i helse
blant 55-årige menn
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 1999–2002
Prosjektleder: Jon Ivar Elstad

Tittel: Forsøk med omsorgslønn til
familier med funksjonshemmede barn
Finansiering: Sosial- og helse-
departementet
Prosjektperiode: 1999–2003
Prosjektleder: John Eriksen
Medarbeidere: Ole Petter Askheim og
Torhild Andersen, Østlandsforskning

Tittel: Livskvalitetsforskning.
Revisjon av rapport frå 1988
Finansiering: Verdi-nett / Norges
forskningsråd
Prosjektperiode: 1999–2001
Prosjektleder: Siri Næss
Medarbeidere: Arne Mastekaasa,
Torbjørn Moum og Tom Sørensen

Tittel: Praktikere på kvalitetskurs
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 1999–2002
Prosjektleder: Mia Vabø

Tittel: Vanlige barn – uvanlige
foreldre
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 2000–2002
Prosjektleder: Lars Grue
Medarbeider: Kristin Tafjord Lærum

Tittel: Diabetes og livskvalitet
Finansiering: Helse og Rehabilitering
/ Norges diabetesforbund og NOVA
Prosjektperiode: 2000–2002
Prosjektleder: John Eriksen
Medarbeider: Siri Næss

Tittel: Lesbiskes psykiske helse
Finansiering: Helse og Rehabilitering
/ Landsforeningen for lesbisk og
homofil frigjøring og NOVA
Prosjektperiode: 2000–2001
Prosjektleder: Bera Moseng

Tittel: Livet før og etter Frambu
Finansiering: Etat for rådssekretariatet
og enkelte sosial og helsefaglige
oppgaver
Prosjektperiode: 2001
Prosjektleder: Kristin Tafjord Lærum

Tittel: Selvmord blant lesbiske
Finansiering: Helse og Rehabilitering
/ Landsforeningen for lesbisk og
homofil frigjøring
Prosjektperiode: 2001–2004
Prosjektleder: Bera Moseng

Tittel: Nordiske välfärdsstater i
förändring – hemtjänestens vardag och
villkor i fyra nordiska städer
Finansiering: SFR programrådet:
«Äldreomsorgens vardag och villkor»
(Sverige)
Prosjektperiode: 1999–2001
Prosjektleder: Rosmari Elliasson-
Lappalainen
Prosjektmedarbeider: Mia Vabø

Tittel: Forskningsleder – Forsknings-
programmet Kunnskapsutvikling i
profesjonsutdanning og profe-
sjonsutøvelse – KUPP
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 2000–2003
Prosjektleder: Rannveig Dahle

FORSKNING OM TRYGD OG SOSIALPOLITIKK

Tittel: Yrkesrolle eller pensjonistrolle?
En studie av faktorer bak
pensjoneringsbeslutningen
Finansiering: Sosial- og helse-
departementet
Prosjektperiode: 1996–2002
Prosjektledere: Einar G. Øverbye og
Per Erik Solem
Medarbeider: Vemund Snartland

Tittel: Minstepensjonistene
Finansiering: Sosial- og
helsedepartementet
Prosjektperiode: 1997–2001
Prosjektleder: Charlotte Koren

Tittel: Betydningen av brukernes
motivasjon ved vurdering for
yrkesrettet attføring
Finansiering: NOVA
Prosjektperiode: 2001–2002
Prosjektleder: Margaret Ford

Tittel: Family Ideology and Social
Policy: Comparing Lone Parent Policy
in Norway and Great Britain
Finansiering: Sosial- og helse-
departementet
Prosjektperiode: 1995–2001
Veiledere: Erik Oddvar Eriksen, Univ.
i Oslo, og Lars Inge Terum
Stipendiat: Anne Skevik

Tittel: Medias dekning av
velferdsstaten
Finansiering: Sosial- og helse-
departementet
Prosjektperiode: 1998–2002
Prosjektleder: Ann-Helén Bay
Medarbeider: Bjørn Vik-Mo

Tittel: Uførepensjonisters levekår
Finansiering: Sosial- og helse-
departementet
Prosjektperiode: 1999–2001
Prosjektleder: Einar G. Øverbye
Medarbeider: Morten Blekesaune

Tittel: Youth Unemployment and
Social Exclusion in Europe
Finansiering: EUs fjerde ramme-
program (TSER), Norges forsknings-
råd, NOVA, og annen nasjonal
finansiering i de respektive landene
Prosjektperiode: 1999–2002
Prosjektleder: Torild Hammer
Medarbeidere: Trine Stavik, NOVA;
Ilse Julkunen, Helsinki universitet; Jan
Carle, Göteborg universitet; Patrick
Wequin, Universitetet i Aix-en-
Provence; Floro Caroleo, Universitetet i
Napoli; Jose Alvaro, Complutense uni-
versitet, Madrid; Hans Dietrich, Institut
für Arbeitsmarkt- und Berufsforschung;
Andy Furlong, Glasgow universitet

Tittel: Regionalisering av trygde-
tjenester – Evaluering av regionalt
prosjekt i Oppland
Finansiering: Trygdeetaten i Oppland
Prosjektperiode: 1999–2002
Prosjektleder: Jorunn Jessen

Tittel: Eineforsørgjarar: frå stønad til
arbeid
Finansiering: Sosial- og helse-
departementet
Prosjektperiode: 1999–2001
Prosjektleder: Lars Inge Terum
Medarbeidere: Jonathan Bradshaw,
Universitetet i York, og Anne Skevik

Tittel: Forskningsleder for Velferds-
programmet
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 1999–2002
Prosjektleder: Aksel Hatland

Tittel: Den norske velferdsmodellen i et
europeisk perspektiv. Konsekvenser av
ulike velferdsstrategier overfor
arbeidsløs ungdom i Europa
Finansiering: Velferdsprogrammet og EU
Prosjektperiode: 2000–2002
Prosjektleder: Torild Hammer
Medarbeidere: Trine Stavik, NOVA;
Ilse Julkunen, Helsinki universitet; Jan
Carle, Göteborg universitet; Patrick
Wequin, Universitetet i Aix-en-
Provence; Floro Caroleo, Universitetet i
Napoli; Jose Alvaro, Complutense
universitet, Madrid; Hans Dietrich,
Institut für Arbeitsmarkt- und
Berufforschung; Andy Furlong,
Glasgow universitet

Tittel: Lærebok om folketrygden
Finansiering: Sosial- og helse-
departementet
Prosjektperiode: 2000–2002
Prosjektledere: Charlotte Koren, Ann-
Helén Bay og Aksel Hatland. Div.
medarbeidere fra gruppe for trygd og
sosialhjelpsforskning

Tittel: Pensjonssystemer og pensjo-
neringsadferd
Finansiering: Sosial- og helse-
departementet
Prosjektperiode: 2000–2001
Prosjektleder: Axel West Pedersen

Tittel: Kvinner og trygd
Finansiering: Sosial- og helsedeparte-
mentet
Prosjektperiode: 2000–2003
Prosjektleder: Charlotte Koren

Tittel: Utredning om trygdeutdanning
Finansiering: Sosial- og helsedeparte-
mentet
Prosjektperiode: 2001–2002
Prosjektleder: Ann-Helén Bay
Medarbeider: Tale Hellevik

Tittel: Profesjonalisering i spenningsfeltet mellom forvaltningspolitikk og velferdspolitik
Finansiering: Sosial- og helsedepartementet
Prosjektperiode: 2001–2005
Prosjektleder: Jorunn T. Jessen

Tittel: Avhandling om økonomien i kvinners arbeid
Finansiering: Sosial- og helsedepartementet og NOVA
Prosjektperiode: 2001–2004
Prosjektleder: Charlotte Koren

Tittel: Familieendring og uførepensjon. En studie av betydningen av samlivsbrudd for mottak av helserelaterte ytelser
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 2001–2003
Prosjektleder: Einar Øverbye
Medarbeidere: Morten Blekesaune og Tor Inge Romøren

Tittel: Internasjonale trender i pensjoneringsatferd og pensjonsreformer
Finansiering: Sosial- og helsedepartementet
Prosjektperiode: 2001–2005
Prosjektleder: Einar Øverbye

Tittel: Marginalisering og tidligpensjon i et komparativt perspektiv
Finansiering: Sosial- og helsedepartementet
Prosjektperiode: 2001–2002
Prosjektleder: Einar Øverbye
Medarbeider: Morten Blekesaune

Tittel: Tiltak for å bekjempe fattigdom
Finansiering: Sosial- og helsedepartementet
Prosjektperiode: 2001
Prosjektleder: Ann-Helén Bay
Medarbeidere: Elisabeth Backe-Hansen og Axel West Pedersen

Tittel: Samværsfedrenes situasjon: økonomiske og normative problemstillinger
Finansiering: Barne- og familiedepartementet
Prosjektperiode: 2001–2004
Prosjektleder: Anne Skevik
Medarbeider: Charlotte Koren

Tittel: Brukerkontakter og enslige forsørgere
Finansiering: Sosial- og helsedepartementet
Prosjektperiode: 2001
Prosjektleder: Kirsten Danielsen

Tittel: Seminar i forbindelse med Aksel Hatlands 60-årsdag
Finansiering: Norges forskningsråd og NOVA
Prosjektperiode: 2001
Prosjektledere: Ann-Helén Bay, Lars Inge Terum og Anne Skevik

Tittel: Internasjonal konferanse om feministisk økonomi
Finansiering: Norges forskningsråd, NOVA og deltageravgift IAFFE
Prosjektperiode: 2001
Prosjektleder: Charlotte Koren

Tittel: Trygdeforskningsseminaret 2001
Finansiering: Norges forskningsråd og deltageravgift
Prosjektperiode: 2001
Prosjektleder: Einar Øverbye
Medarbeidere: Axel West Pedersen og Nina Eriksen

ALDERS- OG LIVSLØPSFORSKNING

Tittel: Ektefeller til aldersdemente. Tilknytning, tap og mestring. Med underprosjektene: 1) Ektefeller til aldersdemente. Tilknytningen og ektefellekontraktens betydning for mestring, 2) Aldersdemens i parforhold. Mestring og tiltak i demensens senfase
Finansiering: Norges forskningsråd, Nasjonalt kompetansesenter for aldersdemens, Sosial- og helsedepartementet og NOVA
Prosjektperiode: 1995–2002
Prosjektleder: Reidun Ingebretsen
Medarbeider: Per Erik Solem

Tittel: Utviklingsprogram med utprøving av eldreombudsordninger i utvalgte kommuner
Finansiering: Sosial- og helsedepartementet
Prosjektperiode: 1997–2002
Prosjektleder: Anne Helset
Medarbeidere: Odd Guntvedt, Marit Lauvli og Elisabet Sommerfeldt

Tittel: Cognitive Assessment in Old Age
Finansiering: NGI/NOVA
Prosjektperiode: 1992–2002
Prosjektleder: Kolbein Lyng

Tittel: Larviksundersøkelsen
Finansiering: Norges forskningsråd, Folkehelse og NOVA
Prosjektperiode: 1987–2001
Prosjektleder: Tor Inge Romøren

Tittel: Kartlegging av behov for – og kartlegging av tjenester for – eldre med alvorlige syns- og hørselsvansker
Finansiering: Sosial- og helsedepartementet
Prosjektperiode: 1998–2001
Prosjektleder: Kolbein Lyng
Medarbeider: Else Marie Svingen

Tittel: Evaluering av handlingsplanen for eldreomsorgen (St.meld. nr. 50 1996–97): Database for omsorgstjenestene
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 1999–2001
Prosjektleder: Odd H. Guntvedt / Tor Inge Romøren
Medarbeider: Sturle Næss

Tittel: Velferdsstat og velferdskommune. Evaluering av Handlingsplan for eldreomsorgen 1998–2001
Finansiering: Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 1999–2003
Prosjektleder: Tor Inge Romøren
Medarbeider: Borghild Svorken

Tittel: Old age and autonomy: the role of service systems and intergenerational family solidarity (OASIS)
Finansiering: EU og Norges forskningsråd
Prosjektperiode: 2000–2003
Prosjektledere: Svein Olav Daatland (norsk del) og Ariela Lowenstein, University of Haifa (for internasjonal studie)
Medarbeider: Katharina Herlofson

Tittel: Aldring i minoritetsetniske grupper: Ønsker, forventninger, behov og opplevelse av alderdom
Finansiering: Sosial- og helsedepartementet
Prosjektperiode: 2000–2002
Prosjektleder: Bjørg Moen

Tittel: Livsløp, aldring og generasjon (norLAG)
Finansiering: Norges forskningsråd og NOVA
Prosjektperiode: 2000–2004
Prosjektleder: Britt Slagsvold
Medarbeidere: Tor Inge Romøren, Svein Olav Daatland, Per Erik Solem, Gunhild Hagestad, Morten Blekesaune og Kirsten Thorsen

Tittel: Når vertskommunebeboerne blir gamle. Levekår, boforhold og livssituasjon
Finansiering: Nasjonalt kompetansesenter for aldersdemens (Sosial- og helsedepartementet)
Prosjektperiode: 2001–2002
Prosjektleder: Odd Guntvedt

Tittel: Aldring med kombinerte, alvorlige syns- og hørselsvansker
Finansiering: Norges forskningsråd / Skådalen kompetansesenter
Prosjektperiode: 2001–2003
Prosjektleder: Kolbein Lyng
Medarbeider: Else Marie Svingen

Tittel: Norske pensjonister med opphold i Spania

Finansiering: Sosial- og helse-departementet

Prosjektperiode: 2001–2002

Prosjektleder: Anne Helset

Medarbeidere: Marit Lauvli og Lars Gulbrandsen

Tittel: Når personer med følgetilstander etter polio slutter i arbeidslivet. Om å gå av med uføretrygd

Finansiering: Norges forskningsråd og NOVA

Prosjektperiode: 2001–2004

Hovedveileder: Liv Emma Thorsen, Institutt for kulturstudier, Universitetet i Oslo

Biveileder: Kirsten Thorsen

Stipendiat: Vigdis Hegna Myrvang

Tittel: Konferansen: Psykiske plager og lidelser hos eldre. utfordringer for personell og pårørende

Finansiering: Sosial- og helse-departementet, NOVA og Norsk selskap for aldersforskning (NSA)

Prosjektperiode: 2000–2001

Prosjektleder: Kirsten Thorsen

Medarbeidere: Halvard Dyb og Reidun Ingebrigtsen

Program: YAL – Yrkesliv, aldring og livsløp – arbeidsmiljø og personalpolitikk

Finansiering: Næringslivets hovedorganisasjon, Arbeids- og administrasjonsdepartementet, Kommunal- og regionaldepartementet og Sosial- og helsedepartementet, pluss enkelte mindre kilder på de enkelte prosjektene

Prosjektperiode: 1995–2001

Prosjektleder: Per Erik Solem (faglig koordinator)

Samarbeid: Åsmund Lunde, Senter for seniorpolitikk (administrativ koordinator)

Prosjekt under programmet:

Tittel: Yrkesdeltakelse og utviklingsmuligheter for eldre arbeidstakere: En vurdering av arbeidsmiljøfaktorer, opplæring og tiltak – WORKTOW (Working Life Changes and Training of Older Workers)

Finansiering: European Commission, DG XII Science, Targeted Socio-economic Research (TSER), Sosial- og helsedepartementet, Arbeids- og administrasjonsdepartementet

Prosjektperiode: 1998–2001

Prosjektleder: Kolbein Lyng

Medarbeider: Kirsten Danielsen

Tittel: Tiltak for å styrke eldres muligheter i arbeidslivet

Finansiering: Senter for seniorpolitikk

Prosjektperiode: 2000–2001

Prosjektleder: Per Erik Solem

Programmet «Yrkesliv, aldring og livsløp» omfatter også andre prosjekter, både på NOVA og ved andre forskningsinstitutter

Prosjektet Funksjonshemming og aldring

Kirsten Thorsen har i 2001 ledet prosjektet Funksjonshemming og aldring ved Nasjonalt kompetansesenter for aldersdemens i 60 % stilling.

PROSJEKT UNDER SIP

«Velferdstjenester i endring»

Tittel: Barn som klienter

Finansiering: Norges forskningsråd, NOVA og BVU-fondet/Wøyenstiftelsen

Prosjektperiode: 1997–2002

Prosjektleder: Mona Sandbæk

Tittel: Velferdstjenester i et moderniseringperspektiv – med fokus på trygdeetaten

Finansiering: NOVA

Prosjektperiode: 2000–2001

Prosjektleder: Jorunn Jessen

Tittel: Hjemmetjenestene for eldre i nordisk komparativt perspektiv under «Nordiska velfärdsstater i förändring – hämtjänstens vardag och villkor» i fire nordiske hovedsteder

Finansiering: SFR (Sverige) Programområdet: Äldreomsorgens vardag och villkor og NOVA

Prosjektperiode: 1999–2001

Prosjektleder: Rosemari Elliasson-Lappalainen (Sverige)

Medarbeidere: Kirsten Thorsen og Mia Vabø (Norge), Marta Szebehely (Sverige), Dorthe Høeg og Christine Swane (Danmark), Heidi Kokko og Jorma Sipilä (Finland)

Tittel: Integreerte omsorgsformer

Finansiering: NOVA

Prosjektperiode: 1999–2002

Prosjektleder: Susan Lingsom

«På terskelen til et flerkulturelt samfunn»

Tittel: Likhet og multikulturalisme

Finansiering: Norges forskningsråd og NOVA

Prosjektperiode: 1998–2002

Hovedveileder: Anh Nga Longva, Institutt for sosialantropologi, Universitetet i Bergen

Stipendiat: Marie Louise Seeberg

Tittel: Innvandringskontroll og familiodynamikk

Finansiering: NOVA

Prosjektperiode: 2000–2005

Prosjektleder: Øivind Fuglerud

Tittel: Innvandrerungdom – marginalisering og utvikling av problematferd

Finansiering: NOVA

Prosjektperiode: 2000–2002

Prosjektleder: Tormod Øia

Tittel: Unge innvandrer menn, forbruk og mening

Finansiering: NOVA

Prosjektperiode: 2000–2002

Prosjektleder: Geir H. Moshuus

Tittel: En annen eldretilværelse? Norske alderspensjonister i Spania

Finansiering: Nasjonalforeningen for folkehelsens forskningsfond for eldresaken og NOVA

Prosjektperiode: 1999–2001

Prosjektleder: Anne Helset

Tittel: Enslige, mindreårige asylsøkere

Finansiering: NOVA

Prosjektperiode: 2001–2002

Prosjektleder: Ada Engebrigtsen

«Forsørgingskilder i et livsløps- og generasjonsperspektiv»

Tittel: Familien og velferdsstaten – samspeillet mellom offentlig og privat forsørging og fordeling

Finansiering: NOVA

Prosjektperiode: 1999–2002

Prosjektleder: Åsmund Langsether

Medarbeidere: Lars Gulbrandsen og Tale Hellevik

Tittel: Familien som forsørgingsinstitusjon

Finansiering: NOVA

Prosjektperiode: 2000–2003

Veileder: Lars Gulbrandsen

Stipendiat: Tale Hellevik

Tittel: Inntekts- og formuesforhold blant fedre som betaler barnebidrag

Finansiering: NOVA

Prosjektperiode: 2000–2001

Prosjektleder: Anne Skevik

Publikasjoner

EGNE UTGIVELSER

NOVA RAPPORT

Grue, L.: *Motstand og mestring. Om funksjonshemming og livsvilkår.* NOVA Rapport 1/01

Backe-Hansen, E.: *Rettferdiggjøring av omsorgsovertakelse. En beslutningsteoretisk analyse av barnevern-tjenestens argumentasjon i en serie typiske saker om små barn.* NOVA Rapport 2/01

Næss, S.: *Livskvalitet som psykisk velvære.* NOVA Rapport 3/01

Solem, P.E.: *For gammel? Kunnskapsstatus om aldring, arbeid og pensjonering.* NOVA Rapport 4/01

Eriksen, J., L. Gulbrandsen & C. Koren (red): *Increasing social inequality – from a uniform to a fragmented social policy.* NOVA Rapport 5/01

Ødegård, G.: *Ungdomstid i Fredrikstad. Om skole, fritid, rus, samfunnsengasjement og verdi-orienteringer.* NOVA Rapport 6/01

Skevik, A.: *Family Ideology and Social Policy. Policies towards Lone Parents in Norway and the UK.* NOVA Rapport 7/01

Sletten, M.A.: *Det skal ikke stå på viljen – utdanningsplaner og yrkesønsker blant Osloungdom med innvandrerbakgrunn.* NOVA Rapport 8/01

Lyng, K. & E.M. Svingen: *Kartlegging av alvorlig, kombinert sanse-tap hos eldre. Evaluering av en sjekklistebasert screeningsmetodikk.* NOVA Rapport 9/01

Blekesaune, M. & E. Øverbye: *Levekår og livskvalitet hos uførepensjonister og mottakere av avtalefestet pensjon. Om overgangen til førtidspensjon.* NOVA Rapport 10/01

Knudsen, C.: *Hvem lot seg påvirke? Kontantstøtten og mødres yrkesaktivitet.* NOVA Rapport 11/01

Sletten, M.A.: *Ung i Tromsø. Om problematferd, framtid og samfunnsengasjement.* NOVA Rapport 12/01

Skevik, A.: *Eneforsørgede eneforsørgere. Aktivitetspolitikk for enslige forsørgere i seks land på 1990-tallet.* NOVA Rapport 13/01

Daatland, S.O. & K. Herlofson (red): *Ageing, intergenerational relations, care systems and quality of life – an introduction to the OASIS project.* NOVA Rapport 14/01

Lærum, K.T.: *«Livet før og etter Frambu.» Om utfordringer, mestring og behov for kunnskap og hjelp blant foreldre til barn med en sjelden funksjonshemming.* NOVA Rapport 15/01

Mossige, S.: *Ungdoms holdninger til seksuelle krenkelsers og overgrep. Ungdommers oppfatning av barn som legitime mål for seksuelle handlinger.* NOVA Rapport 16/01

Danielsen, K.: *Tilfreds med ukklarhet. Om å være brukerkontakt i oppfølgingsordningen for enslige forsørgere.* NOVA Rapport 17/01

Thorsen, K., R. Dahle & M. Vabø: *Makt og avmakt i helse- og omsorgstjenestene.* NOVA Rapport 18/01

Koren, C.: *Minstepensjon og minstepensjonister.* NOVA Rapport 19/01

NOVA SKRIFTSERIE

Sletten, M.A.: *Tilleggsrapport – Ung i Notodden. Seksualitet, kropp, psykisk helse og skoletilpasning.* NOVA Skriftserie 1/01

Blekesaune, M.: *Hverdagslivets sosiologi i norsk tradisjon.* NOVA Skriftserie 2/01

Torgersen, U.: *Klage over ikke å få nesten universelle goder.* NOVA Skriftserie 3/01

Slettvold, L.: *Om klager på kommunen. En surveyundersøkelse.* NOVA Skriftserie 4/01

Koren, C.: *Om økonomisk verdsetting av ubetalt arbeid.* NOVA Skriftserie 5/01

Rissanen, T. & C. Knudsen: *The Child Home Care allowance and women's labour force participation in Finland, 1985 – 1998. A comparison with Norway.* NOVA Skriftserie 6/01

Andenæs, A., Ø. Christiansen, T. Havik, K. Havnen, B. Moldestad & K. Skollerud: *Barn som blir plassert utenfor hjemmet – risiko og utvikling. Framgangsmåter og erfaringer med å opparbeide et empirisk materiale.* NOVA Skriftserie 7/01

NOVA TEMAHEFTE

Krange, O. & K. Skogen: *Naturen i Stor-Elvdal, ulven og det sosiale*

landskapet. En kortrapport fra prosjektet Konfliktlinjer i utmarka. NOVA Temahefte 1/01

EKSTERNE RAPPORTSERIER

Engebrigtsen, A.: *Exploring gypsiness: power, exchange and interdependence in a Transylvanian village.* Doktorgradsavhandling ved Institutt for sosialantropologi, Universitetet i Oslo

Baklien, B., A.L. Ellingsæter & L. Gulbrandsen: *Evaluering av kontantstøtteordningen.* Rapport utgitt av Norges forskningsråd

Nordvik, V. & L. Gulbrandsen: *En bolig ekstra. Utleieboligers betydning som utleieobjekt og boligkapital.* Norges byggforskningsinstitutt, Prosjektrapport 312

Romøren, T.I.: *Metusalem søsken. Forløp av funksjonstap, familieomsorg og tjenestebruk i høy alder.* Doktorgradsavhandling ved Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin, Universitetet i Oslo

Thorsen, K. (red): *Tilnærminger til sosialgerontologien. Livskvalitet, livshistorier, virksomhet og pensjonering.* Rapport 1/01. Senter for aldersforskning, Tromsø

BØKER UTGITT PÅ ANDRE FORLAG

Bay, A.-H., B. Hvinden & C. Koren (red) (2001). *Virker velferdsstaten?* Kristiansand: Høyskoleforlaget

Fuglerud, Ø. (2001). *Migrasjonsforståelse: Flytteprosesser, rasisme, globalisering.* Oslo: Universitetsforlaget

Grue, L. (2001). *Motstand og mestring.* Oslo: Abstrakt forlag

Hatland, A., S. Kuhnle & T.I. Romøren (red) (2001). *Den norske velferdsstaten.* Oslo: Gyldendal Akademisk

Romøren, T.I. (2001). *Den fjerde alderen.* Oslo: Gyldendal Akademisk

Sandbæk, M. (red) (2002). *Fra mottaker til aktør. Brukernes plass i praktisk sosialt arbeid og forskning.* Oslo: Gyldendal Akademisk

Heggen, K., J.O. Myklebust & T. Øia (red) (2001). *Ungdom i spenninga mellom det lokale og globale.* Oslo: Det norske samlaget

ARTIKLER I ANTOLOGIER

(INTERNASJONALE)

Blackman, T., A. Amera, S. Brodhurst, E. Cioni, J. Convery, G. Erdal, P. Evangelos, M. Platz, B. Robb & M. Vabø (2001). The Case Study. I T. Blackman, S. Brodhurst & J. Convery (red): *Social Care and Social Exclusion. A Comparative Study of Older People's Care in Europe*. Hampshire: Palgrave Publishers Ltd, s 122–145

Hagestad, G.O. & D. Dannefer (2001). Concepts and theories in the study of aging: Beyond microfication in social science approaches. I *Handbook of Aging and the Social Sciences*, 5th Ed. Academic Press

Hallsten, L. & P.E. Solem (2001). Alter und Arbeitsleistung. I G. Aronsson & Å. Kilbom (red): *Arbeit über 45. Historische, psychologische und physiologische Perspektiven älterer Menschen in Berufsleben*. Dortmund/Berlin: Bundesanstalt für Arbeitsschutz und Arbeitsmedizin, s 151–160

Hammer, T. (2001). Youth unemployment and citizenship. I J. Goul Andersen & P. Jensen (red): *Changing labour market, welfare policies and citizenship*. Policy Press

Hatland, A. (2001). Changing family patterns: A challenge to social security. I M. Kautto et al. (red): *Nordic Welfare States in the European Context*. London and New York: Routledge

Norström, T., Ö. Hemström, M. Ramstedt, I. Rossow & O-J. Skog (2001). Mortality and population drinking. I T. Norström (red): *Alcohol in postwar Europe: Consumption, drinking patterns, consequences and policy responses in 15 European countries*. Stockholm University, Stockholm, s 149–168

Rossow, I., K. Pernanen & J. Rehm (2001). Accidents, suicides and violence. I H. Klingeman & G. Gmel (red): *Mapping social consequences of alcohol consumption*. WHO publication monograph, Kluwer Academic Press, s 93–112

Rehm, J. & I. Rossow (2001). Work and education. I H. Klingeman & G. Gmel (red): *Mapping social consequences of alcohol consumption*. WHO publication monograph, Kluwer Academic Press, s 67–77

Skevik, A. (2001). Lone Parents and Employment in Norway. I J. Millar & K. Rowlingson (red): *Lone Parents, Employment and Social Policy: Cross-*

National Comparisons. Polity Press, s 87–106.

Slagsvold, B. (2001). Det er kun godt på den målte måde. I D. Hoeg (red): *Ældreomsorg – Management eller mennekelighed? Kvalitetsbegrebet til discussion*. Københavns Videncenteret på Ældreområdet, s 101–121

Solem, P.E. (2001). Einstellungen gegenüber älteren Menschen im Berufsleben. I G. Aronsson & Å. Kilbom (red): *Arbeit über 45. Historische, psychologische und physiologische Perspektiven älterer Menschen in Berufsleben*. Dortmund/Berlin: Bundesanstalt für Arbeitsschutz und Arbeitsmedizin, s 52–70

Solem, P.E. (2001). Finland, Danmark och Norge kan visa vägen. I G. Hjelte (red): *Arbetsliv utan åldersgräns*. Stockholm: Forum 50+, s 22–27

Vabø, M. & S. Brodhurst (2001): Norway. I T. Blackman, S. Brodhurst & J. Convery (red): *Social Care and Social Exclusion. A Comparative Study of Older People's Care in Europe*. Hampshire: Palgrave Publishers Ltd, s 55–67

Vestel, V. (2001). Aesthetics in the Grey Zone – Music, Dance and Style among Multicultural Youths in Rudenga, East Side Oslo. I J. Gripsrud (red): *The Aesthetics of Popular Art*. Bergen. NFRs Program for kulturstudier. Høyskoleforlaget, s 213–140

Øverbye, E. (2001). The redistributive impact of a World Bank pension regime. I J. Clausen (red): *What future social security? Debates and reforms in national and cross-national perspectives*. London: Kluwer Law International, s 179–195

Øverbye, E. (2001). Norge: Mitt emellan den svenska och den danska pensionsmodellen. I J. Palme (red): *Privata och offentliga pensionsreformer i Norden – slut på folkpensionsmodellen?* Stockholm: Pensionsforum Rapport, s 61–86

ARTIKLER I ANTOLOGIER

(NASJONALE)

Andenæs, A. (2001). Foreldreveiledning; oppdatert kulturkunnskap som grunnlag for nysgjerrighet og lydhørhet. I A. Dyregrov, G. Lorentzen & K. Raaheim (red.): *Et liv for barn. Utfordringer, omsorg og hjelpetiltak*. Festskrift for Magne Raundalen. Bergen: s 75–87

Annaniassen, E. (2001). Nordic housing policy: A Scandinavian model or national solutions? I *Increasing social inequality – from a uniform to a fragmented social policy?* NOVA Rapport 5/01, s 54–94

Backe-Hansen, E. (2001). Etske dilemmaer i barnevernsforskning. I P. Repstad & A. Ryen (red.): *Verneverdig. Barnevern, forskning og etikk*. Bergen: Fagbokforlaget, s 15–30

Backe-Hansen, E. (2001). Profesjonell kunnskap – i brukernes tjeneste? I M. Sandbæk (red.): *Fra mottaker til aktør. Brukernes plass i praktisk sosialt arbeid og forskning*. Oslo: Gyldendal Akademiske, s 195–210

Bay, A-H. (2001). Tillit – et sentralt aspekt ved den velferdspolitiske opinion? I A-H. Bay, B. Hvinden & C. Koren (red): *Virker velferdsstaten?* Kristiansand: Høyskoleforlaget, s 118–130

Bø, A.K. (2001). Foreldre: Skolens forlengede arm? I M. Sandbæk (red): *Fra mottaker til aktør. Brukernes plass i praktisk sosialt arbeid og forskning*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag, s 226–241

Danielsen, K. (2001). Om rekonstruksjon av nær fortid ved hjelp av livshistorier. I T. Thuen (red): *Fortidsforståelser*. Kristiansand: Høyskoleforlaget, s 143–157

Daatland, S.O. & K. Herlofson (2001). Service systems and family care – substitution or complementarity? I S.O. Daatland & K. Herlofson (red): *Ageing, intergenerational relations, care systems and quality of life. An introduction to the OASIS project*. Oslo: NOVA Rapport 14/01, s 53–61

Falck, S. (2001). Forskningens forhold til svake grupper. I M. Sandbæk (red): *Fra mottaker til aktør. Brukernes plass i praktisk sosialt arbeid og forskning*. Oslo: Gyldendal Akademiske, s 282–294

Hatland, A. (2001). Trygd og arbeid. I A. Hatland, S. Kuhle & T.I. Romøren (red): *Den norske velferdsstaten*. Gyldendal Akademisk

Hatland, A. (2001). Familien og velferdsstaten. I A. Hatland, S. Kuhle & T.I. Romøren (red): *Den norske velferdsstaten*. Gyldendal Akademisk

Hvinden, B. & K-S. Pettersen (2001). Samspillet mellom sentrale myndigheter og Norsk misjon blant hjemløse i utforming og iverksetting av politikken overfor romanifolket. I A-H. Bay,

- B. Hvinden & C. Koren: *Virker velferdsstaten?* Kristiansand: Høyskoleforlaget, s 232–247
- Ingebretsen, R. (2001). Parforhold i endring. I G. Fossan & K. Raaheim (red): *Eldreårenes psykologi*. Bergen: Fagbokforlaget, s 97–220
- Jensen, T. og S. Mossige (2001). Seksuelle overgrep mot barn? Den vanskelige samtalen. I H. Rønnestad & A. von der Lippe (red): *Den kliniske samtalen. En håndbok*. Oslo: Gyldendal Akademisk
- Koren, C. (2001). Individ, familie eller husholdning? I A.-H. Bay, B. Hvinden & C. Koren (red): *Virker velferdsstaten?* Kristiansand: Høyskoleforlaget, s 131–144
- Koren, C. (2001). Kvinner på randen av økonomi. I J. van der Ros & T. Eide (red): *Kvinne- og kjønnsforskning – kunnskap på viltre veier?* Høgskolen i Lillehammer: Forskningsrapport nr. 63
- Moseng, B.U. (2001). Selvmordsatferd og seksuell orientering. I M.C. Brantsæter, T. Eikvam, R. Kjær & K.O. Åmås (red): *Norsk homoforskning*. Oslo: Universitetsforlaget, s 258–268
- Mossige, S. (2001) Forebyggingsprogrammer mot seksuelle overgrep. I M. Sandbæk (red): *Fra mottaker til aktør*. Oslo: Gyldendal Akademisk, s 172–192
- Nordahl, T. (2001). Brukernes plass i tverrfaglig samarbeid. I: M. Sandbæk (red): *Fra mottaker til aktør. Brukernes plass i praktisk sosialt arbeid og forskning*. Oslo: Gyldendal Akademiske, s 243–259
- Pettersen, K.-S. (2001). Hva er motstand? Diskusjon av motstandsbegrepet i lys av handling og struktur. I M. Sandbæk (red): *Fra mottaker til aktør. Brukernes plass i praktisk sosialt arbeid og forskning*. Oslo: Gyldendal Akademiske, s 113–128
- Romøren, T.I. (2001). Helsetjeneste. I A. Hatland, S. Kuhle & T.I. Romøren (red): *Den norske velferdsstaten*. Gyldendal Akademisk
- Romøren, T.I. (2001). Eldreomsorgen. I A. Hatland, S. Kuhle & T.I. Romøren (red): *Den norske velferdsstaten*. Gyldendal Akademisk
- Romøren, T.I. (2001). Funksjonshemmede. I A. Hatland, S. Kuhle & T.I. Romøren (red): *Den norske velferdsstaten*. Gyldendal Akademisk
- Sandbæk, M. (2001). Fra mottaker til aktør; brukernes plass i praktisk sosialt arbeid og forskning. I M. Sandbæk (red): *Fra mottaker til aktør. Brukernes plass i praktisk sosialt arbeid og forskning*. Oslo: Gyldendal Akademisk, s 19–30
- Sandbæk, M. (2001). Kan barneverntjenesten forholde seg til både foreldre og barn som brukere og aktører? I M. Sandbæk (red): *Fra mottaker til aktør. Brukernes plass i praktisk sosialt arbeid og forskning*. Oslo: Gyldendal Akademisk, s 152–171
- Skevik, A. (2001). Fedre på avstand: om barnebidrag, fordeling og rettferdighet. I A.-H. Bay, B. Hvinden & C. Koren (red): *Virker velferdsstaten?* Kristiansand: Høyskoleforlaget, s 166–182
- Skogen, K. (2001). Friluftsliv som seismograf for sosial endring: Jegere og snowboardere i det senmoderne. I K. Heggen, J.O. Myklebust & T. Øia (red): *Ungdom. I spennings mellom det lokale og det globale*. Oslo: Det Norske samlaget, s 56–67
- Solem, P.E. (2001.) Mestring av arbeid og pensjonering. I G. Fossan & K. Raaheim (red): *Eldreårenes psykologi*. Bergen: Fagbokforlaget, s 179–195
- Terum, L.I. & T. Nergård (2001). Legar og trygdefunksjonærer som portvakter ved fordeling av offentlige gode. I A.-H. Bay, B. Hvinden & C. Koren: *Virker velferdsstaten?* Kristiansand: Høyskoleforlaget, s 248–267
- Thorsen, K. (2001). Opplevd livskvalitet og livssituasjon hos eldre: Hvordan er sammenhengen? I K. Thorsen (red): *Tilnæringer til sosialgerontologien. Livskvalitet, livshistorier, virksomhet og pensjonering*. Rapport 1. Tromsø: Senter for aldersforskning (SAT), s 9–29
- Vabø, M. (2001). (For)brukerorientering og omsorg. I *Makt og kjønn i offentlig omsorgsarbeid*, rapport fra Workshop i Bergen. Bergen: Unipub forlag, Makt- og demokratiutredningen. Rapport nr. 34, s 64–87
- Øia, T. (2001). Oslo sentrum – eit lokalmiljø for ungdom. I K. Heggen, J.O. Myklebust & T. Øia (red): *Ungdom. I spennings mellom det lokale og det globale*. Oslo: Det Norske samlaget,
- Øverbye, E. (2001). Bør vi bryte forbindelsen mellom uførepensjon og alderspensjon? I A.H. Bay, B. Hvinden & C. Koren (red): *Virker velferdsstaten?* Kristiansand: Høyskoleforlaget, s 269–285.
- ARTIKLER I VITENSKAPELIGE TIDSSKRIFT MED REFEREE (INTERNASJONALE)**
- Annaniassen, E. (2001). Bringing Actors back in: Towards a Dialectical Approach? *Housing, Theory and Society*, 18(1–2):19–21
- Dahl, E. & J.I. Elstad (2001). Recent changes in social structure and health inequalities in Norway. *Scandinavian Journal of Public Health*, Supplement 55:7–18
- Danielsen, K. (2001). En analyse av institusjonaliseringssteoriens forklaringspotensiale ved hjelp av livshistorisk materiale. *Dansk Sociologi*, 12(3):10–29
- Daatland, S.O. (2001). Ageing, families and welfare systems. *Zeitschrift für Gerontologie und Geriatrie*, 34:16–20
- Daatland, S.O. (2001). Det moderna åldrandet. Pensionärsorganisationernas bilder av äldre 1941–95. *Socialvetenskaplig tidskrift*, 8(3):239–243
- Elstad, J.I. (2001). Health-related mobility, health inequalities and gradient constraint: discussion and results from a Norwegian study. *European Journal of Public Health*, 11(2):135–140
- Eriksen, J. (2001). Unmarried cohabitation and family policy in Norway. *International Review of Sociology/Revue Internationale de Sociologie*, 11(1):63–74
- Fuglerud, Ø. (2001). Time and Space in the Tamil Diaspora. *Nations and Nationalism*, 7(2):195–214
- Kivelä, K., E. Lahelma, E. Roos, J.I. Elstad et al. (2001). Sairastavuuden väestöryhmittäiset muutokset Pohjoismaissa 1980- ja 1990-luvulla. *Suomen Lääkärelehti* (Finska Läkartidningen), 56(2):155–161
- Krange, O. & W. Pedersen (2001). The return of the Marlboro man: Recreational smoking in young adults. *Journal of Youth Studies*, 4:155–174
- Krange, O. (2001). Anti-foreign sentiments among youth in Oslo: A matter of social stratification or individualised identity formation? *YOUNG – Nordic Journal of Youth Research*, 9(3):43–64
- Milgrom, E.M.M., T. Petersen & V. Snartland (2001). Equal Pay for Equal Work? Evidence from Sweden and a Comparison with Norway and the U.S. *The Scandinavian Journal of Economics*, 103(4):559–583

- Pedersen, W. (2001). Victims of violence in a welfare state: Sociodemography, ethnicity and risk behaviours. *British Journal of Criminology*, 41:1–21
- Pedersen, W. & L. Wichstrøm (2001). Adolescents, doping agents, and drug use: A community study. *Journal of Drug Issues*, 31(2):517–541
- Pedersen, W., A. Mastekaasa & L. Wichstrøm (2001). Conduct problems and early cannabis initiation: a longitudinal study of gender differences. *Addiction*, 96(3):415–431
- Pedersen, W., L. Wichstrøm & M. Blekesaune (2001). Violent behaviors, violent victimization, and doping agents – A normal population study of adolescents. *Journal of Interpersonal Violence*, 16(8):808–832
- Room, R. & I. Rossow (2001). The share of violence attributable to drinking. What do we need to know and what research is needed? *Journal of Substance Use*, 6:218–228
- Roos, E., K. Kivelä, E. Lahelma, T. Tuominen, J.I. Elstad et al. (2001). Liten förändring av hälsoskillnader i Norden under 1980- och 1990-talen. *Läkartidningen*, 98(21):2576–2584
- Rossow, I. & G. Lauritzen (2001). Shattered childhood – a key issue in suicidal behaviour among drug addicts? *Addiction*, 96:227–240
- Rossow, I. (2001). Alcohol and homicide, a cross-cultural comparison of the relationship in 14 European countries. *Addiction*, 96, Supplement 1, 77–92
- Skilbrei, M-L. (2001). The Rise and Fall of the Norwegian Massage Parlours: Changes in the Norwegian Prostitution Setting in the 1990s. *Feminist Review*, 67:63–77
- Skogen, K. (2001). Who's Afraid of the Big, Bad Wolf? Young People's Responses to the Conflicts over Large Carnivores in Eastern Norway. *Rural Sociology*, 66(2):203–226
- Sund, A.M., B. Larsson & L. Wichstrøm (2001). Depressive symptoms among young Norwegian adolescents as measured by The Mood and Feelings Questionnaire (MFQ). *European Journal of Child & Adolescent Psychiatry*, 10(4):222–229
- Wichstrøm, L. & W. Pedersen (2001). Use of anabolic-androgenic steroids in adolescence: Winning, looking good or being bad? *Journal of Studies on Alcohol*, 62(1):5–13
- Wichstrøm, L. (2001). The impact of pubertal timing on adolescents' alcohol use. *Journal of Research on Adolescence*, 11(2):131–150
- ARTIKLER I VITENSKAPELIGE TIDSSKRIFT MED REFEREE**
(NASJONALE)
- Dahle, R. & M. Iversen (2001). Relasjonene mellom sykepleiere og hjelpepleiere – en grensetvist. *Tidsskrift for Velferdsforskning*, nr. 4
- Danielsen, K. (2001). Det narrative filter. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 42(2):269–287
- Danielsen, K. & C. Serck-Hanssen (2001). Om salg, tillit og emosjonelt arbeid i forsikring. *Sosiologisk tidsskrift*, 9(4):328–349
- Hammer, T. (2001). Arbeidsledige sosialklienter i de nordiske land. *Tidsskrift for velferdsforskning*, 4(2):120–134
- Hegna, K. (2001). Høyere selvmordsrisiko blant homofile? *Tidsskrift for den norske lægeförening*, 121(9):1100–1102
- Nordahl, T. (2001). Instrumentalisme og program for læring av sosial kompetanse. *Norsk pedagogisk tidsskrift*, 4:337–349
- Næss, S. (2001). Livskvalitet som psykisk velvære. *Tidsskrift for den norske lægeförening*, 16(121):1940–44
- Pedersen, A.W., A. Hatland & E. Øverbye (2001). Svarteperspill eller spleiselag? Fordelingen av risiko i folketrygden, det svenske pensjonssystemet og private pensjoner. *Tidsskrift for velferdsforskning*, 4(2):153–168
- Skogen, K. (2001). Risiko i et trygghetssamfunn. En hverdagshistorie fra Trysil. *Sosiologisk Tidsskrift*, 9(3):211–232
- Øia, T. (2001). Aksel Sandemose og moderne identitetskonstruksjon. *Tidsskrift for ungdomsforskning*, 1(1):5–25
- ARTIKLER I ANDRE VITENSKAPELIGE TIDSSKRIFT**
(INTERNASJONALE/NASJONALE)
- Blekesaune, M. og E. Øverbye (2001). Det gode liv – før eller etter pensjonering? *Samfunnsspeilet*, 4:33–37
- Ellingsæter, A.L. & L. Gulbrandsen (2001). Kontantstøtten – stor reform med små virkninger. *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 18(1):15–25
- Killén, K. (2001). How far have we come in dealing with the emotional challenge of abuse and neglect. *Journal of the Network for Prevention of Child Maltreatment*, 2(7):26–30
- Knudsen, C. (2001). Kontantstøtten og mødres yrkesaktivitet i Finland og Norge. Likheter og ulikheter. *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 2:121–127
- Solem, P.E. (2001). Diskriminering av eldre i arbeidslivet. *Søkelys på arbeidsmarkedet*, 17(1):93–99
- ARTIKLER I FAGBLAD ELLER POPULÆRVITENSKAPELIGE TIDSSKRIFT**
(INTERNASJONALE/NASJONALE)
- Andenæs, A. (2001). Moderskapet under lupen. *NIKKmagasin*, 2:19–26
- Annaniassen, E. (2001). Den nordiske boligmodellen. Realitet eller myte? Artikkel IV, *BO*, 1:33–35
- Annaniassen, E. (2001). Den nordiske boligmodellen. Realitet eller myte? Artikkel V, *BO*, 2:31–33
- Annaniassen, E. (2001). Den nordiske boligmodellen. Realitet eller myte? Artikkel VI, *BO*, 3:35–37
- Backe-Hansen, E. (2001). Morsbilder i barnevernet. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 78(2):3–14
- Dahle, R. (2001). Forståelser av kjønn i fysioterapi. *Fysioterapeuten*, 11(68):12–15
- Daatland, S.O. (2001). Drøm og virkelighet. *Aldring & Eldre*, 18(3):22
- Daatland, S.O. (2001). Følelse av kontroll. *Aldring & Eldre*, 18(1):23
- Daatland, S.O. (2001). Generasjoner i strid? *Aldring & Eldre*, 18(2):2–9
- Daatland, S.O. (2001). Omsorgsstrategier. *Aldring & Eldre*, 18(1):17
- Daatland, S.O. (2001). Pleieforsikring på frammarsj. *Aldring & Eldre*, 18(4):12–13
- Daatland, S.O. (2001). Psykologisk velvære i midtlivet. *Aldring & Eldre*, 18(4):14–15
- Daatland, S.O. (2001). Social protection for the elderly. *The Norseman*, 1:4–7
- Elstad, J.I. (2001). Napoleons kropp. *Materialisten*, 29(4):75–85

- Elstad, J.I. (2001). Tillit, bukfett og helseulikheter. *Materialisten*, 29(1/2):109–118
- Grinde, T.V. (2001). Utviklingstrekk og beslutninger i barnevernet. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 78(2):15–25
- Gulbrandsen, L. (2001). Boligpriser og renter. *Eiendomsmegleren*, 11:6–7
- Gulbrandsen, L. (2001). Kontantstøtten evaluert. *Trygd & pensjon*, 2:4–5
- Gulbrandsen, L. (2001). Marked i endring. *Eiendomsmegleren*, 9:7–8
- Hatland, A. (2001). Mer målrettet velferdspolitik? *Horisont* 4
- Ingebretsen, R. (2001). Aldersdemens i parforhold; tap, mestring og kontraktendringer underveis i demensprosessen. *Omsorg. Nordisk Tidsskrift for Palliativ Medisin*, 18(4):78–82
- Ingebretsen, R. (2001). Midt i livet. Med modent blikk på liv og arbeid. *Aldring & Eldre*, 18(2):12–16
- Ingebretsen, R. (2001): Viktig å gjennomleve sorgen. *Pensjonisten*, 51(6):8–9
- Koren, C. (2001). Inntektsutviklingen hos pensjonister. *Trygd og pensjon*, 4:8–9
- Koren, C. (2001). Internasjonal konferanse i Oslo om feministisk økonomi. *Økonomisk forum*, 55(4):21–22
- Lyng, K. (2001). Deafblindness of the future: Acquired and age related. *Deaf-blind International Review*, 27(2):4–8
- Moen, B. (2001). Eldresenteret som flerkulturell møteplass. *Aldring & Eldre*, 18(3):16–24
- Moen, B. (2001). Omsorg for alle – også for eldre fra etniske minoriteter. *Aldring & Eldre*, 18(1):18–24
- Nordahl, T. (2001): Muligheter og utfordringer i samarbeidet mellom barnevern og skole. *Tidsskriftet Norges Barnevern*, 4
- Pape, H. (2001). Bare ett forebyggingsprogram anbefalt! *Rus & Avhengighet*, 2:8–9
- Pedersen, A.W. (2001). Den svenske pensjonsreformen – aktuell også for Norge? *Trygd og pensjon*, 6:12–13
- Pedersen, A.W. (2001). Innskuddspensjon og foretakspensjon: Hva skjer med pensjonsordningene i privat sektor? *Aktuelt for tillitsvalgte*, 1:6
- Rossow, I. (2001). Rusmiddelbruk og suicidal atferd. *Tidsskriftet Suicidologi*, 6(3):5–7
- Skevik, A. (2001). Nye regler for barnebidrag. *Trygd og Pensjon*, 2:12–14
- Slagsvold, B. (2001). It is the women who care. *The Norseman*, 1:8–11
- Svingen, E.M. (2001). Aldring med alvorlig, kombinerte sansetap – en utfordring i rehabiliteringsarbeidet. *Nordisk Uddannelsescenter for døvblindepersonale, Nyhedsbrev*, 2:4–5
- Thorsen, T. (2001): Når funksjonshemmede mennesker aldres. *Aldring & Eldre*, 18(4):2–11
- Vestel, V. (2001). Ungdomskulturer, stil og «partydop». *Tidsskriftet Suicidologi. Temanummer om selvmord og rusmidler*, 6(3):17–19
- Øverbye, E. (2001). Får vi pensjonsordninger fra Latin-Amerika? *Velferd*, 6:23–25

BOKANMELDELSER

- Annaniassen, E. (2001). Fra solidaritet til marked? Anmeldelse av K. Ramberg: «Allmännyttan: Vålfärd-bygge 1850–2000». *BO*, 5:28–30
- Danielsen, K. (2001). Anmeldelse av J. Baumann: «Winter in the morning. A young girl's life in the Warsaw ghetto and beyond 1939–1945.» *Sosiologisk tidsskrift*, 9(3):281–284
- Daatland, S.O. (2001). Pensjonismens dilemma. Anmeldelse av H. Jönson: «Det moderna åldrandet». *Aldring & Eldre*, 18(2):2–9
- Daatland, S.O. (2001). Geronticid. En foruroligende bok om eldredrap og framskyndet død. Anmeldelse av M. Brogden: «Geronticide. Killing the elderly». *Aldring & Eldre*, 18(2):26–29
- Daatland, S.O. (2001). Anmeldelse av A. Walker & G. Naegele (red) (1999): «The politics of old age in Europe». *Ageing and Society*, 21(3):358–361
- Fuglerud, Ø. (2001). Anmeldelse av C. Krohn-Hansen: «Det vanskelige voldsbegrepet. Politisk liv i Den dominikanske republikk og andre steder». *Norsk Antropologisk Tidsskrift*, 3(12):221–223
- Hagestad, G. (2001). Broken down by age and sex. Review essay. *The Gerontologist*
- Hennum, N. (2001). Anmeldelse av P. Le Moigne: «Le traitement des intrain-

- tables. L'organisation sociale de la récidence chez les jeunes». *European Journal of Social Work*, 4(3):355–356
- Ingebretsen, R. (2001). Anmeldelse av A. Eek og A-M. Nygård: «Innsyn og utsyn. Tilbud til personer med demens i norske kommuner». *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 38(2):139–140
- Pedersen, A.W. (2001). Anmeldelse av B. Gustafsson og P.J. Pedersen: «Poverty and low income in the Nordic countries». *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 42:327–337
- Rossow, I. (2001). Anmeldelse av H. Olafsdottir: «Alcoholics Anonymous in Iceland: from marginality to mainstream culture». *Addiction*, 96:522–523
- Skilbrei, M-L. (2001). Anmeldelse av Paul Lyngbye: «Mænd der betaler kvinder – om brug af prostitution». *Sosiologisk tidsskrift*, 3:288–294
- Vestel, V. (2001). Anmeldelse av A.M. Klausen (red): «Olympic Games as Performance and Public Event. The Case of the XVII Winter Olympic Games in Norway». *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 4(42):652–662

KRONIKKER OG INNLEGG

- Grue, L. (2001). En mor som alle andre? Invitert innspill i *FONTENE*, 5
- Grue, L. (2001). Triste opplevelser og framtidshåp. 30 minutters innslag i «Sånn er livet» (*NRK P2*), mars
- Grue, L. (2001). Morskjærligheten sitter ikke i synsnerven. Innslag i «PULS». *NRK Fjernsynet*, november
- Ingebretsen, R. (2001). Intervjuet om anger i *Norsk Ukeblad*, januar
- Ingebretsen, R. (2001). Formidlet erfaringer fra undersøkelsen *Midt i livet og midt i arbeidslivet*. «Sånn er livet» (*NRK P2*), mars
- Mossige, S. (2001). Seksuelle overgrep mot barn. Kronikk i *Familie*, nr. 4
- Mossige, S. (2001). Om ungdom og seksuelle krenkelser og overgrep. Innslag i «Sånn er livet» (*NRK P2*), desember
- Pedersen, W. (2001). Det er min skyld. *Dagbladets Magasin*, 24. februar
- Pedersen, W. (2001). Sjenanse og verdighet. *Dagbladets Magasin*, 31. mars

- Pedersen, W. (2001). Et rom med utsikt. *Dagbladets Magasin*, 28. april
- Pedersen, W. (2001). Slemme piker gjør det. *Dagbladets Magasin*, 26. mai
- Pedersen, W. (2001). Hendene oppå dyna. *Dagbladets Magasin*, 16. juni
- Pedersen, W. (2001). Lærer for livet. *Dagbladets Magasin*, 7. juli
- Pedersen, W. (2001). Hva lykke er. *Dagbladets Magasin*, 22. august
- Pedersen, W. (2001). Et spørsmål om klasse. *Dagbladets Magasin*, 25. august
- Pedersen, W. (2001). Å stoppe tida. *Dagbladets Magasin*, 29. september
- Pedersen, W. (2001). Vi som elsket Amerika. *Dagbladets Magasin*, 6. oktober
- Pedersen, W. (2001). En anelse rødt. *Dagbladets Magasin*, 17. november
- Pedersen, W. (2001). Hankø i skumring. *Dagbladets Magsin*, 22. desember
- Øverbye, E. (2001). Velferdsstaten i den 3. verden. *Dagbladet*, 14. juli
- Øverbye, E. (2001). Er globalisering bra for velferdsstaten? *Morgenbladet*, 17. august

ANNEN PUBLISERING

- Andenæs, A. (2001). *Delt bosted for barn etter skilsmisse – en gjennomgang av relevant forskning*. Notat levert Barne- og familiedepartementet, april
- Backe-Hansen, E. (2001). *Fattige barn i Norge: Tilstandsbilder og tiltak*. Notat skrevet på oppdrag av Sosial- og helsedepartementet, desember
- Pedersen, A.W. (2001). *Om fattigdomsbegrepet og dets implikasjoner for praktisk politikk*. Notatet levert Sosialdepartementet, desember
- Killén, K. (2001). *Utviklingsarbeid ved helsestasjoner i Bærum*. Helse-sjefen i Bærum, Avdeling for barn og unge
- Romøren, T.I. & B. Svorken (2001). *Handlingsplan for eldreomsorgen: Går kommunene ulike veier?* Arbeidsrapport nr. 2 fra prosjektet «Velferdsstat og velferdskommune – evaluering av handlingsplan for eldreomsorgen», notat skrevet for Sosial- og helsedepartementet
- Slagsvold, B., M. Blekesaune, S.O. Daatland, G.O. Hagestad, T.I.

- Romøren & P.E. Solem (2001). *Livs-løp, aldring og generasjon*. Forprosjektrapport. Oslo: NOVA

PAPER

- Annaniassen, E.: *Boligtilknytningsformer i Norden: noen historiske forutsetninger*. Paper presentert på Nordisk seminarium om bostads- og urbanforskning. Gävle, Sverige, 26.–28. september
- Backe-Hansen, E.: *Reflections on comparative childhood research based on a Nordic project about 10-year olds' social competence*. Paper på europeisk konferanse om barndomsforskning i Espoo, Finland, 24. august
- Backe-Hansen, E.: *Etiske spørsmål knyttet til bruk av barn som informanter i surveystudier*. Paper på nordisk konferanse om metodiske spørsmål i barneforskning. Sosialforskningsinstituttet i København, 1. oktober
- Backe-Hansen, E.: *Barnet som subjekt og objekt i barnevernet: Etiske utfordringer*. Paper presentert på Fjerde nordiske symposium om forskning i sosialt arbeid. Oslo, 22. november
- Bakken, A.: *Parent involvement and school achievement*. Paper presentert på NIFUs seminar Education and social inequality. Oslo, 7.–8. juni
- Bay, A-H.: *Social Security and Political Legitimacy*. Paper presentert på Baltisk-Nordisk sosialforskningskonferanse. Oslo, 15. juni
- Blekesaune, M. & E. Øverbye: *Pre-retirement and social exclusion in the Nordic countries*. Paper presentert på konferansen Old and new social inequalities: What challenges for welfare states? Oviedo, 6.–7. september
- Blekesaune, M.: *Working conditions and time use*. Paper presentert ved IATUR-konferansen Time Use 2001: Statistics Norway. Oslo, 3.–5. oktober
- Blekesaune, M.: *Skilsmisse og uførepensjonering*. Paper presentert ved Trygdeforskningsseminaret 2001. Oslo, 6.–7. desember
- Dahle, R.: *Kan skiten akademiseres? Makt og kjønn i offentlig omsorg*. Paper på Workshop i Bergen, 9.–10. mai
- Dahle, R.: *Shifting Boundaries and Negotiations on Knowledge*. Paper presentert på The 5th Conference of the ESA. Helsinki, Finland, 28. august–1. september
- Dahle, R.: *Shifting Boundaries and Negotiations on Knowledge*. Paper presentert på konferansen The Quality of Welfare Services in Europe. The impact of policy change on citizens and providers. Berlin, 19.–20. oktober
- Danielsen, K.: *Gender coded narratives*. Paper presentert på konferansen European sociological association, Helsinki, 28.–20. august
- Daatland, S.O. & K. Herlofson: *Families and services in elder care: Actual and preferred patterns in a comparative perspective*. Paper presentert på 17th International Congress of Gerontology. Vancouver, 1.–6. august
- Daatland, S.O. & K. Herlofson: *The macro-micro link: Welfare state regimes and family cultures – indicators and comparisons*. Paper presentert på Oasis Accompanying Measure seminar. Oslo, 1.–2. november
- Daatland, S.O.: *Housing and well-being in older years: Present and future challenges*. Paper presentert på konferansen Journadas de Vivienda y Bienestar en la Vejez. San Sebastian, 7.–8. november
- Daatland, S.O.: *Time to pay back? Is there something for psychology and sociology in gerontology?* Paper presentert på The 3rd International Symposium in Cultural Gerontology. Visby, 9.–12. juni
- Elstad, J.I.: *Samhold, bukfett og helseulikheter*. Paper presentert på Norsk sosiologforenings Vinterseminar. Øyer Gjestegård, 5.–7. januar
- Elstad, J.I.: *Selected reflections on health selection*. Paper presentert på Statens institutt for folkehelses konferanse Social Inequalities in Health – Making a Difference. Gardermoen, 14.–16. mai
- Engebrigtsen, A.: *Transnasjonale og øst-europeiske diskurser – fokus på mulige komparative koplinger*. Innledning på Øst-Europa-Workshop: Økonomi, identitet og mening: Øst-Europa som empirisk felt for antropologiske problemstillinger og teoriutviklinger. Sosialantropologisk institutt, Universitetet i Oslo, 4.–5. oktober
- Eriksen, J.: *Increased self-management and reduced public welfare responsibility*. Paper presentert på The ISA Conference on Forming social capital and partnership at local level. University of the Aegean, Mytilene, Greece, 1.–3. juni
- Eriksen, J. & T. Andersen: *Care salary – an arrangement laden with*

- dilemmas. Paper presentert på The 5th Annual research conference of the Nordic network of disability research. København, 4.–6. oktober
- Falck, S.: *Kan og skal straff lære ungdom å mestre livet sitt?* Paper presentert på KROM kriminalpolitiske konferanse. Synnseter, 11.–14. januar
- Falck, S.: *Juvenile justice and the law.* Paper presentert på konferansen Meeting of Research Centers: Improving science in childrens policy research. San Sebastian, 20.–23. april
- Fuglerud, Ø.: *On ethnic implosion in Sri Lanka.* Paper presentert på konferansen Living on the edge – Migration, Conflict and State in the Backyards of Globalization, Magleas. Danmark, 15.–17. januar
- Fuglerud, Ø.: *The Tamil Diaspora and Long Distance Nationalism.* Paper presentert på Center for Inter-Ethnic Studies. Colombo, Sri Lanka, 20. juni
- Fuglerud, Ø.: *Utvandring og innvandring.* Paper presentert på konferansen Perspektiver på det flerkulturelle – flerkulturelle perspektiver for ansatte i Gamle Oslo. Oslo, 3. april
- Grinde, T.V.: *Cross-cutting in our research: Differing definitions, context, and methods of data collection.* Paper presentert på konferansen Meeting of Research Centers. San Sebastian, 22. april
- Grinde, T.V.: *«Psycholegalism» and Nordic Child Welfare.* Paper presentert på ISPCAN European Conference on Child Abuse and Neglect. Istanbul, 26. august
- Grue, L.: *Vanlige barn, uvanlige foreldre.* Paper presentert på konferansen Agency perspective in welfare and marginalisation research. Voksenåsen, 30.–31. oktober
- Gulbrandsen, L. & H.C. Sandlie: *Housing Consumption and Lifestyle – New trends among young Norwegians?* Paper til European Network for Housing Research (ENHR 2001). Pultusk, Polen, 25.–29. juni
- Gulbrandsen, L. & Å. Langsether: *The elderly: asset management, generational relations and independence.* Paper presentert på The 5th Conference of European Sociological Association. Helsinki, 28.–31. august
- Gulbrandsen, L. & Å. Langsether: *Boligmarkedet og familien.* Paper presentert på Nordiskt seminarium om bostads- og urbanforskning. Gävle, Sverige, 26.–28. september
- Gulbrandsen, L. & V. Nordvik: *Ekstraboliger i storby: Boligkonsum, kapitalplassering og leietilbud. Et opplegg for et forskningsprosjekt.* Paper presentert på Nordisk seminarium om bostads- og urbanforskning. Gävle, Sverige, 26.–28. september
- Gulbrandsen, L.: *Norsk ungdoms etablering i egen bolig.* Paper presentert på Nordisk seminarium om bostads- og urbanforskning. Gävle, Sverige, 26.–28. september
- Hellevik, T. & Å. Langsether: *The Middle-aged Generation: Giving and Receiving in a Life Course and Generational Perspective.* Paper presentert på The 5th Conference of the European Sociological Association. Helsinki, 28. august–1. september
- Herlofson, K. & S.O. Daatland: *The limits of intergenerational responsibility: Values and preferences towards elder care in a comparative perspective.* Paper presentert på The 5th Conference of the European Sociological Association. Helsinki, 28. august–1. september
- Ingebretsen, R. & P.E. Solem: *Spouses of persons with dementia; self expression and intervention.* Paper presentert på The 17th Congress of the International Association of Gerontology. Vancouver, Canada, 1.–6. juli
- Killén, K.: *Relevansen av tilknytnings-teori og forskning for arbeid med barn.* Paper presentert på Nordisk konferanse for barne- og ungdomspsykiatriske institusjoner. Bolkesjø, 3. mai
- Killén, K.: *Prevention based on attachment theory and research.* Paper presentert på Estonian Conference on Child Abuse and Neglect. Tallin, 10. mai
- Killén, K.: *Prevention of Child Maltreatment: Developing services for dealing with Child Maltreatment.* Paper presentert på Romanian Conference with International Participation. Sibiu, Romania, 9.–14. juni
- Killén, K.: *How far have we come in Facing the Emotional Challenges of Dealing with Child Abuse and Neglect, og Attachment and Child Abuse.* Papers presentert på VII. ISPCAN European Conference on Child Abuse & Neglect. Istanbul, 25.–26. august
- Killén, K.: *Prevention in families where a parent is suffering from an emotional disorder. The relevance of attachment theory and research.* Paper presentert på The European Conference Parents with a mental illness. Oslo, 17. september
- Koren C.: *Changes in Norwegian Family Policy and Parents' Time Use.* Paper presentert på konferansen Allied Social Science Associations. New Orleans, 6. januar
- Krange, O.: *Forced to be reflexive. Young working class hunters between wolves and modernity.* Paper presentert på konferansen XIXth Congress of the European Society for Rural Sociology. Dijon, 3.–7. september
- Kristiansen, H.W.: *Older gay men in Norway. Past lives and present concerns.* Paper presentert på konferansen Adult Development, Aging and Well-Being in LGBT Communities: Research and Strategic Planning. San Francisco, 27. oktober
- Lowenstein, A., R. Katz, S.O. Daatland, M.T. Bazo, D. Mehlhausen-Hassoen, D. Prilutzki, K. Herlofson & I. Ancizu: *Family norms, preferences, and practices in a comparative perspective.* Paper presentert på The Haifa Conference on International Perspectives on Families, Aging, and Social Supports. University of Haifa, 17.–20. mai
- Lyng, K., P. Fromholt, P. Torpdahl & L. Bender: *Semiotic Mediation in Alzheimer's Disease and Normal Aging.* Paper presentert på International Congress on Gerontology. Vancouver, Canada, 1.–6. juni
- Lyng, K. & E.M. Svingen: *Screening for severe dual sensory loss in old age.* Paper presentert på Fifth European Conference on Deafblindness. Noordwijkhout, Nederland, 24.–29. juli
- Moen, B.: *The Myth of Return – Death in a Transnational Context.* Paper presentert på konferansen Maison des Sciences de l'Homme. Paris, 25.–26. oktober
- Nordahl, T.: *Makt og avmakt i foreldres møte med skolen.* Paper presentert på konferansen Om Reform 97. Norges forskningsråd, Oslo, 24.–26. oktober
- Nordahl, T.: *Samarbeid mellom barnevern og skole.* Paper presentert på Norsk barnevernskongress. Stavanger, 21. september
- Norström, T., Ö. Hemström, M. Ramstedt, I. Rossow & O-J. Skog: *Mortality and population drinking.* Paper presentert på årsmøtet til The Kettil Bruun Society. Toronto, 5. juni

- Næss, S. & J. Eriksen: *Diabetes mellitus. Change in psychological well-being between 1984–86 and 1995–97*. Paper presentert på The 8th Annual conference of the international society for quality of life research. Amsterdam, 7.–10. november
- Pape, H.: *Unge voldsofre – kjønns-spesifikke kjennetegn og risikofaktorer*. Paper presentert på konferansen Køn og vold i Norden. Køge, 23.–24. november
- Pedersen, A.W.: *A miracle without reform? The Norwegian case of (almost) universal employment*. Paper presentert på Cost A 15 WG 4 meeting on Employment Policies and Welfare Reform. Berlin, 26.–28. april
- Pedersen, A.W.: *Inequality as relative deprivation: Theoretical issues and implications for empirical research*. Paper presentert på ISA RC19 Conference 2001: Old and New Social Inequalities: What Challenges for Welfare States? University of Oviedo, 6.–9. september
- Rissanen, T. & C. Knudsen: *Women's work and the family from the 1970's in Finland and Norway. What did family policies do?* Paper presentert på konferansen Nordic Demographic Symposium 2001. Tjøme, 3.–5. mai
- Romøren, T.I.: *Sons and Daughters as Primary Caregivers*. Paper presentert på International Congress on Gerontology. Vancouver, 5. juli
- Romøren, T.I.: *The Duration of Informal Care*. Paper presentert på årskonferansen til The Gerontological Society of America. Chicago, 17. november
- Rossow, I. & A. Skretting: *The Revolving Door. Re-admissions to residential detoxification*. Paper presentert på årsmøtet til The Kettill Bruun Society. Toronto, 6. juni
- Rossow, I. & A. Skretting: *Trends in illicit drug use in Norway*. Paper presentert på årskonferansen The European Society for Social Drug Research. Venezia, 6. oktober
- Rossow, I.: *Social consequences of alcohol consumption: accidents, suicide and violence*. Paper presentert på konferansen Alcohol Policy – A public health perspective. Dublin, 20. november
- Sandbæk, M.: *Children's Welfare and Well-being and the Child Welfare Services*. Paper presentert på Meeting for Research Centers. San Sebastian, Spania, 20.–23. april
- Sandbæk, M.: *Parents' agency and professional responsibility*. Paper presentert på ISA Research Committees Participation and Self-Management Conference. University of the Aegean. Mytilene, Greece, 8.–10. juni
- Sandbæk, M.: *Brukerundersøkelser som bidrag til kunnskapsproduksjon i sosialt arbeid*. Paper presentert på Fjerde nordiske symposium om Sosialt arbeid – Forskning og utvikling. Oslo, 22.–24. november
- Sandlie, H.C.: *Om nordmenns holdninger til egen bolig*. Paper presentert på Nordisk seminarium om bostads- og urbanforskning. Institutet för bostads- och urbanforskning. Uppsala Universitet, Gävle, 26.–28. september
- Skevik, A.: *Children of the welfare state: individuals with entitlements, or hidden in the family?* Paper presentert på Society for the Advancement of Socio-Economics (SASE) 13th Annual Meeting on Socio-Economic Knowledge – The New Wealth of Nations? Universitetet i Amsterdam, Nederland, 28. juni – 1. juli
- Skevik, A.: *Big Issues, Little Money: Ambitions and Realities of Child Maintenance Legislation*. Paper presentert på The 5th Conference of the European Sociological Association (ESA): Visions and Divisions. Universitetet i Helsinki, Finland, 28. august–1. september
- Skilbrei, M-L.: *Unskilled female service workers: Is there a basis for a classed work identity?* Paper presentert på Work, Employment and Society-konferansen Winning and Losing in the New Economy. Nottingham, 11.–13. september
- Skogen, K.: *A wolf at the gates: The anti-carnivore alliance and the symbolic construction of community*. Paper presentert på XIX European Congress for Rural Sociology. Dijon, Frankrike, 3.–7. september
- Slagsvold, B.: *Selvbestemmelse – hva er det?* Paper presentert på konferansen Sosialstyrelsens Åldredag. Stockholm, 2. februar
- Slagsvold, B.: *Kan kvasi-kvalitet bli en konsekvens av kvalitetsstandarder?* Paper presentert på konferansen Ældredagene 2001. Roskilde, 21. mars
- Slagsvold, B.: *Å måle kvalitet. Hva er det egentlig vi måler?* Paper presentert på konferansen Sosialstyrelsens Ældredag. København, 12. april
- Slagsvold, B.: *Hva sier kvalitetsmålinger om kvalitetsstandarder?* Paper presentert for ledere innen pleie- og omsorgstjenesten i Bergen kommune. Bergen, 23. november
- Solberg, A.: *How children handle domestic violence*. Paper presentert på konferansen Gender and Violence in the Nordic Countries. Køge, Danmark, 23.–24. november
- Solberg, A.: *Metodologi og metode-teknikk i barndomsforskningen: stiller surveyundersøkelser med barn andre krav til forskerne?* Paper presentert på konferansen Børn som respondenter. Charlottenlund, Danmark, 1.–2. oktober
- Solem, P.E., R.J. Mykletun & A. Mykletun: *Work after 62?* Paper presentert på The 17th Congress of the International Association of Gerontology. Vancouver, Canada, 1.–6. juli
- Strandbu, Å.: *Flerkulturelle møter på idrettsarenaer*. Paper presentert på idrettssosiologisk forskerkonferanse. Bø i Telemark, 3.–4. desember
- Svingen, E.M.: *Aldring med alvorlige, kombinerte syns- og hørselsvansker*. Poster presentert på konferansen «Et forskningstorg», Universitetet i Oslo, 30. november
- Vabø, M.: *Total quality management of home care services: conflicts and paradoxes*. Paper presentert på British Sociological Associations' Medical Sociology and Group and European Society for Health and Medical Sociology's 2nd Joint Conference: Health in transition – European perspectives. University of York, 14.–17. september
- Wichstrøm, L.: *Suicide attempts and sexual orientation*. Paper presentert på The 21st Meeting of the International Association for Suicide Prevention. Chennai, India, 15.–21. september
- Øverbye, E.: *Globalisation and the convergence hypothesis*. Paper presentert på konferansen European social security and global politics. Bergen, 27.–29. september
- Øverbye, E.: *How can we measure convergence?* Paper presentert på konferansen Social policy, marginalisation and citizenship. Århus universitet, 2.–4. november

FOREDRAG

Andenæs, A.: *Barndomskonstruksjoner i egen forskning: Barn som blir plassert utenfor hjemmet – risiko og utvikling*. Presentasjon på konferanse i regi av Velferdsprogrammet, Norges forskningsråd. Vikersund, 14.–16. mai

- Andenæs, A.: *Kjønnsperspektiv på utviklingspsykologi og i utviklingspsykologi*. Innlegg på konferansen Genusperspektiv i svensk psykologi. Stockholm, 14.–15. juni
- Andenæs, A.: *Flytting i offentlig regi. Fra en undersøkelse om 6–12-åringer som blir plassert utenfor hjemmet*. Innlegg på Norsk barnevernkongress. Stavanger, 19.–21. september
- Andenæs, A.: *Metodologi og metode-teknikk i barndomsforskningen: Hvordan kan man overføre erfaringer fra kvalitativ forskning til kvantitative undersøkelser?* Innlegg på Skandinavisk metodeforskningsseminar om Børn som respondenter. København, 1.–2. oktober
- Andenæs, A.: *Metodologiske betraktninger: Kunnskapsutvikling innenfor et forskningsprosjekt*. Innlegg på Prosjektseminar i forskningsprogrammet KUPP, Norges forskningsråd. Asker, 1.–2. november
- Backe-Hansen, E.: *Effekten på barn av å vokse opp i fattigdom*. Foredrag holdt på Fellesorganisasjonens seminar. Oslo, 6. februar
- Backe-Hansen, E.: *Profesjonell kunnskap – i brukernes tjeneste?* Foredrag holdt på jubileumskonferansen for Kikkan Ustvedt Christiansen. Arr.: NOVA, Folkets Hus, 8. februar
- Backe-Hansen, E.: *Morsbilder i barnevernet*. Selvvalgt tema til prøveforelesning til dr.psychol.-disputas. Universitetet i Oslo, 22. mars
- Backe-Hansen, E.: *Barnet som subjekt og objekt i barnevernet*. Oppgitt tema til prøveforelesning, dr.psychol.-disputas. Universitetet i Oslo, 22. mars
- Backe-Hansen, E.: *Can social policy measures reduce child poverty? Commentary*. Innlegg holdt på jubileumskonferansen for Aksel Hatland. Arr.: NOVA, Oslo 31. mai
- Backe-Hansen, E.: *Beslutningstenkning i barnevernet*. Foredrag på Juristforeningens kurs i Barnerett. Oslo, 8. november
- Backe-Hansen, E.: *Virksomheter for barn av å vokse opp i fattigdom*. Foredrag i Fellesrådet mot narkotikaproblemer. Oslo, 15. november
- Bakken, A.: *Hva vet vi om barn og unge med innvandrerbakgrunn i den norske skolen?* Innlegg på statssekretærmøte i Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Oslo, 29. november
- Bakken, A.: *Innvandreroptimisme eller sosial reproduksjon? Skole-tilpasning blant andregenerasjons innvandrerungdom*. Innledning på SIP-seminar. Sanner, 30.–31. januar
- Bay, A.-H.: *Tillit – en meningsfull forklaring på den velferdspolitiske opinion?* Innlegg på Norsk sosiologforenings vinterseminar Risiko og tillit. Øyer Gjestegård, 5.–7. januar
- Blekesaune, M. og E. Øverbye.: *Uføres levekår*. Innlegg på Statistisk sentralbyrås internseminar. Oslo, 22. mars
- Blekesaune, M. og E. Øverbye.: *Uføres levekår*. Innlegg på Trygdeavdelingens internseminar, Sosial- og helsedepartementet. Oslo, 22. mai
- Brostrøm, B.: *Støtte, grenser og forpliktelse*. Innlegg på kurs for familie-kontakter i Home-Start, familiekontakten. Oslo, 15. februar
- Brostrøm, B.: *«Buskungen». En modell for koordinering og drift av det forebyggende barne- og ungdomsarbeidet*. Innlegg på Ringsaker kommunes internseminar. Gausdal, 6. desember
- Bø, A.K.: *Presentasjon av de anbefalte forebyggingsprogrammene fra KUF og BFD*. Innlegg på Rusmiddel-direktoratets konferanse om Heim-kunnskap og rusmiddelforebyggende arbeid i lærerutdanningen. Holmen, 19.–21. mars
- Bø, A.K. (2002). *Barns utvikling og levekår*. Innlegg i gruppearbeid, Velferdprogrammets Barn- og ungesamling. Tyrifjord Hotell, 14.–16. mai
- Dahle, R.: *Kjønns nøytralitet*. Foredrag i hovedfag i sosialt arbeid. Høgskolen i Oslo, 23. februar
- Dahle, R.: *Menn i sykepleien – et maskulinitetsprosjekt*. Foredrag på seminarrekke på Senter for profesjonsstudier, Høgskolen i Oslo. Oslo, 19. mars
- Dahle, R.: *Male nurses and constructions of masculinity*. Foredrag på forskerkurs Gender, Bodies and Work, NTNU. Trondheim, 24.–26. september
- Dahle, R.: *Kropp, skitt og helsearbeid*. Foredrag på Fagforum – tverrfaglige kulturstudier ved Institutt for kultur og humanistiske fag. Høgskolen i Telemark, 15. november
- Danielsen, K.: *Eldres livshistorier – hva brukes de til og hva kan vi lære*. Innlegg på Forum for kvalitativ forskning. Oslo, 7. november
- Danielsen, K.: *Om kvalitetssikring og forskningsledelse*. Innlegg på NOVA-seminar. Sundvollen, 12.–13. februar
- Daatland, S.O.: *Forholdet mellom generasjoner. Holdninger og atferd, strid og samhold*. Foredrag i Norsk selskap for aldersforskning, 4. september
- Engebrigtsen, A.: *Their heart is not warm unless they steal – Anthropological approaches to theft and stealing*. Prøveforelesning for dr.polit.-graden, selvvalgt emne. Universitetet i Oslo, 9. mai
- Engebrigtsen, A.: *The musical imagination of Gypsiness: traditions, forms and performances*. Prøveforelesning for dr.polit.-graden, oppgitt emne. Universitetet i Oslo, 9. mai
- Elstad, J.I.: *Helseulikheter og sosial mobilitet*. Foredrag på seminar arrangert av Statens helseundersøkelser. Oslo, 23. februar
- Elstad, J.I.: *Om sosiologenes yrkesrolle*. Innlegg på medlemsmøte i Norsk sosiologforening, avd. Østlandet. Oslo, 2. mai
- Elstad, J.I.: *Life courses and social inequalities in health among Norwegian men aged 55*. Prosjekt-presentasjon på Workshop, Program Social variations in health expectancy in Europe, European Science Foundation. London, 16.–17. november
- Eriksen, J.: *Kvalitet på forsknings-søknader – hva innebærer det?* Foredrag på Funksjonshemmedes fellesorganisasjons Samrådsforum med forskning. Oslo, 21.–22. november
- Falck, S.: *Forskningens forhold til svake grupper*. Innlegg på Jubileumskonferanse for Kikkan Ustvedt Christiansen. Arr.: NOVA. Folkets hus, 8. februar
- Falck, S.: *NOVA: mission and premise for work*. Innlegg på Meeting of Research Centers: Improving science in childrens policy research. San Sebastian, 20.–23. april
- Falck, S.: *Ungdom i trøbbel – Hva kan vi og hva bør vi gjøre?* Innlegg på kriminalpolitisk debattmøte. Domus NOVA, 6. september
- Ford, M.: *Gråsonen mellom trygde-etaten og arbeidsmarkedsetaten*. Foredrag i Trygderetten. Oslo, 12. mars
- Ford, M.: *Gråsonen klienten*. Innlegg på seminar for STA-prosjekt. Hankø, 10.–11. mai
- Fuglerud, Ø.: *Migrasjonsforståelse*. Forelesning på Politihøgskolen. Oslo, 1. oktober
- Grinde, T.V.: *Fylkesnemndene – Norge rundt*. Foredrag på Buskerud Barnevernsambands seminar om fylkesnemndene. Kongsberg, 29. mars

- Grinde, T.V.: *Terskelen for barnevernvedtak*. Innlegg ved Norges forskningsråds Barn og unge-samling. Tyrifjord Hotell, 15. mai
- Gulbrandsen, L.: *Om ekstraboliger*. Innlegg på seminar om boligforskning i Kommunal- og regionaldepartementet. Oslo, 16. januar
- Gulbrandsen, L.: *Om kontantstøtte- evaluering*. Innlegg på BFD's pressekonferanse ved framlegging av evalueringen. Oslo, 16. februar
- Gulbrandsen, L.: *Om kontantstøtte*. Foredrag på møte i samfunnsviternes yrkesorganisasjon. Oslo, 20. mars
- Gulbrandsen, L.: *Om behov for barnehageutbygging*. Foredrag på konferanse arrangert av fylkesmannen i Østfold. Fredrikstad, 13. august
- Guntvedt, O.H.: *Eldresenteret, hva nå?* Foredrag på Statens elderråds møte. Oslo, 25. september
- Hagestad, G.: *Families in ageing societies*. Foredrag på Nordic Demography Conference. Tjøme, juni
- Hagestad, G.: *The role of norms and interdependence in timing and sequencing of the life course*. Foredrag på International Symposium on the Life Course: Sequences. Institutions and Interrelations. University of Bremen
- Hammer, T. & I. Julkunen: *Surviving Unemployment, a question of money or families*. Foredrag presentert på Changing Labour Market, Unemployment and Citizenship, European Science Foundation. Helsinki, 20.–25. april
- Hammer, T.: *Youth unemployment, a question of money or families*. Foredrag på den Internasjonale konferansen Marginalisation, social policy and citizenship. 2.–4. november
- Hammer, T.: *Welfare and citizenship, Unemployment youth in Europe*. Foredrag presentert på European Society, European Societies? European Welfare States and Changing Life-courses. Kerkrade, 6.–10. oktober
- Hatland, A.: *Utfordringer til nytenkning i trygdepolitikken*. Foredrag på Trygdeavdelingens avdelingsseminar. Oslo, 5. januar
- Hatland, A.: *Velferdsprogrammet – et bidrag til fornyelse*. Innledning på konferanse i AAD. Oslo, 16. januar
- Hatland, A.: *Hva styrer lokal iverksetting av nasjonale lover?* Foredrag på seminaret Evaluering av velferdslover. Universitetet i Bergen, 25. januar
- Hatland, A.: *Normer om personvern*. Foredrag på landskonferanse for museumsansatte. Gran, 19. mars
- Hatland, A.: *Noen svakheter ved folketrygden*. Foredrag for Regjeringens pensjonskommisjon. Oslo, 19. november
- Hegna, K.: *Selvmondsforsøk blant homofile og lesbiske ungdommer – generelle og spesifikke risikofaktorer*. NOVA-seminaret Selvlysende og usynlig. Selvmordsforsøk og mental helse blant homofile og lesbiske. Oslo, 26. april
- Hegna, K.: *Ungdom og homoseksualitet – viktige problemstillinger for helsepersonell*. Seminar ved Olafiaklinikken. Oslo, 8. mai
- Hennum, N.: *Foreldreskapet: sett med foreldres og ungdommers øyne*. Foredrag på Barnevernets Utviklingssentras årssamling. Voss, 30.–31. august
- Ingebretsen, R.: *Når aldersdemens rammer parforhold – samspill og solo-sang*. Foredrag på dagskonferansen Psykiske lidelser og plager hos eldre. utfordringer for personell og pårørende. Arr: NOVA og NSA. Oslo, 2. april
- Ingebretsen, R.: *Aldersdemens i parforhold*. Foredrag ved den skandinaviske konferansen En verdig alderdom. Arr: Hospice og palliative medisiner for eldre. Bergen, 30. august–1. september
- Ingebretsen, R.: *Med aldersdemens i parforholdet*. Foredrag i PADIO (Pårørendeforeningen for aldersdemente i Oslo). Lambertseter sykehjem, Oslo, 18. oktober
- Ingebretsen, R.: *Overganger i livet. Livskriser i eldre år*. Kursledelse og innledninger ved Norsk Psykologforenings Spesialistkurs i klinisk psykologi, gerontopsykologi. Oslo, 6.–7. desember
- Jessen, J.: *Forventninger og erfaringer i tjenesteapparatet. Resultater fra brukerundersøkelser av trygd og attføring*. Innlegg på seminaret: Makt, kjønn og klientposisjoner i velferdsstaten. Senter for kvinne- og kjønnsforskning, Bergen, 23. november
- Killén, K.: *Nyere forskning om tidlig samspill og tilknytning, nye muligheter?* Innlegg på Norske Kvinners Sanitetsforenings årsmøte. Tromsø, 14. september
- Koren, C.: *Personalpolitikk og incitativsystem*. Innlegg på NOVAs internseminar. Sundvollen, 13. februar
- Koren, C.: *Hva kan vi gjøre med oljepengene?* Foredrag på KrFK's møte Forvaltning av petroleumsformuen. Stortinget, Oslo, 8. mars
- Koren, C.: *Kvinnelige verdier – alternativ økonomi?* Foredrag på KrFK's internseminar om alternativ økonomi. Stortinget, Oslo, 24. mars
- Koren C.: *Taking account of unpaid work in Norway*. Innlegg på det nederlandske Sosial- og arbeidsdepartementets seminar Integrating unpaid work into socio-economic policy. Haag, 18. mai
- Koren, C.: *Får de eldre sin del av kaka?* Foredrag på medlemsmøte i Norsk selskap for aldersforskning. Oslo, 4. september
- Koren, C.: *Fra ubetalt til betalt arbeid*. Innlegg på NOVA og ISF's internseminar med Velferdsprogrammet i Forskningsrådet. Oslo, 20. november
- Krange, O.: *Konfliktlinjer i utmarka*. Foredrag på Landbrukshøgskolen. Ås, 16. februar.
- Krange, O.: *Forced to be reflexive*. Innlegg på konferansen Barn och unga i rurala områden. Wasa, 5. oktober
- Kristiansen, H.W.: *Sexuality and eroticism in twilight years*. Innlegg i The Gay, Lesbian, Bisexual and Transgender aging discussion group. San Francisco, 8. februar
- Kristiansen, H.W.: *Sexo completo: En rapport om latinamerikanske menn som har sex med menn i Stockholm*. Foredrag på Olafiaklinikken. Oslo, 14. mars
- Kristiansen, H.W.: *Eldre homofile menns livshistorier – fortellinger om ensomhet?* Innlegg på NOVA-seminaret Selvlysende og usynlig. Selvmordsforsøk og mental helse blant homofile og lesbiske. Oslo, 26. april
- Kristiansen, H.W.: *Diskresjon som livsform*. Foredrag på Nettverk for forskning om homoseksualitet. Oslo, 6. juni
- Kristiansen, H.W.: *De gamle homsenes historie*. Foredrag under Skeive dager. Oslo, 13. juni
- Kristiansen, H.W.: *Bruk av livsfortellinger i en sosialantropologisk studie av eldre homofile menn i Norge*. Foredrag på Forum for kvalitativ forskning. Oslo, 7. november
- Kristiansen, H.W.: *Tilbakeblikk på skeive liv. Eldre homoseksuelle menns livsfortellinger*. Foredrag for LLH-Oppland. Gjøvik, 15. november

- Kristiansen, H.W.: *Generasjonsforskjeller og endringer i Oslos homse-miljø siden 1950-tallet*. Foredrag for Helseutvalget for homofile. Oslo, 10. desember
- Lyng, K.: *Alder, utvikling og kompetanse*. Foredrag for Norsk Institutt for personaladministrasjon (NIPA). Oslo, 4. april
- Lyng, K.: *Eldre og ulykker: Har eldre mennesker endrede forutsetninger for tilpasning*. Foredrag for Skadeforebyggende forum. Oslo, 20. september
- Lyng, K.: *Trenger vi en egen Eldrepedagogikk*. Foredrag på Anden Nordiske Kongress om Aldrepædagogik. København, Danmark, 1.–3. november
- Moen, B.: *Omsorg for alle – også for minoritetsetniske eldre?* Innlegg på seminar på Internasjonalt Hus. Stavanger, 22. november
- Myrvang, V.H.: *Yrkesliv eller pensjonering? En studie av poliorammede mellom 50 og 60 år*. Innlegg på seminar for doktorgradsstipendiater, veiledere og forskningskoordinatorer – i regi av Norges forskningsråd. Os, 19.–20. mars
- Myrvang, V.H.: *Funksjonshemmet og midt i livet. Yrkesdeltakelse eller pensjonering?* Innlegg på seminaret Funksjonshemming og aldring. Biografiske/selvbiografiske og kvalitative tilnæringer – i regi av prosjektet Funksjonshemming og aldring, Nasjonalt kompetansesenter for aldersdemens. Oslo, 17.–18. september
- Myrvang, V.H.: *Early retirement among polio survivors. What about the agency perspective?* Innlegg på Seminar on agency perspectives in welfare and marginalisation research – i regi av Norges forskningsråd. Oslo, 30.–31. oktober
- Nordahl, T.: *Utvikling av sosial kompetanse i skolen*. Foredrag for lærere i Hamar kommune. Hamar, 2. januar
- Nordahl, T.: *Skolens læringsmiljø og de utfordrende elevene*. Foredrag for Harstad kommune, 1.–2. februar
- Nordahl, T.: *Samarbeid mellom hjem og skole*. Innlegg på konferanse arrangert av Statens utdanningskontor i Oppland. 7. mars
- Nordahl, T.: *Spesialundervisning og inkludering*. Foredrag for PP-tjenesten i Vestfold. Statens utdanningskontor i Vestfold, 13. mars
- Nordahl, T.: *Atferdsproblemer ut fra et organisasjonsperspektiv på skolen*. Foredrag ved SAMTAK-samling.
- Statens utdanningskontor i Møre og Romsdal. 18. april
- Nordahl, T.: *Utvikling av klassemiljø*. Foredrag for Eidsskog kommune, 14. august
- Nordahl, T.: *Utfordrende elever i skolen*. Foredrag for Ullensaker kommune, 17. august
- Nordahl, T.: *Spesialundervisningens resultater og utfordringer*. Foredrag for Stokke kommune, 27. september
- Nordahl, T.: *Lærerautoritet og elevtilpasning*. Foredrag for Bedre Skole. Oslo, 12. november
- Nordahl, T.: *Systemarbeid i skolen*. Foredrag for Statens utdanningskontor i Møre og Romsdal, 14. november
- Nordahl, T.: *Bruk av informasjonsteknologi i etterutdanning av lærere*. Foredrag ved NTNU Trondheim
- Næss, S.: *Måling av livskvalitet*. Foredrag på Nordiska Hälsovårdskolan i Göteborg, 11. mai
- Pape, H.: *Ungdom og rus – til sorg eller glede?* Foredrag på kurs i sosialkunnskap for lærere i regi av Cappelen forlag. Oslo, 3. april
- Pape, H.: *Om rusforebyggende arbeid*. Foredrag ved Kompetansesenteret mot rus i Skien. Skien, 22. mai
- Pape, H.: *Trender i tiden – unge menneskers bruk av rusmidler*. Foredrag på AKAN's høstkonferanse. Oslo, 11. oktober
- Pape, H.: *Forebygging av kriminalitet, mobbing og rusproblemer blant barn og unge*. Foredrag ved konferanse om ungdomsarbeid og frivillig innsats i Vestre Toten kommune. Raufoss, 7. november
- Pape, H.: *Barn og rusmidler – drikkekultur og voksenpåvirkning*. Foredrag på ARENA 2002 – Kriminalitetsforebyggende konferanse. Kristiansund, 8.–9. november
- Pape, H.: *Forskeres erfaringer med formidling*. Foredrag ved kurs i regi av Norges Forskningsråd om Utøvende formidling av forskning fra forsker til journalist. Oslo, 26. november
- Pape, H.: *Om ungdoms rusvaner i Norge*. Foredrag på konferansen Utagerende barn og ungdom. Oslo, 30. november
- Pedersen, A.W.: *Det nye regelverket for tjenstepensjon: Hva bør de ansatte satse på?* Innledning for pensjonsutvalget til de ansatte ved
- Alcatel. Alcatels hovedkontor i Oslo, 31. januar
- Pedersen, A.W.: *Socialförsäkrings-systemen i Norge och Sverige – nordisk välfärdsstatsmodell eller tillfälligt möte?* Kommentar til innlegg ved Klas Åmark. Prosjekt 2005. Velferdsstatsworkshop på Voksenåsen, 7. mars
- Pedersen, A.W.: *Hva skjer på pensjonsområdet i Europa?* Innledning på Pensjonskonferanse for privat sektor i LO. Støtvik hotell, 6.–7. juni
- Pedersen, A.W.: *Hvis strømmen skal snus – hva vet vi om sammenhengen mellom pensjonssystemer og pensjoneringsatferd?* Innledning på seminar arrangert av Trygdeavdelingen i Sosial- og helsedepartementet. Oslo, 21. november
- Pedersen, A.W.: *Hvilket pensjonssystem er best egnet til å temme ulikheten etter pensjonering?* Innledning på Trygdeforskningsseminaret. Folkets Hus, 6.–7. desember
- Pedersen, W.: *Den narkotikapolitiske situasjon*. Foredrag for de nordiske riksadvokater. Lysebu, 26. januar
- Pedersen, W.: *Atferdsproblemer og rus*. Foredrag for ansatte i psykiatrien i de nordnorske fylker. Tromsø, 19. mars
- Pedersen, W.: *Bruk av anabole steroider: Toppidrett, fitness eller voldelig subkultur*. Foredrag på Det norske vitenskapsakademi. Oslo, 5. april
- Pedersen, W.: *Teorier om avvik*. Foredrag på Videreutdanningstilbudene for rusomsorgen. Narvik, 8. mai
- Pedersen, W.: *Narkotika i Norge*. Foredrag for sosial- og helsearbeidere i Hordaland. Bergen, 14. mai
- Pedersen, W.: *Alkohol debutalder*. Foredrag for lærere i Hordaland. Bergen, 21. mai
- Pedersen, W.: *Den narkotikapolitiske situasjon*. Foredrag for statsadvokatene i Norge. Holmen Fjordhotell, 31. mai
- Pedersen, W.: *De bittersøte rusmidlene*. Foredrag for helse- og sosialarbeidere i Nord-Trøndelag. Levanger, 6. september
- Pedersen, W.: *Det seksuelle skript*. Forelesning sosiologi hovedfag. Universitetet i Oslo, 10. oktober
- Pedersen, W.: *Rus og psykiatri*. Foredrag for ansatte i psykiatrien i Nordland. Rønvik sykehus, Bodø, 11. oktober

- Pedersen, W.: *Alkohol debutalder*. Foredrag på nasjonalt IOGT-kurs for lærere. Bergen, 20. oktober
- Pedersen, W.: *De bittersøte rusmidlene*. Foredrag for helse- og sosialarbeidere i Østfold. Fredrikstad, 5. november
- Pedersen, W.: *Subkulturer og rus*. Foredrag på Schizofrenidagene. Stavanger, 15. november
- Pedersen, W.: *Misbruk av narkotika*. Foredrag for Fylkeslegen i Hordaland. Radisson Bryggen, Bergen, 19. november
- Pedersen, W.: *Alkohol debutalder*. Foredrag for lærere i Akershus. Triaden, Lørenskog, 26. november
- Pedersen, W.: *Ung i Oslo*. Foredrag for lærere og ansatte i psykiatrien i Oslo. Oslo Spektrum, 19. desember
- Rindal, M.: *Heilage stader i Norge*. Forelesning på Bok i sentrum. Oslo, 28. oktober
- Romøren, T.I.: *Iverksetting av handlingsplan for eldreomsorgen i Nord-Trøndelags kommuner*. Innlegg på SHDs nettverkskonferanse om Handlingplan for eldreomsorgen. Trondheim, 5. juni
- Romøren, T.I.: *Evalueringen av Handlingsplan for eldreomsorgen*. Innlegg på Riksrevisjonens internseminar. Oslo, 27. august
- Romøren, T.I.: *Den fjerde alderen*. Foredrag på Nasjonalt Geriatriprogram regionkonferanse. Hamar, 1. oktober
- Romøren, T.I.: *Aldersdemens og hjelpebehov – Organisering av gode tjenester for aldersdemente*. Prøveforelesning for dr.philos.-graden, oppgitt emne. Universitetet i Oslo, 12. oktober
- Romøren, T.I.: *Massemedier og helsepolitikk*. Prøveforelesning for dr.philos.-graden, selvvalgt emne. Universitetet i Oslo, 12. oktober
- Romøren, T.I.: *Trender i norsk eldreomsorg*. Foredrag på Nidaros-kongressen (arr. Allmennpraktiserende legers forening og NTNU. Trondheim, 27. oktober
- Romøren, T.I.: *Den fjerde alderen*. Foredrag på Nasjonalt Geriatriprogram regionkonferanse. Arendal, 28. oktober
- Romøren, T.I.: *Nasjonal plan for aldersforskning*. Foredrag på Nasjonal konferanse om aldersforskning. Tromsø, 5. november
- Romøren, T.I.: *Long-term Care Practice and Policy in Norway*. Innlegg på WHO's ekspertkonferanse om eldreomsorg. Annecy, 8. november
- Sandbæk, M.: *Kan barneverntjenesten forholde seg til både foreldre og barn som aktører*. Foredrag på Jubileumsseminar for Kikkan Christiansen. Oslo, 8. februar
- Sandbæk, M.: *NOVAs forskningsprofil og strategi for valg av prosjekt*. Foredrag på Personalseminar. Sundvolden Hotel, 12.–13. februar
- Sandbæk, M.: *Kunnskaper om barn sine levekår knyttet til familie og nærmiljø*. Foredrag på Åttende års-samling for barnevernets utviklings-sentra. Voss, 30.–31. august
- Sandbæk, M.: *Barns levekår og velferd – eksisterende kunnskap og nye forskningsbehov*. Foredrag på Norske Kvinners Sanitetsforenings Landsdekkende seminar. Tromsø, 14.–16. september
- Skevik, A.: *Citizenship in the Time of Activation: theorising labour market programs for lone parents*. Prøveforelesning for dr.polit.-graden, selvvalgt emne. Universitetet i Oslo, 14. juni
- Skevik, A.: *The advantages and problems of nation-based and comparative approaches to social welfare, with particular reference to the male breadwinner policy and lone parenthood*. Prøveforelesning for dr.polit.-graden, oppgitt emne. Universitetet i Oslo, 14. juni
- Skevik, A.: *Enslige forsørgere som sosialpolitisk kategori*. Foredrag Rikstrykdeverket, 7. februar
- Skevik, A.: *Store vyer, små ressurser: visjon og virkelighet i norsk barnebidragslovgivning*. Foredrag på Trygdeforskningsseminaret 2001. Oslo, 6.–7. desember
- Skogen, K.: *Ungdomskulturer og miljøengasjement*. Foredrag for Natur og Ungdoms aktivistsamling i Stavanger, 20. oktober
- Skogen, K.: *Erfaringer fra norsk samfunnsforskning om naturbrukskonflikter*. Foredrag på forskerseminar i regi av Naturrådet. København, 22. november
- Slagsvold, B.: *Kvalitet – hva er det egentlig? Brukerstyring og brukermedvirkning*. Foredrag holdt for Ressurssenteret for omsorgstjenester. Danskebåten, 20. mars
- Solem, P.E.: *Nasjonalt krafttak for seniorpolitikk i arbeidslivet*. Foredrag på Seminar om voksnes deltakelse i utdanning. Nordisk ministerråd. København, 12.–13. mars
- Solem, P.E.: *Hur gör andra länder. Om regeringsprosjekt i Finland, Norge, Danmark*. Foredrag på konferansen Arbetsliv utan åldersgräns. Forum 50+. Stockholm, 27. april
- Strandbu, Å.: *Storbyungdom og natur*. Foredrag på landskonferansen for Friluftsrådernes landsforbund. Trondheim, 8. juni
- Svingen, E.M.: *Identifisering av alvorlig, kombinert sanseap blant eldre, tilbud og tjenester*. Innlegg på seminar arr. av Nasjonalt kompetansesenter for aldersdemens, prosjektet Funksjonshemming og aldring. Oslo, 13. november
- Svingen, E.M.: *Kartleggingsverktøy ved identifisering av alvorlig grad av kombinerte syns- og hørselsvansker blant eldre*. Innlegg på Regionkonsulent-samling, Kompetansesentrene for døvblinde. Oslo, 20.–21. november
- Thorsen, K.: *Forholdet mellom generasjonene*. Foredrag på Tåsen eldresenter. Oslo, 21. mars
- Thorsen, K.: *Det aldrende mennesket og den sosiale dimensjon*. Foredrag på Landskonferansen: Eldres integrasjon. Forum for sykepleiere innen geriatri og alderspsykiatri. Oslo, 22. mars
- Thorsen, K.: *Aldrende kvinner, kropp og helse*. Foredrag på Seminarrekke i Feministisk teori. Tromsø: Senter for kvinneforskning og kvinner i forskning, 27. mars
- Thorsen, K.: *Et kjønnsperspektiv på makt og avmakt hos tjenestebrukerne*. Foredrag på workshop om makt og kjønn i offentlig omsorg. Senter for kvinneforskning. Bergen, 9. mai
- Thorsen, K.: *1000-sidersspørsmålet i kvalitativ forskning*. Foredrag for Gerontologigruppen, Senter for aldersforskning i Tromsø (SAT), 25. mai
- Thorsen, K.: *Teoretisk gjennomgang av livshistorier som metode*. Foredrag for Gerontologigruppen, Senter for aldersforskning i Tromsø (SAT). 19. juni
- Thorsen, K.: *Senmoderne trekk ved alderdommen*. Foredrag for Gerontologigruppen, Senter for aldersforskning i Tromsø (SAT), 16. oktober
- Thorsen, K.: *Livsløp, aldring, generasjon (LAG)*. Problemstillinger, metoder. Innlegg på årsmøte for Nasjonalt nett for aldersforskning. Bergen, 18. november

Vabø, M.: *Kvalitet – praktisk verktøy eller bare papir og prat?* Foredrag på konferansen Kvalitet 2001. Arr.: AAD, KR, KS, NFR, Statskonsult og Høgskolen i Lillehammer. Lillehammer, 15.–16. august

Vabø, M.: *(For)brukerorientering og omsorg.* Foredrag på workshop Makt og kjønn i offentlig omsorgsarbeid. Senter for kvinne- og kjønnsforskning, Bergen, 9.–10. mai

Vestel, V.: *Inklusjon, eksklusjon og marginalisering i et flerkulturelt ungdomsmiljø.* Foredrag for lærere på Bredtvedt skole. Bredtvedt videregående skole, 2. januar

Vestel, V.: *Ungdomskultur og hybridisering i et flerkulturelt ungdomsmiljø.* Foredrag med diskusjon på internt arbeidsseminar for NOVAs strategiske instituttprogram På terskelen til det flerkulturelle Norge. Hadeland, 30. januar

Vestel, V.: *Estetikk, stil og budskap i nyere ungdomskulturer.* Foredrag på årsmøtekurset til Skolenes landsforbund, avdeling Hedmark & Oppland. Ringeby, 3. mai

Vestel, V.: *Estetikk, stil og budskap i nyere ungdomskulturer.* Foredrag/undervisning for Høgskolen i Oslo, avdeling for Barne- og ungdomsvern. Høgskolen i Oslo, 9. mai

Vestel, V.: *Rusmidler, estetikk og budskap i noen ungdomskulturer ved årtusenskiftet.* Foredrag på fagseminaret Rusens funksjon og betydning i ungdomstida. Arr: Landsforeningen for Utekontakten Norge. Oppdal, 29. mai

Vestel, V.: Forberedt kommentar til innlegg på konferansen Contested Realities: An International Workshop on Epistemological Issues in Qualitative Research about Visible Minorities in Occidental Urban Settings, Bergen 6.–8. september. Arrangert av IMER Norge/Bergen. Bergen, 6. september

Vestel, V.: *Multikulturelle ungdomsmiljøer – i spenningsfeltet mellom myter og virkelighet.* Foredrag/undervisning for Videreutdanningen i flerkulturell forståelse. Spesialiseringsdelen. Høgskolen i Oslo, 13. september

Vestel, V.: *Menn, rus og ungdomskulturer ved årtusenskiftet.* Foredrag/workshop avholdt på konferansen Mannfolk – dagskonferanse om menn og rus. Arr: Rusutdanningen ved Diakonhjemmets høgskole og Rusmiddelstatens kompetansesenter. Diakonhjemmets høgskolesenter i Oslo, 18. oktober

Ødegård, G.: *Ungdomstid i Fredrikstad.* Innlegg på pressekonferanse. Fredrikstad, 16. april

Ødegård, G.: *Ungdomstid i Fredrikstad. En presentasjon av ungdoms fritidsmønstre og samfunnsengasjement.* Innlegg for formannskap og gruppeleder i Fredrikstad kommune. Fredrikstad, 24. april

Ødegård, G.: *Ungdomstid i Fredrikstad.* Innlegg for kommunestyrerepresentanter. Fredrikstad, 14. juni

Ødegård, G.: *Myter om ungdom – om samfunnsengasjement og verdiorienteringer.* Innlegg for Kristelig Folkepartis Ungdom. Stavanger, 10. august

Ødegård, G.: *Ungdomstid i Fredrikstad.* Innlegg for Ungdommens kommunestyre. Fredrikstad, 10. oktober

Øverbye, E.: *Recent changes in Norwegian pension policy.* Innlegg på COST A13 working group meeting. Barcelona, 11.–13. mai

Øverbye, E.: *Det norske pensjons-systemet i et nordisk perspektiv.* Innlegg på Pensionsforumdagen. Stockholm, 16. oktober

Øverbye, E.: *Pensjoneringsatferd hos lærere og ingeniører 60–70 år.* Innlegg på Trygdeavdelingens internseminar, Sosial- og helsedepartementet. Oslo, 21. november

Nasjonalt og internasjonalt prosjektsamarbeid

(et utvalg samarbeidspartnere)

NASJONALE

Arbeidsforskningsinstituttet, Oslo

Barnevernets utviklingssenter i Midt-Norge

Barnevernets utviklingssenter i Nord-Norge

Barnevernets utviklingssenter på Vestlandet

Child Watch International, Oslo

Forskningsstiftelsen Fafo

HUNT forskningscenter, Verdal, Det medisinske fakultet, NTNU

Høgskolen i Agder

Høgskolen i Nord-Trøndelag

Høgskolen i Oslo, Barnevernslinja, ØKS

Høgskolen i Oslo, Senter for sosialforskning og dokumentasjon

Høgskolen i Stavanger, avd. Norsk hotellhøgskole

Institutt for samfunnsforskning – ISF

Nasjonalt kompetansesenter for aldersdemens, Oslo

Norsk byggforskningssinstitutt

Norsk senter for barneforskning, NOSEB, Trondheim

Skådalen kompetansesenter, Oslo

Statens institutt for rusmiddelforskning

Universitetet i Bergen, Institutt for klinisk psykologi

Universitetet i Bergen, Sosiologisk institutt

Universitetet i Oslo, Autismeenheten, Institutt for spesialpedagogikk

Universitetet i Oslo, Institutt for kriminologi og retts sosiologi

Universitetet i Oslo, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi

Universitetet i Oslo, Psykologisk institutt

Universitetet i Tromsø, Senter for aldersforskning

Voksenopplæringsinstituttet, Trondheim

Voksne for barn

Østlandsforskning

INTERNASJONALE

Al Quds University, Jerusalem

Barnaverndarstofa, Reykjavik

Centre for Development of Social Work with Children and Families, Danmark

Child Development Centre of Vilnius University, Litauen

Children's Assessment Center, Reykjavik

Complutense universitet, Madrid

Dansk gerontologisk institutt, København

Dartington Social Research Unit, Devon, UK

Deutsches Zentrum für Altersfragen, Berlin

Haifa University, Israel

Institut für Arbeitsmarkt- und Berufsforschung, Nürnberg

Rikshospitalet i København, Hvidovre, Mor–barn rusklinikk

School of Social Science and Law,

Oxford Brooks University
 Social Research Institute on Alcohol and Drugs, Stockholm
 Socialforskningsinstituttet, København
 The Chapin Hall Center for Children, University of Chicago
 Universidad del País Vasco, Bilbao
 Universitetet i Aix-en-Provence
 Universitetet i Glasgow
 Universitetet i Gøteborg
 Universitetet i Helsinki
 Universitetet i Jyväskylä, Finland
 Universitetet i Keele, England
 Universitetet i København, Kriminalistisk institutt
 Universitetet i Lancaster, England
 Universitetet i Linköping, BUP-Elefanten
 Universitetet i Lund, Socialhögskolan
 Universitetet i Montreal, GRASP
 Universitetet i Napoli
 Universitetet i Stirling, Skottland
 Universitetet i Stockholm, Institutionen för sosialt arbete
 Universitetet i Stockholm, Kriminologiska institusjonen
 Universitetet i Tampere, Work Research Centre / Research Institute for Social Sciences
 Universitetet i Turku
 Universitetet i Växjö
 Universitetet i York, Department of Social Policy and Social Work
 Universitetet i Århus
 Universitetet i Århus, Center for gerontopsykologi

Faglige nettverk

(et utvalg)

Boligøkonomisk nettverk
 Committee on Family Research, International Sociological Association
 Elderly People and Social Exclusion: A Network for Policy Analysis and Innovation
 European Network for Housing Research
 Europeisk forskernettverk under utvikling: Conflict and Sustainability in Mountain Protected Areas
 Europeisk forskernettverk, organisert gjennom European Science Foundation Program Social Variations in

Health Expectancy in Europe
 Europeisk forskernettverk: COST A13 – Changing Labour Markets, Welfare Policies and Citizenship
 Europeisk forskernettverk: COST A19 – Children's Welfare
 Europeisk forskernettverk: COST A15 – Reforming Social Protection Systems in Europe
 Forskernettverk med utspring i det avsluttede prosjektet Lukt, fukt og skam: Helsearbeideres møte med kroppen
 Forskernettverk om International Migration in Europe: Welfare Policy and Practice Implications for Older People
 Forskernettverk omkring «Kvalitetsbølgen i Norden»
 Forum for forskning om funksjonshemming
 Forum for kvalitativ forskning
 Home-Start International
 Nettverk for forskning om homoseksualitet
 Nettverk knyttet til Adult Attachment Interview
 Nordic Network on Transnational Studies
 Nordisk forskernettverk, Social Variations in Health in the Nordic Countries
 Nordisk nettverk for forskning om velferdsstatens yrker
 Nordisk nettverk for funksjonshemmetforskning
 Skandinavisk migrasjonsnettverk
 Skandinavisk Øst-Europanettverk
 The Program in Human Sexuality Studies, San Francisco State University
 YAL – Yrkesliv, aldring og livsløp: Arbeidsmiljø og personalpolitikk

Faglige oppgaver og verv

MEDLEMSKAP I REDAKSJONER

Andenæs, Agnes: Medlem nasjonalt redaksjonsråd *Nordisk psykologi*
Backe-Hansen, Elisabeth: Redaksjonsmedlem *Child and Family Social Work*
Bakken, Anders: Redaktør *Tidsskrift for ungdomsforskning*
Daatland, Svein Olav: Redaktør *Aldring & Eldre*

Elstad, Jon Ivar: Medlem redaksjonsutvalget *Tidsskrift for samfunnsforskning*; redaksjonsmedlem *Tidsskriftet Materialisten*

Eriksen, John: Medlem av redaksjonspanel i *NotaBene*

Falck, Sturla: Redaksjonsmedlem *Årbok for barnevernet*

Grinde, Turid Vogt: Medlem Editorial Board *Child, Youth, and Family Services*

Grue, Lars: Redaksjonsmedlem *Tidsskrift for ungdomsforskning*

Hatland, Aksel: Medredaktør *Tidsskrift for velferdsforskning*

Hennum, Nicole: Redaksjonsmedlem *Tidsskrift for ungdomsforskning*

Ingebretsen, Reidun: Redaksjonsmedlem *Aldring & Eldre*

Koren, Charlotte: Associate Editor *Feminist Economics*

Kränge, Olve: Redaksjonsmedlem *Tidsskrift for ungdomsforskning*

Pape, Hilde: Redaksjonsrådsmedlem *Rus & Avhengighet*

Pedersen, Willy: Redaksjonsmedlem *Tidsskrift for velferdsforskning*

Rindal, Magnus: Medredaktør *Corpus codicum Norvegorum medii aevi*

Rossow, Ingeborg: Assistant Editor *Addiction*

Sandlie, Hans Christian: Redaksjonsmedlem *Sosiologisk årbok*

Slagsvold, Britt: Redaksjonsmedlem *Tidsskrift for velferdsforskning*; redaksjonsmedlem *Aldring & Eldre*

Solem, Per Erik: Redaksjonsmedlem *Aldring & Eldre*

Strandbu, Åse: Redaksjonsmedlem *Sosiologisk årbok*

Vestel, Viggo: Norsk redaktør *YOUNG – Nordic Journal of Youth Research*

Ødegård, Guro: Redaksjonssekretær *Tidsskrift for ungdomsforskning*

Øia, Tormod: Redaksjonsmedlem *Tidsskrift for ungdomsforskning*

Øverbye, Einar: Medlem Editorial Advisory Board, *International Social Security Review*, og referee i *ISSAs* bokprosjekt Labour market and social protection reforms

REFEREE FOR FAGLIGE TIDSSKRIFT

Andenæs, Agnes: *Tidsskrift for velferdsforskning*

Backe-Hansen, Elisabeth: *Child and Family Social Work*

Dahle, Rannveig: *Advances in Physiotherapy; Scandinavian Journal of Public Health*

Daatland, Svein Olav: *Ageing and Society*

Elstad, Jon Ivar: *Social Science and Medicine; Tidsskrift for velferdsforskning*

Eriksen, John: *Sosiologi i dag*

Grue, Lars: *Scandinavian Journal of Disability Research*

Gulbrandsen, Lars: *Tidsskrift for velferdsforskning*

Hammer, Torild: *Social Science in Medicine*

Ingebretsen, Reidun: *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*

Killén, Kari: *International Journal of Child Abuse & Neglect; Tidsskrift for Norsk Psykologforening; Nordisk tidsskrift for sosialt arbeid*

Koren, Charlotte: *Tidsskrift for velferdsforskning; Feminist Economics*

Kränge, Olve: *Tidsskrift for samfunnsforskning*

Pedersen, Axel West: *Feminist Economics*

Rindal, Magnus: *Maal og Minne*

Rossov, Ingeborg: *Addiction; Health Education Research; Drug and Alcohol Dependence; Oral Sciences; Den norske tannlegeforenings tidende; International Journal of Drug policy*

Skogen, Ketil: *Rural Sociology, YOUNG – Nordic Journal of Youth Research*

Solberg, Anne: *Childhood*

Strandbu, Åse: *Tidsskrift for ungdomsforskning*

Thorsen, Kirsten: *Tidsskrift for velferdsforskning*

Wichstrøm, Lars: *Addiction; Social Science and Medicine; Journal of Consulting and Clinical Psychology; British Journal of Developmental Psychology; Developmental Psychology; Journal of Abnormal Psychology*

Øverbye, Einar: *American Political Science Review; International Social Security Review*

SENSORVIRKSOMHET

Andenæs, Agnes: Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo og Pedagogisk institutt, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Backe-Hansen, Elisabeth: Institutt for sosialt arbeid og helsefag, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet; Psykologisk institutt, Univ. i Oslo; Politihøgskolen og Høgskolen i Oslo

Bakken, Anders: Institutt for kriminologi, Universitetet i Oslo

Bay, Ann-Helén: Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo

Dahle, Rannveig: Universitetet i Tromsø; Universitetet i Oslo og Høgskolen i Oslo

Daatland, Svein Olav: Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo

Elstad, Jon Ivar: Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo og Institutt for sosiologi og statsvitenskap, Universitetet i Trondheim

Engebretsen, Ada: Examen Philosophicum, Universitetet i Oslo

Eriksen, John: Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi og Institutt for spesialpedagogikk, Universitetet i Oslo og Institutt for sosialt arbeid og helsevitenskap, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Fekjær, Silje Noack: Avdeling lærerutdanning, Høgskolen i Volda og Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo

Ford, Margaret: Avdeling for reiseliv og samfunnsutvikling, Høgskolen i Lillehammer

Fuglerud, Øivind: Institutt for antropologi, Universitetet i Oslo

Grue, Lars: Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo og Avdeling for økonomi-, kommunal- og sosialfag, Høgskolen i Oslo

Gulbrandsen, Lars: Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo

Hammer, Torild: Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Univ. i Oslo

Hatland, Aksel: Institutt for sosiologi og statsvitenskap, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo

Hellevik, Tale: Institutt for statsvitenskap, Universitetet i Oslo

Helset, Anne: Avdeling for økonomi-, kommunal- og sosialfag, Høgskolen i Oslo

Hennum, Nicole: Senter for kvinne- og kjønnsforskning, Universitetet i Oslo

Ingebretsen, Reidun: Psykologisk institutt, Universitetet i Bergen

Kränge, Olve: Avdeling for samfunnsfag, Høgskolen i Sogn og Fjordane og Avdeling for helse- og sosialfag, Høgskolen i Telemark

Lyng, Kolbein: Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo

Mossige, Svein: Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo og Institutt for samfunnsmedisinske fag, Universitetet i Bergen

Nordahl, Thomas: Avdeling for lærerutdanning, Høgskolen i Volda

Pedersen, Axel West: Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo

Rindal, Magnus: Nordisk institutt, Universitetet i Bergen

Sandbæk, Mona: Pedagogisk forskningsinstitutt, Universitetet i Oslo

Sandlie, Hans Christian: Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo

Skogen, Ketil: Institutt for sosiologi og statsvitenskap, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet; Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo og Institutt for idretts- og friluftslivsfag, Høgskolen i Telemark

Slagsvold, Britt: Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo og Psykologisk institutt, Universitetet i Trondheim

Solem, Per Erik: Psykologisk institutt, Universitetet i Bergen

Storvoll, Elisabeth: Psykologisk institutt, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Thorsen, Kirsten: Institutt for sosialt arbeid og helsevitenskap, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

MEDLEMMER AV FAGLIGE BEDØMMELSESKOMITEER

Bay, Ann-Helén: Doktorgradskommissjon dr.philos.-graden, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo

Dahle, Rannveig: Betygsnåmdoktordisputas og opponent ved

doktordisputas, Medisinsk fakultet, Umeå universitet; vurdering av professorat, Åbo Akademi, Finland

Danielsen, Kirsten: Doktorgradskomisjon ved Det historisk-filosofiske fakultetet, Universitetet i Bergen

Daatland, Svein Olav: Opponent ved doktordisputas, Socialhøgskolan, Universitetet i Lund

Elstad, Jon Ivar: Bedømmelseskomité for førsteamanuensstilling, helsefag, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Fuglerud, Øivind: Bedømmelseskomité for førsteamanuensstilling ved Senter for flerkulturelt og internasjonalt arbeid, Høgskolen i Oslo

Gulbrandsen, Lars: Kompetansevurderingskomiteer for forsker I og forsker II ved Norsk institutt for studier av forskning og utdanning; bedømmelseskomité for professor II-stilling i statsvitenskap ved Uppsala universitet og administrativ leder for tre komiteer som bedømmer søknader om opprykk til forsker I

Killén, Kari: Opponent ved doktorgradsdisputas, Institusjonen for psykologi, Universitetet i Lund

Rindal, Magnus: Andreopponent ved doktordisputas, Nordisk institutt, Universitetet i Bergen og medlem av komité for å vurdere søknad om opprykk til førstelektor ved Høgskolen i Stavanger

Skogen, Ketil: Bedømmelseskomité for førsteamanuensstilling i idretts- og friluftslivsfag ved Høgskolen i Telemark

Slagsvold, Britt: Bedømmelse av doktoravhandling, Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Thorsen, Kirsten: Leder av bedømmelseskomité for dr.polit.-graden ved Sosiologisk institutt, Univ. i Tromsø

Øverbye, Einar: Bedømmelseskomité ved ansettelse av forsker II/III ved Senter for sosialforskning og dokumentasjon, Høgskolen i Oslo

VERV OG MEDLEMSKAP I ORGANISASJONER, RÅD, UTVALG OG KOMITEER

Andenæs, Agnes: Vararepresentant til styret for KILDEN, Informasjons- og dokumentasjonssenter for kvinne- og kjønnsforskning i Norge, Norges forsk-

ningsråd. Medlem av Barne- og familiedepartementets Faglig rådgivende gruppe for foreldreveiledningsprogrammet

Backe-Hansen, Elisabeth: Medlem av NESH – Den nasjonale, forsknings-etiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora. Leder for styret i Forum for sakkyndige psykologer og medlem av forskningsutvalget i stiftelsen Helse og Rehabilitering

Bay, Ann-Helén: Medlem av Nordisk Gerontologisk Forenings fagråd

Brostrøm, Bente: Styreleder for Home-Start – familiekontakten i Norge. Medlem av Home-Start Internationals rådgivningsgruppe

Bø, Anne Kristin: Medlem av arbeidsgruppe nedsatt av Lærings-senteret for å utarbeide Veiledning om sosial kompetanse til bruk i skolene

Dahle, Rannveig: Medlem av Norges forskningsråds Publiseringsutvalg og av Publiseringsutvalget i NOSH

Danielsen, Kirsten: Varamedlem til styret i Statens institutt for forbruksforskning

Daatland, Svein Olav: Norsk representant i European Behavioural and Social Science Research Section of the International Association of Gerontology

Elstad, Jon Ivar: Medlem av Rådgivende komité for levekårsundersøkelser, Statistisk sentralbyrå. Medlem av Programstyret for Helsetjenester og helseøkonomi, Norges forskningsråd

Falck, Sturla: Medlem i referansegruppe for Evaluering av fengselsundervisningen, Statens utdanningskontor i Hordaland. Rådsmedlem i Nordisk Samarbeidsråd for Kriminologi. Forskningsrepresentant og medlem i Forskningsutvalget i Det kriminalitetsforebyggende råd (KRÅD). Medlem i Utvalget for kriminalitetsforebyggende arbeid overfor barn og unge

Grinde, Turid Vogt: Norsk Psykologforenings representant i styringsgruppen for Barnefaglig sakkyndighetsarbeid

Grue, Lars: Medlem av forskningsutvalget i Foreningen for Muskelsyke

Gulbrandsen, Lars: Medlem av forskergruppen som ledet evalueringen av kontantstøtten, oppnevnt av Norges forskningsråd

Hammer, Torild: Medlem av

Management Committee Cost A13; Co-ordinator Youth employment / unemployment Cost A13; Co-ordinator Youth unemployment and social exclusion in Europe, European Commission

Hatland, Aksel: Medlem av Den nasjonale etiske komité for samfunnsvitenskap og humaniora. Leder av Rådet for persondataarkiver. Medlem av Advisory Committee for Social Security Research i International Social Security Association. Nestleder i European Institute for Social Security (EISS), Norsk avdeling. Nestleder A-etats råd

Hegna, Kristinn: Medlem Nordic Youth Research Information Reference Group. Medlem Norsk sosiologforenings styre og arbeidsutvalg. Deltager i referansegruppe for Statens helsetilsyns prosjekt: Utredning av Helsestasjon for ungdom

Helset, Anne: Styremedlem Norsk selskap for aldersforskning

Herlofson, Katharina: Varamedlem i styret for Norsk selskap for aldersforskning

Killén, Kari: Medlem av ISPCAN's (International Society for Prevention of Child Abuse and Neglect) fakultet

Koren, Charlotte: Medlem av programstyret for Bolig og levekår, Norges forskningsråd. Norges medlem i Technical committee for Social Science i COST (European Co-operation in the Field of Scientific and Technical Research). Varamedlem i Rådet for persondataarkivering. Styremedlem i Norsk selskap for aldersforskning. Medlem av Arbeidsgruppen for panelundersøkelsen i Statistisk sentralbyrå

Lyng, Kolbein: Medlem av fagutvalget for klinisk gerontopsykologi i Norsk Psykologforening. Medlem av Fagutviklingsgruppe ved Autisme-enheten, Institutt for spesialpedagogikk, Universitetet i Oslo

Mossige, Svein: Medlem i Statens filmtilsyns ekspertgruppe

Nordahl, Thomas: Medlem i faggruppe for utvikling av kvalitetskriterier i PP-tjenesten utnevnt av Lærings-senteret. Leder i faggruppe for utvikling av en veiledning i arbeid med sosial kompetanse i skolen utnevnt av Nærings-senteret

Næss, Siri: Styremedlem i Forskningsfond for osteogenesis imperfecta, oppnevnt av Sosial- og helsedepartementet

Pape, Hilde: Medlem av Klagenemnda for film og videogram

Pedersen, Willy: Medlem i programstyret for Helse og samfunn, Norges forskningsråd. Medlem av Forskningsutvalget i Rådet for psykisk helse

Rindal, Magnus: Leder i styret for Det norske institutt i Roma. Nestleder i styret for Det Norske Teatret. Formann i Den historisk-filosofiske klasse. Medlem av styret i Det Norske Videnskaps-Akademi. Medlem av styringsgruppa for Norges forskningsråds prosjekt for utgiving av ny historisk-kritisk utgave av Henrik Ibsens skrifter. Medlem av styret for Det norske språk- og litteraturselskap. Leder av Noregsnetttrådet

Rossow, Ingeborg: Medlem av forskerkommisjon om kunnskapsgrunnlaget for rusmiddelpolitikken i Norge. President i Kettil Bruun Society for social and epidemiological studies on alcohol and other drugs

Sandbæk, Mona: Styremedlem i FORSA – Forening for forskning i sosialt arbeid. Ekstern representant i avdelingsstyret, Høgskolen i Oslo, avdeling ØKS. Medlem i Cost A19 Children's welfare

Slagsvold, Britt: Medlem av fagutvalget i gerontopsykologi, Norsk Psykologforening. Medlem av Rådet for eldre, Nasjonalforeningen for folkehelsen. Medlem av Rådgivningsgruppe for undervisningssykehjem

Solem, Per Erik: Styremedlem i Senter for seniorpolitikk

Thorsen, Kirsten: Leder av Norsk selskap for aldersforskning (NSA). Styremedlem i Nordiske gerontologisk forening (NGF). Medlem av The Council (Rådet) for The International Association of Gerontology (IAG). Styremedlem i Nasjonalt nett for aldersforskning. Medlem av Viten-skapelig råd ved Senter for aldersforskning i Tromsø (SAT)

Vabø, Mia: Medlem i referansegruppe for tverrdepartementalt prosjekt om Effektivitet i pleie og omsorgstjenesten, Finansdepartementet

Wichstrøm, Lars: Medlem av faggruppe, Samfunnsmedisin og helse-tjeneste, Norges forskningsråd

Ødegård, Guro: Jury medlem i «Årets Nysgjerrigper» i regi av Norges forskningsråd

Øia, Tormod: Sekretær for utvalg ned-satt av Barne- og familiedepartementet

for å forfatte Stortingsmelding om Barn og unges oppvekst og levekår ved sekelskiftet i komparativt perspektiv

Øverbye, Einar: Styremedlem European Network for Research on Supplementary Pensions – ENRSP. Utvalgsmedlem i Organiseringen av klagesaksarbeidet i departementene og direktoratene, Statskonsult

MEDLEMSKAP I ARRANGEMENTSKOMITEER FOR FAGLIGE KONFERANSER

Bay, Ann-Helén: Ansvarlig arrangør for seminaret Virker velferdsstaten, Oslo, 31. mai. Medlem av arrangementskomité for Trygdeforskningskonferansen, Oslo, 6.–7. desember. Medlem av arrangementskomité for konferansen Social Security and Global Politics, Bergen, 27.–29. september

Dahle, Rannveig: Arrangementskomité for Kunnskapsutvikling i egen kultur; NFR/KUPP-konferanse 31. oktober – 1. november

Daatland, Svein Olav: Arrangementskomité for seminaret European Master in Gerontology, NOVA, 15. juni og arrangementskomité for seminaret Framtid for norsk aldersforskning, NOVA, 15. juni

Falck, Sturla: Arrangementskomité for Fellesseminar for barnevernets utviklingssentre, Voss, 30.–31. august

Gulbrandsen, Lars: Arrangementskomité for seminar i anledning Ulf Torgersens 70-årsdag, Oslo, 16. august

Hammer, Torild: Leder av arrangementskomiteen for den Internasjonale konferansen Changing Labour Market, Unemployment and citizenship. Helsinki, 20.–25. april. Organisert av European Science Foundation

Hatland, Aksel: European Social Security and Global Politics. Internasjonal konferanse, Bergen, 25.–27. september og leder av arrangementskomité for konferansen: Welfare Reforms for the 21st Century, 2. europeiske konferanse for COST A 15, Oslo, 5.–6. april (2002)

Herlofson, Katharina: Arrangør av Accompanying Measure Seminar on Quantitative Methods, Oslo, 1.–2. november

Ingebretsen, Reidun: Arrangementskomité for konferansen: Psykiske plager og lidelser hos eldre. utfordringer for personell og pårørende. Arr:

NOVA og Norsk selskap for aldersforskning: Oslo, 2. april

Killén, Kari: Medlem av Scientific Programme Committee: VIII ISPCAN European Conference on Child Abuse & Neglect, Istanbul, august

Koren Charlotte: Leder av arrangementskomité for The 10th International Conference on Feminist Economics, Oslo, 22.–24. juni

Kränge, Olve: Arrangementskomiteen for Skandinavisk nettverkskonferanse for samfunnsvitenskapelig forskning om naturspørsmål, Oslo, mars

Pape, Hilde: Arrangementskomiteen for ARENA Kriminalitetsforebyggende konferanse, Kristiansund, 8.–9. november

Sandbæk, Mona: Medarrangør av 4. Nordiske symposium i forskning i sosialt arbeid. Oslo, 22.–24. november

Skogen, Ketil: Arrangementskomiteen for Skandinavisk nettverkskonferanse for samfunnsvitenskapelig forskning om naturspørsmål, Oslo, mars

Thorsen, Kirsten: Arrangementskomité for konferansen: Psykiske plager og lidelser hos eldre. utfordringer for personell og pårørende. Arr: NOVA og Norsk selskap for aldersforskning, Oslo, 2. april

Øverbye, Einar: Medlem av Board of Directors ved arrangementen av FISS 8th international research seminar on issues in social security: Support for children and their parents. Sigtuna, 16.–19. juni; medlem av arrangementskomiteen Trygdeforskningskonferansen, Oslo, 6.–7. desember

Vedtekter for

Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA)

fastsatt av

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet 23. februar 1996

§ 1 Formål

Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA) har som formål å drive forskning og utviklingsarbeid som kan bidra til økt kunnskap om sosiale forhold og endringsprosesser. Instituttet skal fokusere på problemstillinger om livsløp, levekår og livskvalitet, samt velferdssamfunnets tiltak og tjenester.

Instituttet har et særlig ansvar for å

- * utføre forskning om sosiale problemer, offentlige tjenester og overføringsordninger
- * ivareta og videreutvikle forskning om familie, barn og unge og deres oppvekstvilkår
- * ivareta og videreutvikle forskning, forsøks- og utviklingsarbeid med særlig vekt på utsatte grupper og barnevernets temaer, målgrupper og organisering
- * ivareta og videreutvikle gerontologisk forskning og forsøksvirksomhet, herunder også gerontologien som tverrfaglig vitenskap.

Instituttet skal sammenholde innsikt fra ulike fagområder for å belyse problemene i et helhetlig og tverrfaglig perspektiv.

§ 2 Oppgaver

Innenfor sitt ansvarsområde skal instituttet

- * påta seg oppdrag for offentlige myndigheter og private og offentlige organisasjoner
- * selv ta initiativ til forskning og utviklingsarbeid
- * arbeide utadrettet og skape en bred kontaktflate med ulike brukermiljøer
- * drive aktiv publiserings- og formidlingsvirksomhet, og gjennom samarbeid med aktuelle brukere bidra til at resultatene blir nyttiggjort i samfunnet
- * gjennom samarbeid med forskningsinstitusjoner og fagmiljøer i og utenfor Norge arbeide for en høy faglig kompetanse.

§ 3 Ledelse

Instituttet ledes av et styre og en direktør.

Styret og styrets leder oppnevnes av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Styret består av til sammen åtte medlemmer med personlige varamedlemmer. Medlemmer og varamedlemmer oppnevnes for fire år, med adgang til gjenopp-

nevning en gang. Oppnevningen foretas med fire medlemmer og varamedlemmer annethvert år.

Ved sammensetningen av styret skal det legges vekt på en balanse mellom brukere og forskere med innsikt i instituttets arbeidsområde. Oppnevningen skjer i samråd med Sosial- og helsedepartementet og Barne- og familiedepartementet.

To medlemmer med varamedlemmer foreslås av og blant de ansatte ved instituttet.

Styrets leder har dobbeltstemme. Styret oppnevner selv nestleder. De ansattes representanter kan ikke oppnevnes som nestleder. Instituttets direktør deltar uten stemmerett i styremøtene. For øvrig fastsetter styret selv sin forretningsorden.

Den daglige ledelse av instituttet ivaretas av en direktør som er ansvarlig overfor styret og er styrets sekretær. Direktøren tilsettes av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet etter innstilling fra styret. Tilsettingen skjer på åremål for 6 år, med adgang til fornyet tilsetting en gang.

§ 4 Styret

Styret har den overordnede faglige og administrative ledelse av instituttet. Styret skal påse at instituttet ledes, organiseres og

finansieres på en hensiktsmessig måte i forhold til den målsetting og de oppgaver som er gitt for instituttet, jf. §§ 1 og 2, og innenfor de rammer som følger av instituttets status, jf. § 6.

Styret har følgende hovedoppgaver:

- * trekke opp hovedlinjene for instituttets virksomhet
- * fastsette instituttets organisering
- * treffe vedtak om tilsetting av personale
- * godkjenne instituttets årsplaner
- * fremme budsjettforslag overfor bevilgende myndigheter
- * fordele midler innenfor retningslinjer fra bevilgende myndigheter
- * ha ansvar for resultatoppfølging og budsjettkontroll
- * avgi årlig rapport og regnskap for virksomheten
- * påse at instituttets virksomhet undergis en forsvarlig faglig vurdering
- * behandle andre saker av betydning for instituttets virksomhet.

Styret kan nedsette utvalg for å bistå i gjennomføringen av instituttets oppgaver. Dette kan omfatte fagutvalg, prosjektgrupper, referansegrupper, styringsgrupper for strategiske instituttprogrammer m.m.

Styret gir selv nærmere retningslinjer for delegering.

§ 5 Direktør

Direktøren leder instituttet og har ansvar for at de vedtak som er truffet av styret og av overordnet myndighet settes i verk. Direktøren er ansvarlig for at instituttet drives i samsvar med vedtektene og gjeldende regler for statlig virksomhet. Direktøren har avgjørelsesmyndighet i alle saker som ikke avgjøres av styret eller overordnet myndighet. Avgjørelsesmyndigheten kan delegeres til andre tjenestemenn ved instituttet etter retningslinjer gitt av styret.

Nærmere instruks for direktøren fastsettes av styret.

§ 6 Status og fullmakter

Instituttet er et statlig forvaltningsorgan med særskilte fullmakter, administrativt underlagt Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Instituttet skal finansieres og organiseres slik at faglig uavhengighet og økonomisk/administrativ fleksibilitet oppnås. Instituttet har følgende fullmakter:

- * det oppretter selv de stillinger og tilsetter det personale som anses nødvendig for å løse de oppgaver det er pålagt, og ut fra hensynet til at bemanning og organisasjon må tilpasses de gitte rammebetingelser. Tilsetningsforholdene reguleres av lov

om statens tjenestemenn med forskrifter.

- * det disponerer selv sine inntekter og omfattes følgelig ikke av bruttoprinsippet for budsjettering i statlig virksomhet. Budsjett og regnskap skal følge budsjettåret for statsregnskapet, og regnskapet skal revideres av Riksrevisjonen. Regnskap og årsmelding skal sendes Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Resultatinformasjon som kreves i henhold til budsjett og tildelingsbrev fra ulike departementer sendes både Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet og vedkommende departement.

Finansiering av instituttet følger «Retningslinjer for statlig finansiering av forskningsinstitutter», fastsatt av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.

Prinsipielle spørsmål som måtte oppstå i instituttets arbeid, og som er av en slik karakter at de krever politisk avklaring, skal styret legge fram for Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.

§ 7 Vedtekter

Vedtekter for instituttet fastsettes av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet i samråd med Sosial- og helsedepartementet og Barne- og familiedepartementet. Forslag til endringer skal legges fram for styret til uttalelse. Styret kan selv fremme forslag til endringer av vedtektene.

*Norsk institutt for forskning
om oppvekst, velferd og aldring*

*Postadresse: Pb 3223 Elisenberg, 0208 Oslo
Besøksadresse: Munthesgt. 29, 0260 Oslo*

Tlf.: 22 54 12 00

Faks: 22 54 12 01

E-post: nova@nova.no

Nettadresse: www.nova.no